

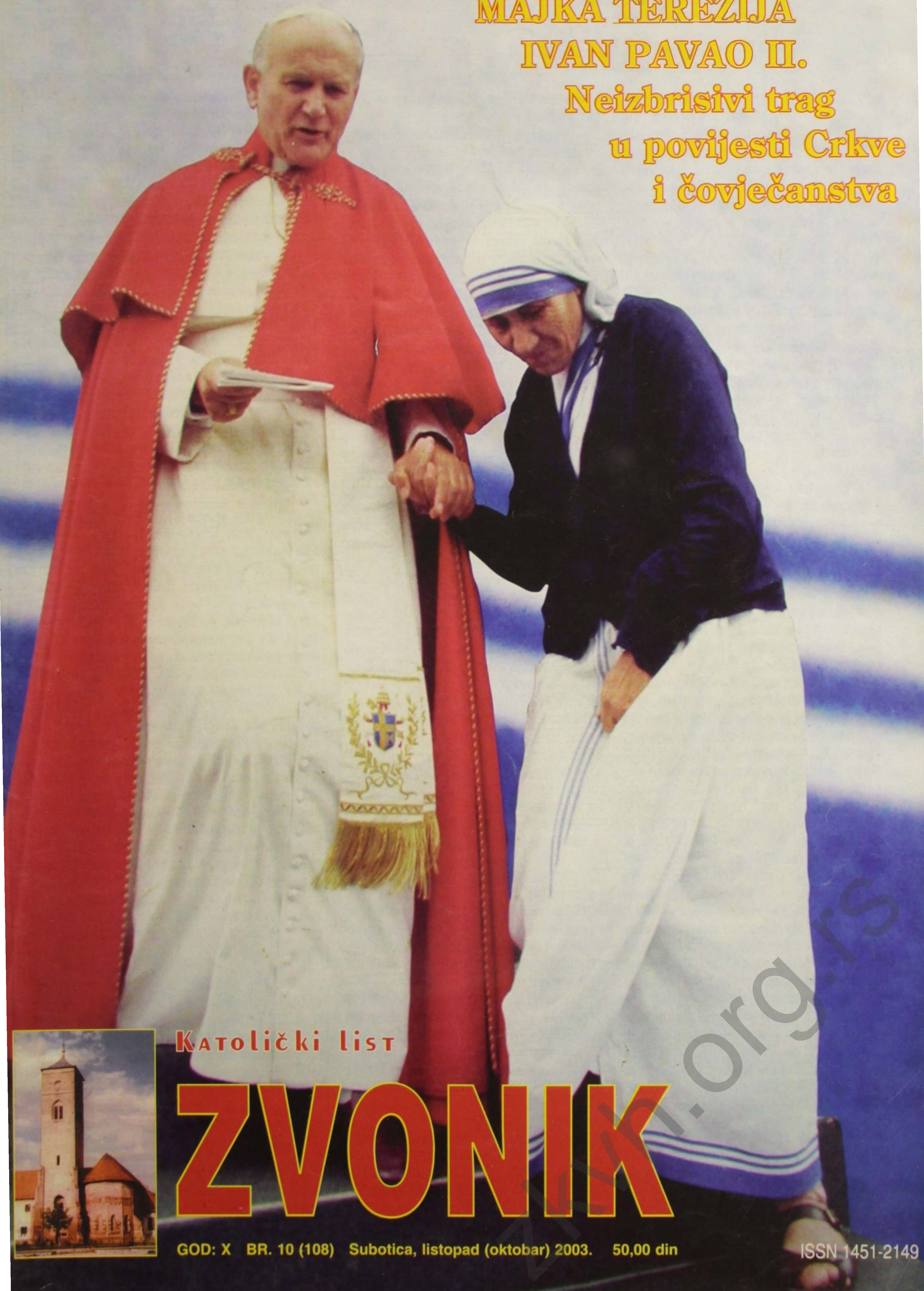
MAJKA TEREZIJA

IVAN PAVAO II.

Neizbrisivi trag

u povijesti Crkve

i čovječanstva

Katolički list

ZVONIK

GOD: X BR. 10 (108) Subotica, listopad (oktobar) 2003. 50,00 din

ISSN 1451-2149

Piše: Andrija Anišić

NAJVEĆI I PRVI

U nedjelju sam bio prestretan što sam katolik. Nedjeljni događaj proglašenja blaženom Majke Terezije iz Kalkute i proslava 25. obljetnice papinske službe Ivana Pavla II. ispunio me je posebnom radošću i beskrajnim ponosom što pripadam Katoličkoj crkvi. Bio je to događaj koji je mnoge - i mene, duboko, do ganuća, dirnuo u srce. Krhka redovnica u indijskom sariju, Majka Terezija i papa Ivan Pavao II., kojeg teška bolest danomice melje, utisnuli su u svemir snažan bljesak koji obasjava pravi put svima koji obitavaju na ovoj Zemlji, koja doista, prečesto, naliči na "mrkli kraj smrti" i na "dolinu suza". Taj bljesak kadar je svima koji su otvoreni poticajima Duha ogrijati srce izvanrednom toplinom i ispuniti ih milinom Božje blizine i neizmjernom radošću ljudskog i kršćanskog dostojanstva.

Riječ koja objedinjuje ova dva draga i svijetla lika jest "SLUŽENJE". Kada sam u nedjelju pročitao odlomak evanđelja, koji se čitao u svim katoličkim Crkvama na svijetu, spontano mi je došla misao: I Majka Terezija i Ivan Pavao II. dobro su razumjeli Isusove riječi: "Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude svima sluga. Jer ni Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge" (Mk 10,43-45).

Dovoljno je možda za Majku Tereziju reći ono što je napisao o njoj upravo Ivan Pavao II.: "U osmijehu, riječima i djelima Majke Teezije, Isus je ponovno hodao ulicama svijeta kao Dobri Samaritanac". Doista, sav je svoj život Majka Tereza posvetila najbjeđenijima. Onima od kojih je svatko pogled odvrtao. Onima koje je svatko zaobilazio jer su bolovali od razne bolesti. Onima kojima se svatko gnušao približiti jer su strašno zaudarali. To su bila njezina najdraža braća i sestre. Takve je ona skupljala oko sebe. Nad takve se saginjala da im čisti rane, da ih pere i hrani. Takve je ona nadasve ljubila, jer osjećaj odbačenosti može izliječiti samo ljubav. "Djelotvorna molitva je ljubav a djelotvorna ljubav je služenje", govorila je Majka. "Ljubav kao služenje" iskusilo je bezbroj ljudi po djelovanju Majke Terezije i njezinih misionarki ljubavi. I onda nije ni čudo, što je Majka Terezija bila tako velika ne samo u očima Crkve nego i u očima svijeta. I Nobelovu nagradu za mir joj dodijeliše. Dakle, istinita je Isusova riječ: NAJVEĆI I PRVI je onaj koji služi, koji je sluga svima. Da je Majka Terezija među najvećim sveticama u povijesti Crkve, očituje i činjenica da je "protiv Zakona"

Crkve proglašena blaženom samo šest godina poslije svoje smrti.

A Papa?! "Servus servorum Dei" - Sluga slugu Božjih. Tko se neće složiti da je Ivan Pavao II. doista u 25 godina svoga pontifikata takav bio u stvarnosti a ne samo u naslovu koji se pripisuje Rimskom prvosvećeniku! Promatrajući njegov život i rad mogli bismo također jednostavno ustvrditi: bijaše to jednostavno, nesebično SLUŽENJE. To služenje prepoznavamo u njegovim nagovorima, u njegovim enciklikama, u njegovim putovanjima, u njegovim susretima s ljudima najrazličitijih profila... Tko će poreći istinu da je Papa prvi dizao svoj glas protiv ratova, protiv terorizma, protiv siromaštva? Prvi se uvijek zauzimao za prava obespravljenih, za zaštitu ljudskog dostojanstva - zato je bio protiv kontracepcije i istospolnih bračnih zajednica. Najviše se pak zauzimao za zaštitu ŽIVOTA. Zato se ustrajno protivio pobačaju, eutanaziji, smrtnoj kazni. (Zbog toga, po nekim analitičarima, nije dobio Nobelovu nagradu za mir. Još, i zato - kažu - što se ustrajno protivio svećeničkom ređenju žena!) Zato je vikao: Bolje je sto godina pregovarati nego jedan dan ratovati; zaustavite rat u ime djece... A kakav je tek bio poslije atentata! Tko nije zapamtio njegove prve riječi kad se probudio poslije teške operacije: "Opraštam bratu koji je pucao u mene!" Nije li njegov posjet atentatoru privukao najveću pozornost svih svjetskih medija i svekolike javnosti?! Zar je onda pretjerano reći i za njega da je "prvi i najveći" u služenju. To služenje se nastavlja i sada u teškoj bolesti koja od njega zahtijeva nadljudsku snagu. No, on i svoju bolest i nemoć također smatra služenjem!

Ne bismo li mogli i za njega ustvrditi, dakle, da je "živi svetac". Jedna učenica je u svom opisu Pape napisala: "Kad umre bit će proglašen svetim!". U to sam i ja uvjeren!

Blažena Majka Terezija, papa Ivan Pavao II. - dvije svijetle zvijezde na obzorju čovječanstva, svjedoče da je prava veličina u služenju! Imamo li hrabrosti nasljedovati ih?

Vjerujem da ćete u ovom broju "Zvonika" naći puno poticaja za to. A biskup Budanović i Ana Gabrijele Šabić - o kojima opširno pišemo u ovom broju - svjedoče da je put služenja moguć svima na različite načine - u svim krajevima svijeta i u svim i po svim zvanjima i zanimanjima.

Naša nova blaženica, Majka Terezija, potiče nas na to: NADI VREMENA ZA MILOSRĐE - TO JE KLJUČ ZA NEBO. Neka nam ona izmoli milost da se odvažimo!

Piše: Željka Zelić

Bol rađa bisere

Bol čovjeka može slomiti do kraja. Može ga učiniti nepovjerljivim prema ljudima, introvertiranim, strogim, ponekad i grubim... Isto tako, može ga i podići iz "blata", na još jače noge i čvršće temelje. Važno je naučiti dizati se nakon pada, umijeću malih koraka.

Nakon toga lako ćeš ubrzati hod.

Jednom proživljena bol može se pretvoriti u ljubav. Dug je istina put od Velikoga Petka do Uskrsnuća. Lakše bi bilo uz Veroniku ili Šimuna Cirenca. Ivo Andrić napisao je: "Rana koja se krije teško zacjeljuje." Neke rane tijela ili duše nije moguće sakriti od drugih. Kaže i stara latinska izreka: "Iz čistog izvora, teče čista voda." Bol nas može očistiti, učiniti nas jačima, ali kako ću očistiti svoj izvor, pa da iz njega potekne čista voda? Govore da se treba prepustiti suzama. Suze su lijek za ranjenu dušu. One ublažuju bol i čiste ranu! Jer: "Sve ima svoje doba, i svaki posao pod nebom svoje vrijeme. Vrijeme plača i vrijeme smijeha, vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja" (Prop 3,4).

Suze mi govore da smijem biti slaba pred drugima: "Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak" (2 Kor 12,10). Smijem plakati onda kad drugi ne razumiju moje suze. Čak i onda ako drugi vjeruju da se ne mogu mijenjati, da svatko može u životu pogriješiti. Onda kad me nepravedno osuđuju, misle da imaju pravo odlučivati o mojemu životu, kada sude o ispravnosti mojih odluka, nošeni pogrešnim mislima... Ili kad gledaju samo jednu stranu mogega bića, i uvijek onu tamniju, makar u životu češće pokažeš onu drugu. Ljudi ipak žele vidjeti samo ono čega im je srce puno, i što u njemu snuju.

Nitko, osim Boga, ne poznaje nas do kraja, tko smo onda mi da sudimo jedni drugima? Željela bih i sama manje druge osuđivati a više razumjeti postupke drugih ljudi. Željela bih ne biti ogorčena onda kad mi drugi nanose bol. Željela bih za njih više moliti. Tek onda bi se moje suze pretvorile u ljubav. "Srdite se, ali ne griješite! Sunce neka ne zađe nad vašom srdžbom" (Ef 4,26).

"Iz krvavih rana u ranjenih kamenica nastaju biseri. Bol koja ih ranjava preobražava se u dragulje" (Richard Shanon). Zar mogu ne primiti dragulje iz ruku Božjih? Zar mogu odbiti taj dar? "Sine moj, ne omalovažavaj stege Gospodnje i ne kloni kad te on ukori. Jer koga Gospodin ljubi, onoga i stegom odgaja, šiba onoga koga voli" (Heb 12,5).

Svaki križ u sebi nosi dio mogega otkupljenja! "I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer - prijašnje uminu" (Otk 21,4).

Na putu ka Uskrsnuću nisam sama! Zato sa sv. Pavlom radosno kličem: "Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama" (Rim 8,18). Na putu prema toj slavi, dao nam Gospodin mudrost i snagu pretvarati rane i boli svoje u bisere!

Piše: mr. Andrija Kopilović

19. 10. 2003. - 29. NEDJELJA KROZ GODINU

Iz 53,10-11; Heb 4,14-16; Mk 10,35-45

Naš zagovornik

Sin čovječi iskusio je naše slabosti i prinio sebe kao žrtvu pomirnicu. Tako je postao našim Posrednikom koji nam uvijek priteče u pomoć. U današnjem bogoslužju čut ćemo jedan od najsadržajnijih odlomaka iz poslanice Hebrejima: o Isusu Kristu, Velikom svećeniku. Vrlo je važno uočiti izričaj pisca poslanice da je taj Veliki svećenik "prodro kroz nebesa". Što to znači? Spasenjski čin je čin Božjega milosrđa, a spasenje kojim nas je Isus spasio je njegova zasluga. Isus je naime iz poslušnosti prema Ocu postao čovjekom. Dakle, obukao se u naše čovječstvo i u sve njegove slabosti, osim u grijeh. Sebe je žrtvovao i to križnom žrtvom predanja u smrt i tim je predanjem zaslužio da povede otkupljeni narod k spasenju. Tako je Isus "prodro nebesa" a svi se spašavamo po njegovoj žrtvi, zahvaljujući njegovom posredništvu. Stoga nas pisac poslanice upozorava da se držimo te vjere i toga Posrednika. Dakle, jedini Veliki svećenik i jedini pravi posrednik između Boga i ljudi jest Isus Krist. Naše je samo surađivati u svjetlu vjere s tom milošću koja nam je u Kristu Isusu ponuđena. Valja nam dobro poznavati temelje svoje vjere: na Božji govor odgovoriti činom vjere i surađivati s darovanom nam milošću vjere.

26. 10. 2003. - 30. NEDJELJA KROZ GODINU

Jr 31,7-9; Heb 5,1-6; Mk 10,46-52

Kristovo svećeništvo

Svojim mesijanskim poslanjem Krist je postao jedini pravi svećenik ljudskoga roda. On poziva neke ljude na osobito udioništvo u njegovu svećeništvu, te oni poučavaju ljude koji su u neznanju, pomiruju grešnike i u ime cijele Crkve prinose njegovu žrtvu. Pisac poslanice u ovom odlomku stavlja na razmatranje najprije svećeništvo Staroga zavjeta. To svećeništvo je bilo krvno jer se prenosilo rađanjem u određenom, Aronovom plemenu. Da bi mogao posredovati u Starom zavjetu, sam svećenik je morao sebe "očistiti" za tu službu i približiti se poslanju posrednika, svjestan da je on stvarno posrednik ali "zaogrnut slabošću". U Novom zavjetu je jedan jedini svećenik - Isus Krist. On je to ne po zvanju nego po naravi. Naime, budući da je Bogočovjek, on je u sebi već Posrednik, Posvetitelj i Spasitelj. U novozavjetnom svećeništvu događa se jedno veliko otajstvo. Svećenik se od ljudi uzima, Kristu posvećuje ali ne djeluje svojom snagom, niti u svoje ime, nego u osobi i poslanju Isusa Krista. Zato u Novom zavjetu preko svećenika koji poučava, posvećuje i vodi Crkvu, djeluje uvijek i izravno sam Isus Krist.

9. 11. 2003. - 32. NEDJELJA KROZ GODINU

1 Kr 17,10-16; Heb 9,24-28; Mk 12,38-44

Naša duhovna žrtva

Krist - svećenik i žrtva - po križu, čisti nas od grijeha darom svoga života, te nam tako omogućuje da se i mi prinosimo kao žrtve svete i bogougodne. To je naše duhovno Bogoslužje koje vršimo očekujući Gospodinov dolazak. Nekada je, po Starom zavjetu, Veliki svećenik ulazio u Svetinju nad svetinjama samo jedanput godišnje, nakon mnogih čišćenja i žrtava. Unosio je krv žrtvene životinje kao svoje opravdanje i "susret" s Bogom, bio je samo moguć u tom Svetištu. Međutim, pravi susret s Bogom događa se "u nedostupnom svjetlu" Božje prisutnosti. U nju je ušao Isus Krist koji je "Bog od Boga i Svjetlo od Svjetla". Tako je velikosvećenička Isusova uloga "desne Očeve" trajno posredništvo za nas - otkupljene. On, Veliki svećenik, svojom žrtvom opravdava sve za sva vremena. Mi se svojih grijeha, dakle, možemo osloboditi samo po njemu i preko njega. I samo oni koji su se oslobodili grijeha dočekat će ga na koncu vremena, kao slavnoga suca i spasitelja. Stoga i živi i mrtvi iščekuju konačno spasenje i život vječni.

2. 11. 2003. - SPOMEN SVIH VJERNIH MRTVIH

Mudr 7,7-11; Heb 4,12-13; Mk 10,17-30

Iz Misala ABC:

Kršćani ispovijedaju uskrsnuće Isusa Krista i njegovu trajnu proslavu kod Oca. Po Kristu će i mrtvi uskrsnuti. U njemu će život zadobiti svi koji vjeruju. To nam ovako razlaže sveti Pavao u svom prvom pismu Korinćanima (15,20-28): "Krist je uskrsnuo od mrtvih. Budući da je po čovjeku došla smrt, po čovjeku dolazi i uskrsnuće mrtvih. Kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživjeti. Svaki u svom redu: prvenac Krist, potom, u vrijeme njegova dolaska, Kristovi pripadnici. Zatim će doći svršetak kada preda kraljevstvo Bogu i Ocu. Da, on mora kraljevati, dok ne položi svoje neprijatelje pod svoje noge. Neprijatelj koji će posljednji biti uništen jest smrt, jer sve je podložio pod njegove noge. Kad mu bude sve podloženo, tada će se i sam Sin podložiti onome koji je njemu sve podložio, da bude Bog sve u svemu. Živeći tu nadu, Crkva je uvijek molila za pokojnu braću da ih Bog primi k sebi. Kršćani se ne trebaju bojati smrti jer su je već nadvladali snagom Krista koji ih je uveo u kraljevstvo života.

www.suboticka-biskupija.info

PAPIN JUBILEJ MAJKA TEREZIJA PROGLAŠENA BLAŽENOM

Sam Papa najavio je proslavu svog jubileja već na generalnoj audijenciji u srijedu 8. listopada. Tom prigodom je rekao: "U misli mi se vraćaju dani listopada 1978. Posebno se danas prisjećam prvog Angelusa s ovoga prozora 22. listopada. U otajstvu Utjelovljenja, koje nam ta molitva pomaže razmatrati, nastojao sam tada "obuhvatiti cijelu budućnost pontifikata, Božjeg naroda i cijele ljudske obitelji, jer - rekao sam - obitelj se rađa po Očevoj volji, ali uvijek biva začeta pod Marijinim srcem."

Dok sada sa zahvalnošću mislim na prošlost, moj se pogled upravlja mladima, s kojima sam od početka svoje petrovske službe uspostavio povlaštenu dijalog. Sjećam se kako sam, na završetku onog prvog Angelusa, dodao poseban pozdrav njima riječima: "Vi ste budućnost svijeta, vi ste nada Crkve, vi ste moja nada."

Moram priznati da je odgovor mladeži bio doista ohrabrujući. Danas bih im želio zahvaliti što su mi uvijek bili blizu ovih godina i želio bih da znaju da nastavljam računati na njih.

Povjeravam ih tebi, Marijo, koja si trajna mladost Crkve. Pomozi im da budu spremni i raspoloživi za Božju volju, kako bi velikodušno izgradili pravedniji i bratskiji svijet.

Tijek proslave

Svečanosti u povodu 25. obljetnice papinske službe Ivana Pavla II. su započele 15. listopada popodne simpozijem, na kojem sudjeluje gotovo 400 kardinala i nadbiskupa, među kojima su sarajevski i zagrebački nadbiskupi **Vinko Puljić** i **Josip Bozanić**. Na misi će sudjelovati predstavnici država i vlada brojnih zemalja. Hrvatski su državni i vladini predstavnici Papi uputili svoje čestitke pismeno.

Sveti je Otac je toga dana potpisao i simbolički predao biskupijama cijelog svijeta posinodalnu apostolsku pobudnicu "*Pastores gregis*" ("*Pastiri stada*") u kojoj objašnjava službu i ulogu biskupa. Papa Ivan Pavao II., koji je izgledao dosta dobro, želio je tim važnim dokumentom obilježiti svoju 25. obljetnicu pontifikata. Tajnik Sinode biskupa kardinal **Jan Schotte** je zahvalio Papi u ime kardinala, patrijarha i biskupa za taj dokument od 188 stranica, koji sadrži zaključke i smjernice druge izvanredne sinode biskupa, održane u listopadu 2001. godine. Ovo je - prema njegovim riječima - povijesni dan za cijelu Crkvu. Toga su svjesni i kardinali, koji na trodnevnom skupu u Vatikanu analiziraju plodove 25-godišnjeg pontifikata pape Ivana Pavla II. i spremaju temelje za daljnju djelatnost. Razmatraju ulogu Pape, biskupa i svećenika. Proučavaju stanje obitelji, ekumenizma, misija i mira u svijetu. Potrebno je novo i obnovljeno kršćanstvo. Na skupu je zastupljeno 68 zemalja sa svih pet kontinenata.

Papina misa zahvalnica

Papa Ivan Pavao II. predstavio je misu zahvalnicu, za 25. obljetnicu svoga pontifikata, 16. listopada, u 18 sati, a uz sudjelovanje više od 250 kardinala i biskupa iz svih dijelova svijeta, kao i svih rimskih župnika, te oko 50 tisuća vjernika, od kojih su neki bili i na Trgu Svetoga Petra i u trenutku objave da je poljski kardinal izabran za Papu. Na početku dvosatne liturgije, a nakon litanija svih svetih, dekan kardinalskoga zbora **Joseph Ratzinger** čestitao je Papi jubilej i zahvalio mu se, u ime cijele Crkve, za nje-

govu predanu službu i naviještanje Evanđelja do kraja svijeta na brojnim pastoralnim putovanjima i susretima. Kardinal Ratzinger posebno se osvrnuo na mirotvorno i pomirateljsko djelovanje Ivana Pavla II, rekavši: "Obraćali ste se mladima i starima, bogatima i siromašnima, moćnima i poniženima, i uvijek ste iskazivali - slijedeći Kristov primjer - posebnu ljubav za siromašne i obespravljene, donoseći svima duh Božje ljubavi i istine."

U svojoj propovijedi Papa se osvrnuo na trenutke kad je bio pozvan da prihvati Petrovu službu, potpuno se pouzdajući u Božju ljubav i potporu. Istaknuo je kako mu molitve vjernika pomažu u ostvarenju njegove papinske službe, te se neizravno osvrnuo na svoje zdravstvene poteškoće.

Cijela liturgija bila je u znaku pastirske službe i glavnih točaka pontifikata Ivana Pavla II: evangelizacije, osobne svetosti, oprosta i djelotvorne vjere. Molitva vjernika moljena je na šest jezika, među kojima je bio i swahili.

Za vrijeme svečane mise zahvalnice Ivan Pavao II. predmolio je sve liturgijske molitve, intonirao pjesme te dijelio pričest. Na kraju mise je pozdravio na osam jezika, zahvalivši se svima za molitvenu potporu i preporučivši sebe i potrebe Crkve u vjerničke molitve.

Čestitke kardinalskog zbora

Kardinalski je zbor u subotu 18. listopada putem svog dekana Josepha Ratzingera čestitao Papi 25. obljetnicu pontifikata i izrazio "sinovsku odanost njegovoj osobi i vjernu privrženost učiteljstvu pastira sveopće Crkve". Tom su mu prigodom kardinali predali i poveću svotu novca namijenjenu za Crkve u Svetoj zemlji. Papa je Ivan Pavao II. potom s njima ručao u gostinjcju Svete Marte u Vatikanu. Sv. Otac je u petak 17. listopada navečer sudjelovao na koncertu, koji je isto tako u dvorani Pavla VI. u njegovu čast priredio zbor i orkestar iz Leipziga, područje koje je bilo teško pogođeno komunističkim režimom i oslobođeno, kako je primijetio kardinal Ratzinger, zaslugom ovoga velikog Pape, koji je pomno slušao izvedbu IX. Beethovenove simfonije i Himnu radosti te je u kratkom nagovoru primijetio kako je taj veliki njemački glazbenik uključio u svoja djela i dramu ljudskog postojanja.

Papa Ivan Pavao II. sišao je 18. listopada u dvoranu Pavla VI., gdje se održavao trodnevni simpozij, na kojem su kardinali, predsjednici biskupskih konferencija i neki nadbiskupi razmotrili 25-godišnju djelatnost Karola Wojtyle i zacrtali smjernice za djelatnost Crkve u trećem tisućljeću. Crkvu u Hrvata zastupali su zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić** zajedno sa splitsko-makarskim nadbiskupom **Marinom Barišićem** te vrhbosanski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić** zajedno s predsjednikom BK BiH banjolučkim biskupom **Franjom Komaricom**. Kardinal Ratzinger zahvalio je papi Ivanu Pavlu II. "što je u nama ponovno pobudio Božju radost".

Državni tajnik i dodekan kardinalskog zbora kardinal **Angelo Sodano** primijetio je na završetku simpozija kako je Karol Wojtila u tijeku svoga 25-godišnjeg pontifikata "uvijek naviještao Evanđelje mira". Osvrnuvši se na brojne ratne sukobe i zaboravljene ratove, kardinal Sodano je istaknuo kako "Crkva pomoću Papina glasa ponavlja molitvu: Gospodine, podaj nam mir". Kardinal Sodano priopćio je da će Vatikan tiskati zbirku s 25 Papinih poruka o miru, koje je Sveti Otac uputio svjetskoj javnosti prigodom obilježavanja Svjetskog dana mira. Radi se, prema njegovim riječima, o kršćanskom nauku i poimanju mira. Do mira se može doći samo ako se poštuje red, kojega je Bog uspostavio za pojedince i za narode. Papa je veoma zaslužan i za uspostavu novog poretka i mira u zemljama istočne i srednje Europe. To je, prema njegovom mišljenju, jedna od najvažnijih sastavnica pontifikata pape Ivana Pavla II.

Vrhunac Papinog jubileja - proglašenje Majke Terezije blaženom

Papa Ivan Pavao II., okružen sadašnjim i novim kardinalima, brojnim nadbiskupima i biskupima, među kojima su bili i vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić i banjolučki biskup Franjo Komarica, je u nedjelju 19. listopada na Misijsku nedjelju proglasio **Majku Tereziju** blaženom. Tom beatifikacijom Papa je uzdignuo na čast oltara 1.315 slugu Božjih, među kojima su i hrvatski blaženici **Alojzije Stepinac**, **Ivan Merz** i **Marija od Propetog Petković**.

Sveti je Otac odmah na početku propovijedi, koju je nastavio čitati zamjenik državnog tajnika nadbiskup **Leonardo Sandri**, pozvao vjernike da odaju počast, kako je rekao, toj maloj ženi, koja je bila zaljubljena u Krista, poniznoj navjestiteljici Evanđelja i neumornoj dobročiniteljici čovječanstva. U njoj častimo jednu od najvećih i najistaknutijih ličnosti našeg vremena. Pridajmo njezinu poruku i slijedimo njezin primjer, zaključio je papa Ivan Pavao II., koji je osobno i dobro poznao novu blaženicu. On je osobno zahvalan toj odvažnoj ženi, čiju je blizinu, kako je primijetio, uvijek osjećao. Ona je išla svijetom naviještati Krista najbjeđnijima među siromasima. Nisu je uspjeli zaustaviti ni ratovi ni sukobi, ističe se u Papinoj propovijedi. Ona nije samo odlučila biti pravedna sa siromasima, već im je odlučila služiti. Njezina se veličina, prema Papinim riječima, sastoji u tome što je bila sposobna davati bez ikakvih osobnih interesa. To svjedoči koliko Papa Wojtila cijeni tu novu blaženicu, koja ga je često posjećivala i pričala mu o svojim iskustvima u službi evanđeoskih vrednota. Nije slučajno da je proglašena blaženom upravo na Misijsku nedjelju. Papa je uvjeren da je ta mala, odvažna, dobra Samaritanka sveta.

Proteklo je u stvari samo šest godina od smrti Majke Terezije, koja je umrla u Kalkuti, gdje je provela i veći dio svog života, 5. rujna 1997. godine i već ju je Papa službeno proglasio blaženom. Narod ju međutim časti kao sveticu. Na Trgu svetog Petra okupilo se na činu beatifikacije oko 350.000 vjernika iz svih krajeva svijeta. Bilo je nazočno i oko tisuću hrvatskih hodočasnika. Među brojnim predsjednicima država, visokim političkim i crkvenim predstavnicima i njezinom nećakinjom **Agi**, sjedili su i brojni siromasi, koji u Majci Tereziji i njezinim sestrama vide svoju spasiateljicu. /IKA/

KRATKA BIOGRAFIJA BL. MAJKE TEREZIJE IZ KALKUTE

Gonxha Agnes Bojaxhiu, buduća Majka Terezija, rođena je 26. kolovoza 1910. u Skoplju (današnja Makedonija), u albanskoj obitelji. Njezin otac **Nikola**, vrlo ugledan mjesni, poslovan čovjek, preminuo je kada je Gonxha imala osam godina, ostavivši njezinoj majci **Drani**, iskreno pobožnoj ženi, skrb za troje nejakе djece. Protivno običajima toga vremena i podneblja, Drana je otvorila tkaonicu i trgovinu tkaninom kako bi uzdržavala obitelj. Proevši mladost živo sudjelujući u župnim aktivnostima, u rujnu 1928. Gonxha napušta dom i odlazi u samostan Loretskih sestara u Rathfarnamu (Dublin), u Irskoj, s namjerom uputiti se u misije u Bengaliji (Indija). Primitljena je kao postulantica 12. listopada i dobila ime Terezija, po svojoj zaštitinici, svetoj Tereziji od Liuseuxa.

Nakon nepuna dva mjeseca provedena u Irskoj, Družba Loretskih sestara poslala je sestru Tereziju u Indiju. Stigla je u Kalkutu 6. siječnja 1929. godine.

Po svom dolasku, stupila je u novicijat u Darjeelingu. Prve zavjete položila je 25. svibnja 1931., a večne zavjete 24. svibnja 1937. i otada se naziva Majka Terezija. Dok je živjela u Kalkuti, tijekom 30-ih i 40-ih godina, podučavala je na Bengalskoj srednjoj školi Svete Marije.

Tijekom putovanja vlakom od Kalkute do Darjeelunga, 10. rujna 1946., Majka Terezija je osjetila nadahnuće koje je ona sama nazvala "poziv unutar poziva", a to je bio povod osnivanja Misionarki Ljubavi, obitelji sestara, braće, otaca i suradnika. Sadržaj ovoga nadahnuća otkriva se u cilju i misiji koju će dati svojoj novoj redovničkoj zajednici: "utažiti neizmjernu Isusovu žeđ na križu za ljubaviju i dušama" i to "radeći na spasenju i posvećenju najsiromašnijih među siromasima". Nova Družba Misionarki Ljubavi 7. listopada 1950. službeno je potvrđena kao redovnički institut za kalkutsku nadbiskupiju.

Tijekom 50-ih i ranih 60-ih godina Majka Terezija je proširila djelovanje Misionarki Ljubavi u Kalkuti i širom Indije. Dekretom Pohvale, 1. veljače 1965. godine, papa **Pavao VI.** dodjeljuje Družbi papinsko pravo. Prva misijska kuća izvan Indije bila je osnovana u Cocoroti, u Venezueli, 1965. godine. Družba se proširila u Europu (Tor Fiscale - predgrađe Rima) i Afriku (Tabora, Tanzanija) 1968. godine, a danas djeluje na svim kontinentima.

U listopadu 1985. godine Majka Terezija je govorila na četrdesetoj obljetnici Generalne skupštine Ujedinjenih naroda. Na Badnjak iste godine otvorila je svoju prvu kuću za oboljele od side u New Yorku i nazvala ju "Dar ljubavi". U sljedećim godinama, bit će otvoreni drugi domovi, u Sjedinjenim Američkim Državama i drugim zemljama, namijenjeni skrbi za oboljele od side. U kasnim 80-im i tijekom 90-ih godina, unatoč povećanim zdravstvenim tegobama, Majka Terezija je nastavila putovati svijetom kako bi bila nazočna polaganju zavjeta sestara, otvorenju novih kuća i služenju siromašnih, pogođenih katastrofama. Nove su kuće otvorene u Južnoj Africi, Albaniji, na Kubi i ratom pogođenom Iraku. Godine 1997. Družba je brojila gotovo 4.000 sestara sa 600 osnovanih misijskih kuća u 123 zemlje svijeta.

Aktivne i kontemplativne braće bilo je oko 400, svećenika 15, te 35 kandidata na različitim stupnjevima formacije.

U srpnju 1997., nakon putovanja u Rim, New York i Washington, Majka Terezija se u Kalkutu vratila u slabom zdravstvenom stanju. Preminula je u matičnoj kući 5. rujna 1997. godine u 21.30 sati. Njezino je tijelo preneseno u crkvu sv. Tome pokraj samostana Loreto (prvi samostan u koji je stigla po dolasku u Kalkutu, prije gotovo 69 godina). Stotine tisuća ljudi svih staleža i religija iz Indije i inozemstva izrazilo je svoje poštovanje. Dana 13. rujna udijeljen joj je državni sprovod, a njezino je tijelo nošeno ulicama Kalkute u procesiji, na postolju topa na kojemu su nošena tijela **Mohandasa K. Gandhija** i **Jawaharala Nehrua**. Predsjednici, premijeri, kraljice i posebni izaslanici bili su nazočni u ime zemalja cijeloga svijeta.

Kalkutski nadbiskup **Henry D'Souza** uputio je 23. listopada 1997. godine molbu Zboru za proglašenje svetih za razrješenje od norme koja nalaže da se tek pet godina nakon preminuća može započeti biskupijsko ispitivanje života, kreposti i glasa svetosti te osobe. Službeno otvaranje procesa za Majku Tereziju održano je 26. srpnja 1999. godine u crkvi sv. Marije u Kalkuti. Time započinje razdoblje ispitivanja, intervjua sa svjedocima i ponovnoga pregledavanja dokumenata i materijala vezanih uz život i djelo Majke Terezije. Postupak je dovršen u kolovozu 2001. godine. Dokumentaciju za prednošenje Zboru za proglašenje svetih čini 80 svezaka materijala, a svaki svezak ima oko 450 stranica.

Proglašenjem dekreta o njezinim herojskim krepostima, te dekreta o čudu koje se zbilo po zagovoru Majke Terezije, u Vatikanu je u nazočnosti pape **Ivana Pavla II.**, 20. prosinca 2002. godine dovršen postupak za proglašenje blaženom službenice Božje Majke Terezije.

Znanstveno-duhovni skup o profesorici Ani Gabrijele Šabić

ISPUNJENI PONOSOM I RADOŠĆU

Ime dr. Ane Gabrijele Šabić - još jednog u nizu velikana hrvatskoga naroda i bunjevačkog roda - u Bačkoj, nažalost, nije dovoljno poznato osim svećenicima te katehetama i katehisticama, jer su je godinama susretali na Katehetskim ljetnjim školama. Oni su znali da je ona sudjelovala u izradi mnogih vjeronaučnih knjiga. Neki su znali i za njezin značajan doprinos književnom i jezičnom odgoju i obrazovanju. No, ono što smo 11. i 12. listopada imali prilike čuti o njoj za mnoge je bilo doista jedno novo i divno otkriće koje ih je ispunilo ponosom i radošću. Tih dana je, naime, u prostorijama HKC "Bunjevačko kolo" u Subotici te u Tavankutu, u katedrali i na Paliću, održan Znanstveno-duhovni skup o trećoj obljetnici njezine smrti.

Jedinstveni skup znanstvenika i uglednika

Inicijatori i organizatori Skupa o ovoj, doista izuzetnoj znanstvenici, spisateljici i profesorici, posebice s područja vjerskoga, književnoga i jezičnoga odgoja i obrazovanja, bili su Katehetski institut Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Nacionalno vijeće hrvatske nacionalne manjine sa sjedištem u Subotici, Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" u Subotici, te Interdisciplinarna Katehetska radna ekipa "Symbolon" u Zagrebu sa suradnicima. Na Skupu su sudjelovali i predstavnici čak 18 različitih svjetovnih i crkvenih ustanova iz Hrvatske s kojima je surađivala pokojna

Ana Gabrijele Šabić, te predstavnici 16 različitih svjetovnih i crkvenih ustanova Hrvata iz Vojvodine. Osim već dvije spomenute, iz Hrvatske su bile zastupljene sljedeće ustanove: Ministarstvo prosvjete i športa i Zavod za unapređenje školstva Ministarstva (u njihovo ime Skup je pozdravio **prof. Vlado Luburić**, v. d. ravnatelja Zavoda za unapređenje školstva), Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu sa svojim Katehetskim institutom i Institutom za ekumensku teologiju i dijalog (sudionike Skupa pozdravili su

dr. Josip Baričević, predstojnik Katehetskoga instituta, i **dr. Jure Zečević**, predstojnik Instituta za ekumensku teologiju i dijalog), Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko filološko društvo iz Zagreba (u njihovo ime Skup je pozdravio **dr. Marko Samardžija**, predstojnik Katedre za hrvatski standardni jezik na Odsjeku za kroatistiku), Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci (zastupala ga je **dr. Karol Visinko**, predstojnica Katedre za metodiku nastave hrvatskog jezika i književnosti na Odsjeku za kroatistiku), Učiteljska akademija Sveučilišta u Zagrebu (u njezino ime Skup je pozdravio **prof. Ante Selak**), Pedagoški fakultet Sveučilišta u Osijeku (pozdravnu je riječ sudionicima upravila dekanica **dr. Ana Pintarić**), Matica hrvatska u Zagrebu (u njezino je ime govorio **Stjepan Sučić**, potpredsjednik

Matice), Hrvatski pedagoško-književni zbor (zastupao ga je i Skup pozdravio **dr. Valentin Puževski**, član Upravnoga odbora Zbora), Vijeće za katehizaciju Hrvatske biskupske konferencije (pozdravni govor sudionicima je upravio **msgr. dr. Marin Srakić**, predsjednik Vijeća), Nacionalni katehetski ured HBK (Skup je pozdravila **mr. s. Amabilis Jurić**, stručno-pedagoška

nadzornica/savjetnica Ureda). U ime Kršćanske sadašnjosti, s kojom je A. G. Šabić plodno surađivala, pozdrav direktora **Stjepana Pogačića** pročitao je sudionicima **Josip Baričević**. Moderator skupa prenio je također usmene pozdrave i podršku skupu iz uprave "Školske knjige", te pozdrav glavnog urednika "Glasa Koncila". U ime "Školskih novina" Skup je pozdravila

prof. Maja Flego, zamjenik glavnoga i odgovornoga urednika tjednika *Školske novine*.

Znanstveni skup u HKC "Bunjevačko kolo"

Znanstveni dio skupa održan je u subotu 11. listopada u Hrvatskome kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u Subotici. Na početku skupa goste iz Hrvatske i sve nazočne pozdravili su **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i moderator Skupa u ime domaćina iz Gabrijelina zavičaja Bačke, te **dr. Josip Baričević** u ime inicijatora i organizatora Skupa iz domovine Hrvatske, a riječi pozdrava uputili su i **mr. Josip Ivanović**, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća u SCG, i **prof. Géza Kucsera**, gradonačelnik Subotice. Nakon održanih predavanja, sudionicima Skupa pozdravnu su riječ iz zavičaja Bačke upravili **prof. Dujo Runje** u ime Hrvatskoga akademskog društva u Subotici, **prof. Katarina Čeliković**, ravnateljica Hrvatske čitaonice u Subotici, **Viktorija Grunčić**, predsjednica Matice hrvatske u Subotici, književnik **Lazar Merковиć** u ime časopisa "Klasje naših ravni", te pravnik **Naco Zelić**, suzavičajnik i predsjednik Udruge za potporu bunjevačkih Hrvata iz Zagreba.

Predavanje "Jezični odgoj i obrazovanje u djelu Ane Gabrijele Šabić" održala je **dr. Karol Visinko**, s Filozofskog fakulteta u Rijeci. Predavanje **dr. Vladimira Pandžića**, predstojnika Katedre za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, "Doprinos Ane Gabrijele Šabić književnomu odgoju", pročitala je **prof. Ružica Lice** iz Zagreba. O suodnosu književnoumjetničke i likovne riječi u udžbenicima Ane G. Šabić, u svom je predavanju govorio slikar i dugogodišnji član Ekipe Symbolon **Ivan Vitez** iz Zagreba. **Dr. Josip Baričević** je u svom je predavanju prikazao doprinos Ane Gabrijele Šabić vjerskomu odgoju i obrazovanju. Na kraju je **dr. Luka Štilinović**, suzavičajnik iz Zagreba, pročitao predavanje suzavičajnika akademika **dr. Ante Sekulića** "Promišljanja o poukama i porukama iz životopisa i djela A. G. Šabić".

Jedinstveni zaključak znanstvenoga dijela skupa bio je da je Ana Gabrijele Šabić iza sebe ostavila doista svijetli trag života i rada, ali isto tako da su plodovi njezina rada jako prisutni i poslije njezine smrti u njezinim znanstvenim i stručnim radovima, napose u vjeronaučnim i drugim školskim udžbenicima i priručnicima, te u tisućama osoba kojima je ona bila profesorica ili predavač i voditeljica interdisciplinarnoga grupnoga rada na brojnim intenzivnim višednevnim i drugim znanstveno-stručnim

ŽIVOTOPIS ANE GABRIJELE ŠABIĆ (1950. - 2000.)

Ana Gabrijela Šabić rođena je 6. rujna 1950. od oca **Stipana** i majke **Marge** r. Zelić, u Tavankutu kraj Subotice. Njezina se obitelj 1957. preselila u Suboticu, gdje je završila osnovnu školu (1957. - 1965.) i petogodišnju Učiteljsku školu (1965. - 1970.). Zatim odlazi u Zagreb, gdje je na Filozofskom fakultetu završila studij hrvatskoga jezika i književnosti te studij komparativne (svjetske) književnosti (1970. - 1974.).

Poslijediplomski magistarski i doktorski studij također je završila na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Magistrirala je iz metodike književnoga odgoja i obrazovanja temom "Metodički pristupi interpretaciji lirske poezije u sustavu jezično-umjetničkoga područja u višim razredima osnovne škole" (komparativno istraživanje znanstveno-teorijskih i praktičnih pristupa interpretaciji lirske poezije u nas i u Europi). Studirala je također na Institutu za teološku kulturu laika Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu (1975. - 1978.).

Odmah nakon završetka dodiplomskoga studija (1974.), zaposlila se u Centru za koncilna istraživanja, dokumentaciju i informacije "Kršćanska sadašnjost" u Zagrebu, gdje je 1979. radila kao lektorica, urednica i (su)autorica u interdisciplinarnoj Ekipi Pastoralno-katehetske službe "Kršćanske sadašnjosti" (PAKS). Od 1979. suosnovateljica je, suvoditeljica, urednica i (su)autorica više knjiga i drugih publikacija interdisciplinarne Katehetske radne ekipe SYMBOLON (sa sjedištem u Odri, Novi Zagreb). Kao članica interdisciplinarnih ekipa PAKS i SYMBOLON, suorganizatorica je i suvoditeljica brojnih znanstveno-stručnih projekata i intenzivnih višednevnih seminara/skupova za trajnu izobrazbu vjeroučitelja (svećenika, redovnika, redovnica, vjernika laika) i drugih učitelja (profesora), posebice s područja jezičnoga i književnoga odgoja i obrazovanja, u domovini i inozemstvu.

S nastavnim radom na visokim učilištima započela je kao gost profesor na Katehetskom institutu Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu (1978. - 1980.), zatim kao profesor vanjski suradnik (1980. - 1985.) i konačno kao stalni profesor na istoimenom Institutu (1985. - 2000.). Radila je također kao voditeljica vježbi iz metodike jezičnoga i književnoga odgoja i obrazovanja na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu (1980. - 1982. i 1989. - 1991.). Osim toga, sudjelovala je kao profesor vanjski suradnik u izvođenju poslijediplomskoga studija iz metodike književnoga odgoja i obrazovanja na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1988. - 1990.).

Od 1976. do 1999. redovito objavljuje znanstvene i stručne radove, poglavito s područja vjerskoga, književnoga i jezičnoga odgoja i obrazovanja. Neke joj se knjige i dalje objavljuju. Na temelju objavljenih knjiga i drugih radova, Znanstveno-nastavno vijeće Filozofskoga fakulteta u Zagrebu izabralo ju je 1990. u znanstvenoistraživačko zvanje znanstveni suradnik, 1993. u zvanje višega znanstvenoga suradnika. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje sveučilišnoga docenta u srpnju 2000. (zbog višedesetljetne isključenosti KBF-a iz Sveučilišta, mogućnost izbora stalnih nastavnika njegovih instituta u znanstveno-nastavna zvanja uspostavljena je s velikim zakašnjenjem).

Umrla je, nakon teške bolesti, u Zagrebu 12. kolovoza 2000. (u lječilištu Stubičke Toplice).

seminarima i ostalim skupovima za redovitu i trajnu izobrazbu učitelja i profesora s područja vjerskoga, književnoga i jezičnoga odgoja i obrazovanja u domovini i inozemstvu.

U Tavankutu

Poslijepodne su sudionici Skupa posjetili Tavankut, rodno mjesto Ane Gabrijele Šabić. Ondje su kraj krstionice u župnoj crkvi, u kojoj je Ana Gabrijela krštena, slavili misu koju je predvodio **mr. Kopilović** i u kojoj su koncelebrirali njezin župnik iz Zagreba **Josip Dumbović** i njezin kolega **prof. Baričević**, a poslije mise domaćini su im prijateljskoga druženja i zajedničke večere bili župnik **Franjo Ivanković** i članovi Hrvatskoga prosvjetno-kulturnoga društva "Matija Gubec".

U katedrali - Gradskoj kući - na Paliću

U nedjelju su sudionici Znanstveno-duhovnoga skupa sudjelovali u svečanoj euharistiji koju je u katedrali za pokojnu A. G. Šabić predvodio katedralni župnik **msgr. Stjepan Beretić**. On je nazočnima, a napose djeci i mladima, protumačio u čemu je bila i jest veličina prof. Šabić kojom se svi Hrvati Bunjevci trebaju ponositi, naročito Subotičani i Tavankučani. Njezin uzorni kršćanski život i neumorni rad na području vjere i kulture te prosvjete i znanosti uopće, trebaju nam biti poticaj, istaknuo je župnik. Sa župnikom Beretićem u koncelebraciji su bili i dr. Baričević, dugogodišnji suradnik prof. Šabić, i preč. Josip Dumbović, župnik zagrebačke župe Sopot, u kojoj je pokojnica živjela i radila. Oni su na kraju mise brojnim okupljenim vjernicima u kratkim crtama predstavili život i rad Ane Gabrijele Šabić. Na misi je pjevao **katedralni zbor "Albe Vidaković"** pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**. Nakon mise gosti iz Zagreba posjetili su subotičku Gradsku kuću/vijećnicu, gdje su ih dočekali gradonačelnik **Géza Kucsera** i **Árpád Papp**, predsjednik Izvršnog odbora Skupštine općine Subotica. Oni su svoje goste upoznali s poviješću grada te s radom mjesne samouprave. Gosti su također razgledali i Gradski muzej. S gostima iz Hrvatske na prijamu u Gradskom poglavarstvu i zajedničkom objedu u Gradskoj kući, bio je i subotički biskup **msgr. Ivan Péntzes**, te im tom prigodom upravo iskrenu dobrodošlicu i srdačno ih pozdravio.

Poslije objeda, na završetku dvodnevnoga Znanstveno-duhovnoga skupa i drugih spomen-susreta, sudionici su pošli na Palić, gdje su na grobu **Stipana Šabića**, oca Ane Gabrijele Šabić, imali oproštajno bogoslužje Riječi, a potom su razgledali Palić i time završili svoje znanstveno, duboko ljudsko i vjerskičko "hodočašće" Subotici i Tavankutu.

Pokrenuto veliko zanimanje za djelo i osobu A. G. Šabić

Znanstveno-duhovnim skupom i ostalim spomen-susretima tijekom toga "hodočašća", Ana Gabrijela Šabić je "uskrsnula" u Subotici, Tavankutu i cijelom zavičaju, kako je to nadahnuto rekao mr. Kopilović. Naime, pokojna je Ana G. Šabić dosada bila malo poznata u svom zavičaju, a sada je, svime onime što se tijekom ta dva dana dogodilo, pokrenuto veliko zanimanje za njezino djelo i njezinu osobu. Ana G. Šabić ubuduće će biti prisutna u Subotici, zasada u župi sv. Roka, a kasnije u Hrvatskoj čitaonici, i po njezinu poprsju koje je izradio akademski kipar **Mladen Mikulin** iz Vukovine kraj Zagreba a koje su dali podići njezini prijatelji, suradnici i štovatelji iz domovine Hrvatske i za-

Gosti iz Hrvatske pred Gradskom kućom

vičaja Bačke. Na postolju poprsja stoji napisano: "Bog je ljubav - Dr. sc. Ana Gabrijela Šabić (1950 - 2000). Podigoše prijatelji, suradnici i štovatelji iz domovine Hrvatske i zavičaja Bačke - Subotica, 12. X. 2003)". Ona će u svom zavičaju biti prisutna i po svojoj riječi u mnogim knjigama, kojih je autorica ili suautorica a koje su u više primjeraka ovom prigodom darovane njezinu zavičaju, te po riječi mnogih književnika, znanstvenika i drugih pisaca, koja živi u više od tisuću knjiga iz njezine osobne knjižnice, koje su također ovom prigodom darovane njezinu zavičaju da budu pohranjene u Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", te da se susret s njezinom riječi i s riječi mnogih autora koje je ona posebno cijenila i voljela obilno mogne događati u Hrvatskoj čitaonici u Subotici. Na tom velikom i dragocjenom daru zahvalila je ravnateljica Hrvatske čitaonice i pročelnica Institutova odjela "Bunjevačko-šokačka knjižnica Ivan Kujundžić" prof. Katarina Čeliković. Ona je tom prigodom moderatoru Skupa dr. Josipu Baričeviću uručila i prigodnu pismenu zahvalnicu onima koji su na temelju Gabrijeline oporuke odlučili da se glavnina njezinih knjiga daruje upravo Institutu "Ivan Antunović".

Predavanja, govori i dragocjena sjećanja s dvodnevno sretu Gabrijeline domovine Hrvatske i njezina zavičaja Bačke, bit će objavljena u Zborniku radova i sjećanja u njezin spomen, koji ima radni naslov "Ususret darovanoj i primljenoj riječi".

Andrija Anišić - J. Baričević

Zahvala gostima iz Hrvatske

Hvala Vam što ste proveli dva dana s nama. Dovala Vas je k nama i okupila nas je ovog puta u Subotici i Tavankutu Vaša i naša Ana Gabrijela Šabić. Ona je nikla na ovim prostorima, prolazila ovim ulicama, ponosila se ovim gradom. Presađena u hrvatsku metropolu - Zagreb - urodila najbogatijim plodom uma i srca i tako zadužila sav hrvatski narod. Ona je i naš ponos. U svom kratkom hodu ovim svijetom ostavila je svijetli trag uma i srca... Vašim dolaskom k nama njezin je zavičaj obogaćen, oplemenjen. Čuvat ćemo spomen na nju, koristiti i uživati plodove njezinog rada. Poprsje koje ste donijeli bit će trajni znak njezine prisutnosti među nama i znak povezanosti s Vama kao i poziv na trajnu suradnju s Vama, jer ako grana ne crpi snagu iz stabla, u opasnosti je da se osuši i više ne rađa svježim plodovima. Hvala Vam što ste bili s nama. Hvala za organizaciju, predavanja, darove i ponuđenu ruku suradnje i djelotvorne pomoći u budućnosti. Imena svih neka budu upisana ondje gdje se najdulje, vječno pamte - u dlanu Svevišnjega i u našim srcima!

(mr. Andrija Kopilović)

IZJAVA ZA JAVNOST

PROTIV SKRNAVLJENJA GROBOVA U NOVOM SADU

Mi, ovlaštteni predstavnici historijskih Crkava i vjerskih zajednica na susretu u Beogradu 30. 09. 2003. donosimo ovu izjavu u povodu nečuvenog i nehumanog obeščašćivanja katoličkog groblja u Novom Sadu u noći od 27. na 28. rujna (septembra).

Kao ljude i vjernike duboko nas pogađa činjenica nepoštovanja prema svetinjama koje su u svim civilizacijama i svim religijama u osobitom štovanju, a to su počivališta mrtvih. Groblja, kao mjesta štovanja spomena svojih najdražih su i mjesta spomena i ljubavi. Oskvrnjivanje i obeščašćivanje takve svetinje vrijeđa i ljudski i vjernički osjećaj svakoga čovjeka. Ovaj vandalski čin osuđujemo kao svojevrsno nijekanje svetinje i što tim počiniteljima nije dovoljno što ne vjeruju u Boga, nego što su tim činom i neprijatelji kako Boga, tako i ljudi, te su pokazali potrebu da se na ovakav način, oskvrnjujući kršćansku svetinju, suprotstave samom Bogu. Duboko nas zabrinjava i muči pitanje kakva nas budućnost čeka ako se sve civilizacijske moralne norme gaze, obeščašćuju i niječu.

U nadi da će nadležni organi gradskih i pokrajinskih vlasti uspjeti otkriti počiniocima ovog anticivilizacijskog čina i da ih privedu pravdi, nadamo se da se takve stvari neće dogoditi ni jednom društvu, ni jednoj vjerskoj zajednici.

U dubokoj sućuti prema porušenim i obeščašćenim grobovima, rodbini i prijateljima, izražavamo svoje žaljenje i u znak solidarnosti i vjere u život vječni i bolju budućnost prvoga listopada (oktobra) u 12,00 sati molit ćemo zajedno na obeščašćenom groblju i preporučiti Bogu, jedinome i pravednome, naše pokojnike, a groblje posvetiti kao sveto mjesto poštovanja i pieteta. Obred će predvoditi beogradski nadbiskup i metropolita msgr. Stanislav Hočevar uz prisustvo apostolskog nuncija Svete Stolice Eugenija Sbarbara, svećenika i vjernika.

Ovlaštteni predstavnici tradicionalnih crkava i vjerskih zajednica u Savjetu Ministarstva vera Srbije:

Njegovo Preosveštenstvo Episkop bački g. Irinej
Muftija Islamske zajednice Srbije Hadži-Hamdija ef. Jusufpahić
Mevludin ef. Dudić, zamjenik predsjednika Mešihata
Islamske zajednice Sandžaka
Predsjednik Komisije za vjeronauk Biskupske konferencije
Katoličke crkve u Srbiji i Crnoj Gori,
velečasni mr. Andrija Kopilović
Biskup Slovačke evangeličke Crkve augsburške
vjeroispovijesti g. Samuel Vrbovski
Superintendent Evangeličke hrišćanske Crkve augsburške
veroispovesti g. Arpad Dolinski
Biskup Reformatske hrišćanske Crkve g. Ištvan Čete Semeši
Generalni sekretar Saveza jevrejskih opština Srbije i Crne Gore
g. Davor Salom
U Beogradu, 30. 09. 2003.

Foto: B92

ZNANSTVENI SKUP O BISKUPU BUDANOVIČU

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i Odbora "Zadužbine biskupa Budanovića" a pod pokroviteljstvom subotičkog biskupa **msgr. dr. Ivana Pénzesa**, 14. i 15. listopada održan je znanstveni skup pod radnim nazivom "RAZGOVOR prigodni o biskupu Lajči Budanoviću (1873 - 2003)".

Prvoga dana skupa sudionike i publiku pozdravio je voditelj **vlč. Julije Bašić**, a zatim i potpredsjednik SO Subotica **mr. Bela Tonković**. Skup su pozdravili i **msgr. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup Đakovačko-srijemske biskupije, **mr. o. Domagoj Šimunović**, **Krešimir Bušić**, u ime Instituta društvenih znanosti "Ivo Pilar", **Robert Skenderović**, u ime zagrebačkog Hrvatskog instituta za povijest. Pokrovitelj skupa dr. Ivan Pénez je čestitao organizatorima istaknuvši da narod koji nema prošlost ne može imati ni budućnost a biskup Budanović nam može poslužiti kao primjer za jedinstvo u različitosti, u sredini koju karakterizira suživot više nacija.

Program je započeo **Krešimir Bušić** kraćim prikazom knjige **Josipa Temunovića** "Zadužbina biskupa Budanovića" u kojoj je stavljen naglasak na osnivanje Zaduzbine.

Vrlo zanimljivo predavanje održao je pomoćni biskup i generalni vikar Đakovačko-srijemske biskupije **dr. Đuro Hranić** o Crkvenoj i kulturološkoj vrijednosti Zaduzbine istaknuvši da "Biskup Budanović stvara nove crkvene, društvene, kulturne ustanove i strukture, te organizira njihovo djelovanje. Među najznačajnije ustanove koje je utemeljio spada svakako njegova Zaduzbina". O Crkveno-pravnom položaju Zaduzbine govorio je profesor Teološkog fakulteta u Đakovu **dr. Nikola Škalabrin**.

Život i rad biskupa Budanovića prikazao je predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović" **mr. Andrija Kopilović** istaknuvši da biskup Budanović saziva glasovitu Sinodu Bačke dijeceze (1936) u Subotici čije rezultate objavljuje u

"Codex Bachiensisu". Organizira 23 euharistijska kongresa, a u namjeri da otvori prvu hrvatsku klasičnu gimnaziju sprečava ga Prvi svjetski rat 1941.

Vrlo zanimljivo predavanje o pastoralnom radu biskupa Budanovića održao je generalni vikar subotičke biskupije **msgr. Bela Stantić** i ukazao na dva temeljna zadatka: propremiti što više i što bolje svećenike ali i otvoreno davati povjerenje laicima u Crkvi.

Spisateljski rad biskupa Budanovića predstavio je **mr. Lazar Ivan Krmptić** zaključivši da je u sav svoj spisateljski rad utkao poruku dobra na korist svoga naroda.

Slijedila su predavanja **dr. Nikole Škalabrina** "Pravo - Codex Bachiensis" i **mr. o. Domagoja Šimunovića** o katoličkim klasičnim gimnazijama. Prijepodnevi program završio je **prof. Tomislav Žigmanov** govoreći o zastupljenosti biskupa Budanovića u zavičajnoj i nacionalnoj historiografiji kojoj tek predstoji napor obrade i proučavanja djela i rada ovoga velikana.

U poslijepodnevnom programu na mađarskom jeziku predavanja su održali

dr. Tamás Korheca, pokrajinskog tajnika za nacionalne manjine, upravu i propise. Dr. Korhec je govorio o pravima nacionalnih manjina uspoređujući zakone susjednih zemalja i naš domaći. Iako najavljen, **dr. Mijo Karagić** nije mogao doći ali je poslao svoj rad o Bunjevcima-Hrvatima iz Mađarske u ujedinjenoj Europi. O migracijama i kulturnom identitetu Hrvata-Bunjevaca govorio je **Krešimir Bušić** opisavši velike migracije nakon prodora Osmanlija u Europu sve do biskupa Budanovića i njegova zalaganja za jezik i čuvanje nacionalnog identiteta.

O posebnoj skupini hrvatskog nacionalnog bića, o primorskim i ličkim Bunjevcima, interesantno je izložio njihov povijesni razvoj **mr. Željko Holjevac** koji su se tijekom povijesti utopili u hrvatski narod ne zadržavši svoje posebnosti. Za razliku od njih, bački Bunjevci su sačuvali svoju posebnost, kazao je **Kalman Kuntić**, te osvijetlio političku povijest 19. i 20. stoljeća.

Milovan Miković je zaokružio ovaj skup govoreći o razgovoru kao nutarnjem načelu zajednice zbog kojeg je i biskup Budanović stvorio Subotičku maticu gdje bi se, u okviru krovne institucije svi okupili na razgovor. Naravno, dijalog podrazumijeva uvažavanje sugovornika iako je često i u onodobnim i u današnjim polemikama prisutan "dijalog monološke svijesti".

Nakon predavanja, uz mali broj prisutnih u svečanoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo", nastavljen je razgovor, ali se mora ustvrditi da je velika šteta što zbog termina održavanja ovog skupa (prijepodnevi sati) vrlo stručna i zanimljiva predavanja nije čuo veći broj ljudi.

Katarina Čeliković

Prvoga dana znanstvenog skupa nazočno je bilo čak tri biskupa

dr. Géza Zapletán o pravnom aspektu Zaduzbine i **preč. Imre Ehmman** o pastoralnom radu biskupa Budanovića a voditelj je bio **Károly Szábo**.

Drugi dan skupa počeo je voditelj **preč. Andrija Anišić** pozdravivši **Stipana Medu**, konzula Veleposlanstva R. Hrvatske u Beogradu, **Ivana Bardića**, generalnog konzula R. Hrvatske u Pečuju, **Miroslava Kovačića**, konzula Generalnog konzulata RH u Subotici, te

“POČECI HRVATSKE LEKSIKOGRAFIJE”

Na poziv Hrvatskog akademskog društva ugledni jezikoslovac **dr. Vladimir Horvat** iz Zagreba održao je predavanje u tri grada - u **Subotici** (24. 09.), **Somboru** (25. 09.) i **Beogradu** (27. 09.) na temu “Počeci hrvatske leksikografije: Vrančić, Kašić i Mikalja”. Isusovac dr. Horvat oduševio je najprije subotičku publiku, a zatim somborsku i beogradsku, svojom elokvencijom ali i izvanrednim poznavanjem Bartola Kašića, njegova vremena i jezikoslovlja. Vrlo zanimljivo prikazao je vrijeme stvaranja prve hrvatske gramatike, koju je isusovac **Bartol Kašić** objavio 1604. godine, dakle 210 godina prije Vuka Karadžića. Kašić je jedan od najznačajnijih hrvatskih velikana i najplodniji pisac 17. stoljeća. Po svojem *Rječniku* i *Gramatici* Bartol Kašić je prvi hrvatski jezikoslovac, on je plodan pjesnik i pisac, prevoditelj *Biblije* i *Rituala rimskog*, vrstan teolog i jedan od prvih slavista, veliki misionar i papinski vizitator, cenzor knjiga i hrvatski ispovjednik u bazilici sv. Petra u Rimu i u Loretu, autor prve hrvatske tragedije *Venefrida* i prve autobiografije u povijesti hrvatske književnosti.

O. Vladimir Horvat, Katarina Čeliković i Dujko Runje

U vrijeme svog boravka u Beogradu (1986-1991) dr. Horvat je povodu 200. obljetnice rođenja Vuka Karadžića sudjelovao na međunarodnom znanstvenom skupu u Beogradu 1987. s referatom “*Vukov Srpski rječnik (1818) prema rječnicima isusovaca leksikografa: Kašića (1599), Mikalje (1649), Habdelića (1670), Della Belle (1728) i Jambrešića (1742)*”. Referat je djelovao kao otkriće, jer je iznio dokaze da je **Bartol Kašić** prvi *Hrvatsko-talijanski rječnik* napisao “kako se govori” već 1599. god., dakle 200 godina prije Vuka.

Na temelju toga referata, s dokazima o Kašićevu autorstvu rječnika, akademik **Radoslav Katičić** dao je Bartolu Kašiću mjesto prvog hrvatskog leksikografa u Međunarodnoj enciklopediji leksikografije.

Dr. Vladimir HORVAT, svećenički isusovac, istraživač i pisac, rođen je 21. 03. 1935. u Donjoj Dubravi u Međimurju. Od god. 1986. do 1991. u Beogradu je poglavar isusovaca, župnik u crkvi sv. Petra i dekan katoličkih župa. Godine 1987. otvorio je Dvoranu “Bartol Kašić” i vodio tribine iz područja religijske kulture. Šk. god. 1991/92. boravio je u Rimu kao stipendist Povijesnog instituta Družbe Isusove i istraživao arhivsku građu o Bartolu Kašiću i njegovu vremenu. Od Kašićevih djela objavio je “*HRVATSKO-TALIJANSKI RJEČNIK*” i pretisak “*RITUALA RIMSKOG O KAŠIĆU*”.

Od 1992. pročelnik je Hrvatskoga povijesnoga instituta u Beču koji je osnovao Filozofski fakultet DI. Na istom fakultetu kao docent vodi kolegij “Religijske teme u svjetskoj i hrvatskoj književnosti”.

Ovog vrsnog poznavaoa Bartola Kašića publici je predstavio predsjednik HAD-a **Dujko Runje**. /K. Č./

BLAGOSLOVLJENA OTAJSTVA KRUNICE “OD SLAME”

U subotičkoj crkvi Marije Majke Crkve na spomendan BDM od Krunice (Rožarija) beogradski metropolita nadbiskup **Stanislav Hočevar** blagoslovio je petnaest slika izrađenih u tehnici slame, rad prve umjetnice slamarke **Ane Milodanović** iz Žednika. Ona je ove slike izrađivala dugih dvadeset pet godina i “u njih ugradila svoje razmišljanje o otajstvima krunice i o životu”, kako je to u propovijedi kazao mons. Hočevar. On je u vrlo nadahnutoj i poticajnoj propovijedi zahvalio umjetnici za sav trud koji je uložila u remek-djela, svoje slike i pozvao vjernike na molitvu krunice “jer ona potiče na ustrajnost. Krunica je lanac ljubavi koji će nas uvijek čuvati u jedinstvu s Bogom, ona je naša snaga da ustrajemo u ljubavi” istaknuo je nadbiskup.

Svetu misu s beogradskim nadbiskupom suslavili su njegov tajnik **Franc Šenk**, žednički župnik **Željko Šipek** i domaći župnik **preč. Andrija Kopilović**. Počasni gosti na misi bile su sestre **Milodanović**, umjetnice “slamarke”, i njihova bliska rodbina obitelj **Ostrogonac** koji su pomogli da slike dođu u ovu crkvu.

Istoga je dana u deset sati prijepodne služena sv. misa na Bunariću kojom je završena hodočasnička sezona a milosni kip Majke Božje vraćen je iz svetišta u župnu crkvu gdje će boraviti do drugog dana Uskrsa. /K. Č./

BLAGOSLOV KALVARIJE U BAČU

Uoči svetkovine Uzvišenja Svetoga Križa - koja je ujedno i zavjetni dan za grad Bač - 13. rujna o.g. u Baču je blagoslovljena obnovljena Kalvarija koja je podignuta na uzvišici s druge strane kanala na ulazu u staru jezgru grada.

Spomenuta Kalvarija podignuta je davne 1839. godine, a blagoslovljena 1840. godine. Od tada - prema “Župnoj spomenici”, detaljnije nije obnavljana, te je “zub vremena” učinio svoje, i taj za vjernike značajan objekt doveo do ruba potpunog propadanja.

Ovoga je ljeta napokon, i to sredstvima Skupštine općine Bač te Mjesne zajednice Bač kao i darovima vjernika župne zajednice Sv. Pavla u Baču, bačka Kalvarija dovedena u prijašnje stanje i vjernicima ponovno stavljena na raspolaganje - da kroz četrnaest postaja mogu razmatrati o velikom Isusovom trpljenju koje je bilo potrebno za naše otkupljenje. Veliki je broj onih koji su na ovaj ili onaj način pomogli pri ostvarenju ovoga projekta i teško ih je sve nabrojiti. No, svakako treba istaknuti veliko zalaganje predsjednika općine Bač **Tomislava Bogunovića**, zatim “Direkciju za izgradnju općine Bač”. Vjernici Bača iskreno su im zahvalni za svu pomoć u vjeri da će im Gospodin udijeliti obilatu nagradu za sav njihov trud i zalaganje.

Sama svečanost blagoslova Kalvarije započela je svečanom euharistijom koju je predvodio **msgr. János Péntzes**, biskup subotički, uz koncelebraciju svećenika bačkog dekanata. Na misi su nazočili i predstavnici mjesnih vlasti, brojni vjernici Bača i okolice. Nakon svete mise na kojoj je propovijedao **preč. Slavko Večerin**, biskupov tajnik te jedan od prethodnih bačkih župnika, uslijedila je svečana procesija do Kalvarije. Uz glazbu puhačkog dobrovoljnog Vatrogasnog društva iz Bača, procesija je stigla do uzvišice na kojoj se nalazi Kalvarija. Kada su se sabrali svi vjernici, biskup je započeo obred blagoslova.

Nakon blagoslova i sam je biskup vjernicima uputio nekoliko riječi u kojima se zahvalio donatorima obnove Kalvarije i ujedno potaknuo vjernike da još predanije sudjeluju u molitvi i razmatranju Isusove muke na njegovom križnom putu.

M. O.

VLČ. CSABA PASKÓ ODRŽAO DIPLOMSKI ORGULJSKI KONCERT

U katedrali sv. Terezije Avilske 21. rujna, pred publikom koja je ispunila subotičku katedralu, vlč. **Csaba Paskó** održao je svoj diplomski koncert nakon studija u Grazu (Austrija). Vrlo zahtjevan program izveo je uz pratnju kamernog orkestra i uz dirigentsku palicu **Imrea Topláka**. Na violončelu je svirao **Vince Csonka**, a solista na violini bio je **András Homoki**, kamerni orkestar je pripremio **Tibor Pekár**. Na koncertu su izvedena djela J. S. Bacha, Antona Heillera, Césara Francka, J. G. Rheinbergera, G. F. Händela, Albinonia-Giazottoa i J. Haydna što iz glazbenog kuta gledano predstavlja pravi podvig.

Koncert je održan pod pokroviteljstvom Odjela za glazbu Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". /K. Č./

TRIDESET GODINA KATEDRALNOG ZBORA "ALBE VIDAKOVIĆ"

Koncertom u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske 19. listopada proslavio je katedralni zbor "Albe Vidaković" svoj doista veliki i vrijedan jubilej - 30 godina postojanja i djelovanja. Zbor je na orguljama pratio **Alen Kopunović Legetin** (i sam ponikao u ovom zboru), a dirigirala je **s. Mirjam Pandžić**. Svoju ljubav prema glazbi pokazali su lijepo odabranim programom: od Gregorijanskog koral "Sva si lijepa Marijo", "Zdravo Djevice", "O Marijo zvijezdo moja" M. Asića, "Echo Fantasia" J.P. Sweelincka (solo orgulje), "O sanctissima anima O. P. Battiste", "Magnificat" A. Vidakovića, do Mozartovog "Ave verum" i Händelovog oratorija "Juda Makabejac" (dio). Alen Kopunović Legetin izveo je i dvije koralne predigre J. S. Bacha. Nakon burnog aplauza publika je nagrađena i Händelovim "Alleluia".

Iako je vjerna publika toplo nagradila sve izvođače, nemoguće je ne primijetiti odsustvo medija koji su imali razloga ovaj koncert učiniti još svečanijim ako ni zbog čega drugog a ono zbog vjernog i ustrajnog glazbenog djelovanja ne samo u životu naše Crkve već i u životu grada.

Čestitamo s. Mirjam Pandžić i svima koji su slavili Boga na tako uzvišen način. /K. Č./

PROSLAVA POČETKA ŠKOLSKO-VJERONAUCNE GODINE

Nova školsko-vjeronaučna godina u školi započela je 1. rujna, ali i u crkvi na Bikovu 21. rujna, svečanom svetom misom. Misi je nazočilo mnogo djece koja su donijela svoje torbe, knjige i bilježnice na blagoslov. Uz mnoštvo vjernika, svetoj misi nazočile su i četiri učiteljice, nastavnica mađarskoga jezika iz OŠ

"Sveti Sava" sa čistačicom, te rukovodstvo Kemijsko-tehnološke škole "Lazar Nešić" sa svojom pedagoginjom.

Župnik župe na Bikovu te dekan **preč. Julije Bašić** održao je vrlo lijepu i poučnu propovijed, razumljivu i najmlađima, a nekoliko djevojčica predmolile su molitvu vjernika.

Oltar je i ovoga puta lijepo okitila vjeroučiteljica **teta Nada**, a bilo je i torbi punih školsko-vjeronaučnih knjiga i bilježnica koje je župnik na kraju svete mise i blagoslovio.

Vjeroučiteljica Nada sastavila je i prigodni program u kojemu su mladi, Marijini glasnici, otpjevali nekoliko novih pjesama. Pjesma koju su sigurno svi zapamtili bila je "Đačka himna". **Marina Benke** recitirala je pjesmu o početku nove školsko-vjeronaučne godine i zatim pozvala sve da budu marljivi u školi i na vjeronauku. Učenica 1. razreda osnovne škole, **Marina Cvijanov** nas je sve nasmijala svojom pjesmicom s poukom: "Kako raditi treba jer pečeni kolači ne padaju s neba".

Iako je naša crkva mala, mi smo imali tu prigodu da dijelimo svete mise iz naše crkve vidimo kao kratki izvještaj o početku vjeronauka na Subotičkoj televiziji.

Ostalo je još samo "zagrijati stolice", a uz Božju pomoć i blagoslov sve će nam doći.

"Isus nas zove, sestro i brate, Isus i Marija čekaju na me i na te!"

Pozdrav i sretno svima: đacima i svim odgojiteljima!

Marina Benke

Bit će štovatelja bl. Terezije iz Kalkute

U kući velike štovateljice i promicateljice bl. Ivana Merza, pokojne **Antonije-Tonke Kujundžić**, u Subotici, Gajeva 26, rođena je i raste mala **Tereza**.

Na znatiželjne upite roditeljima, mladom **Miroslavu** i **Jeleni Kujundžić**, kada će u listopadu slaviti imendan maloj Terezi, odgovarali su - "Čim bude proglašena blaženom majka Terezija".

To se dogodilo danas, 19. listopada 2003. godine, kada su mladi roditelji radosno rekli - "Evo zaštitnice našoj maloj Terezi i njen dan ćemo slaviti kao imendan."

Terezije su bile velike žene, počev od kraljice Terezije koja je ostavila veliki trag u našoj Subotici a napose status slobodnoga grada, pa do velikih svetica kao što su sv. Mala Terezija, sv. Terezija Avilska, zaštitnica naše katedrale i grada. A sada i blažena Terezija iz Kalkute, koja je rođena i rasla u našim balkanskim krajevima.

Mala **Tereza Kujundžić** je članica najbrojnije obitelji Kujundžićevih i nek joj Bog podari što više kreposti svoje zaštitnice bl. Terezije iz Kalkute.

Na dan proglašenja blaženom Terezije iz Kalkute,

didu Grgo Kujundžić

PREPORUČAMO

- Zidne i džepne kalendare za 2004. godinu
- Subotičku Danicu (novu) za 2004. godinu
- Molitvenik "Slava Božja" (drugo prošireno izdanje)
- Lazar Novaković: Pismo(a) Isusu (drugo prošireno izdanje)
- Božićne čestitke

Informacije i narudžbe: U uredništvu "Zvonika"

ZAZIV DUHA SVETOGA NA VJERONAČNU DJECU U PANČEVU

Svečana sveta misa na hrvatskom jeziku u povodu početka vjeronaučne i školske godine služena je u nedjelju 21. rujna u 10 sati. Misu sa zazivom Duha Svetoga na prisutnu djecu predslavio je župnik **Mihály Erős**. I djeca su aktivno sudjelovala u ovoj sv. misi. Na početku mise pročitali su priču "Bog je svuda prisutan", a zatim i molitvu vjernika koju su sami sastavili. Lijepi broj vjernika ispunio je crkvu, a na licima roditelja i djece vidjela se radost i ushićenje. Župnik je na kraju rekao da se nada da će nam Duh Sveti pomoći u velikom djelu vjerske pouke, a djeci da od njih očekuje da nam i nadalje budu svjetlo, utjeha i nada. /*Nenad Ješić* /

PROSLAVLJEN CRKVENI GOD U RUMI

U nedjelju 14. rujna 2003. u Rumi je svečano proslavljen crkveni god Uzvišenja Svetog Križa. Toga dana slavljena je svečana sveta misa koju je predvodio pomoćni biskup đakovački i generalni vikar za Srijem **mons. Đuro Gašparević**. U misnom slavlju su sudjelovali i svojim učešćem uveličali župnici iz cijeloga Srijema.

Župnik **mons. Boško Radielović** je pozdravio prisutne goste i domaće župljane, a potom je s neskrivenom radošću predstavio nove župnike dekanata: **Krunoslava Đakovića** koji je sada u Laćarku i **Željka Tovila** na službi u Hrtkovcima.

Na slavlje su se odazvali gosti iz gradske vlasti i pravoslavne crkve s kojom održavamo prijateljske kontakte na vjerskoj razini.

Ovo misno slavlje je uveličao naš daroviti crkveni zbor kojim već dugo i veoma uspješno rukovodi sestra **Hedviga**.

Nakon svete mise vjernici su se okrijepili u novoj dvorani pastoralnog centra sv. Leopolda Mandića. /*Jasmina Šmit* /

PROSLAVLJEN BLAGDAN UZVIŠENJA SVETOGA KRIŽA U BORČI

Blagdan Uzvišenja Svetoga Križa ujedno je i dan proštenja u župi Borča. Mjesto Borča nalazi se u neposrednoj blizini Beograda, ali pod jurisdikcijom banatskog biskupa.

Koncelebriranu svetom misu 14. rujna predslavio je župnik **Mihály Erős** koji je i propovijedao na temu: "Bog nije poslao Sina na svijet da on osudi svijet, nego da se svijet spasi po njemu" (Iv 3,17). Župnik je naglasio da je najbitnije da svaki pojedinac vjeruje da ga Bog ljubi onakvog kakav jest i da Isus želi spasiti svakoga čovjeka. Ostvarenje toga cilja moguće je samo pod uvjetom da u svakome od nas dođe do obraćenja srca. Koncelebrirali su **p. Ciril Zajec**, sdb, župnik iz Beograda te **Anton Rojc**, umirovljeni svećenik. Srpsku pravoslavnu crkvu predstavljali su: otac **Mića**, paroh, otac **Milorad**, umirovljeni paroh.

Ovogodišnjem proštenju nazočio je velik broj vjernika, te je njih 70-ak ispunilo crkvu do posljednjega mjesta. /*Nenad Ješić* /

PROŠTENJE I BLAGOSLOV RESTAURIRANOG TORNJA U STARČEVU

Starčevo je selo u blizini Pančeva, često je mijenjalo ime: Sztarcsovo, Tarcso, Starčevo, Startschowa. Pripada južnobanatskom dekanatu, župa je, ali nema svećenika u mjestu. Župnikom Starčeva imenovan je vlč. **József Mellar**, koji je ujedno župnik i susjednog sela Ivanova, gdje i stanuje. Zaštitnik župe je sv. Mauricije - mučenik, a liturgijski jezik je hrvatski.

Crkva ima 445 kvadratnih metara. Prva crkva podignuta je 1770. g. na čast sv. Amadeusa, Turci su je spalili 1789. godine. Drugi puta crkva je podignuta 1790., a sadašnja je izgrađena između 1864. i 1870. godine. Matične knjige na ovoj župi vode se od 1767.

Svečanu svetom misu 22. rujna, na spomendan sv. Mauricija, predvodio je **msgr. László Huzsvár**, biskup banatski u koncelebraciji sa svećenicima južnobanatskog dekanata i župnikom i dekanom iz Banata - vlč. **Stjepanom Barišićem** koji je propovijedao. Zahvaljujući se nazočnima kao domaćin, vlč. **József Mellar** spomenuo je poimence svakoga tko je dao prilog za restauraciju tornja. Posebnu zahvalu uputio je sljedećim institucijama: Fondaciji "RENOVABIS" iz Njemačke, Mjesnom odboru MZ Starčevo, SO Pančevo te PIK-u "Vojvodina - Starčevo". Radovi na tornju započeli su 5. svibnja o.g. a dovršeni 21. rujna o.g. Postavljen je bakarni lim na završetku tornja. Kada se s restauriranjem došlo do visine broda crkve taj dio je okrečen. Nakon svete mise blagoslov restauriranog tornja obavio je biskup **László Huzsvár**. On je kasnije kod bijeloga stola uputio zahvalu svim donatorima te izvoditeljima radova, naglasivši da ga se posebno dojmilo zajedništvo koje je pravi Božji blagoslov i koje daje snagu za nove poduhvate, a sve pod geslom "Gore srca, imamo kod Gospodina". /*Nenad Ješić* /

BISKUP ŠKVORČEVIĆ U BEOGRADU

Na svetkovinu sv. Franje Asiškog, 4. listopada u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskog u Beogradu požeški biskup **Antun Škvorčević** predvodio je euharistijsko slavlje. S njime je koncelebrirao generalni vikar Beogradske nadbiskupije i domaći župnik **fra Leopold Rochmes**, beogradski dekan i župnik u Smederevu **Stjepan Barišić**, novi isusovački superior u Beogradu **p. Petar Galauner**, isusovac iz Zagreba **p. Ivan Cindori**, katedralni župnik **Jože Hauptman**, župni vikar u Clevelandu **Zvonko Blaško**, grkokatolički župnik u Berkasovu **Vladislav Rac**, biskupov tajnik **Ivica Žuljević**, domaći župni vikar **fra Saša Čolić**.

Na početku slavlja župnik **fra Leopold** pozdravio je biskupa, prisutne svećenike i vjernike, izrazivši zahvalnost biskupu što je došao dati potporu svećenicima i vjernicima koji žive u Beogradu. Ujedno je biskupu **Škvorčeviću** prenio pozdrave beogradskog nadbiskupa **Stanislava Hočevara**, koji se nalazio u Vilniusu na zasjedanju predsjednika Biskupskih konferencija Europe.

Biskup **Škvorčević** je u uvodnoj riječi istaknuo radost što može u Beogradu s vjernicima proslaviti svetkovinu sv. Franje. Zahvalio je na pozivu braći franjevcima, gvardijanu **fra Rafaelu** i župniku **fra Leopoldu**, pozdravio nazočne svećenike i posebno vjernike, istaknuvši da se ovim slavljem očituje i utvrđuje zajedništvo u istoj vjeri, nadi i ljubavi vjernika koji žive u Beogradu i s onu stranu Save, posebno u Slavoniji u mladoj Požeškoj biskupiji.

Gost je, između ostalog, u propovijedi poželio da se katolički vjernici Beograda još više otvore Bogu u vjeri te žive od slobode i sigurnosti predanja Bogu radi onog jamstva koje nam je Bog dao u ljubavi Isusovoj, očitovanoj na križu i pobjednici u uskrsnuću. S tim željama čestitao je svetkovinu sv. Franje braći franjevcima i svima prisutnima u crkvi.

Misa je završila obredom preminuća sv. Franje pred njegovim oltarom. Mješoviti župni zbor sv. Antuna Padovanskog, sastavljen od vjernika katolika i pravoslavnih svojim pjevanjem dao je posebnu duhovnu snagu cijelom slavlju. Zatim je program nastavljen u župnom domu, gdje se pridružio i apostolski nuncij u Srbiji i Crnoj Gori nadbiskup **Eugenio Sbarbaro**.

Prethodnog dana biskup **Škvorčević** uz pratnju župnika **fra Leopolda Rochmesa** i tajnika **Ivice Žuljevića** obišao je manastire po Fruškoj gori: Krušedol, Grgeteg i Hopovo te sabornu crkvu u Srijemskim Karlovcima. Posebno su bili snažni susreti s monasima i monahinjama u kojima se očitovala atmosfera otvorenosti i međusobnog poštovanja. Biskup **Škvorčević** imao je prigodu i u Beogradu posjetiti pojedine ustanove Srpske pravoslavne crkve. /*IKA* /

PAPA NADBISKUPA BOZANIĆA IMENOVAO KARDINALOM

U tijeku nedjeljnog nagovora prije molitve Anđeoskog pozdravljenja, 28. rujna, papa Ivan Pavao II. sazvao je za 21. listopada konzistorij te je najavio kako će tom prigodom proglasiti nove kardinale, njih 31, a među njima je i zagrebački nadbiskup Josip Bozanić. Ime jednoga od njih je zadržao "in pectore" (tajno). Od 30 novih kardinala njih 7 dolazi iz Rimske kurije, 19 iz raznih nadbiskupija, a četvorica su zaslužni svećenici i redovnici. Kardinalski zbor tako će brojiti 194 kardinala, čija se imena znaju, odnosno ukupno 195 kardinala.

Nadbiskup Josip Bozanić rođen je 20. ožujka 1949. u Rijeci. Klasičnu gimnaziju završio je u Pazinu. Teologiju studira u Rijeci, Zagrebu i Rimu, a diplomirao je na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Postigao je diplomu magistra teologije u dogmatskoj specijalizaciji. U Rimu na Lateranskom sveučilištu studira crkveno pravo i postiže diplomu licencijata iz crkvenog prava. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1975. u Krku. Obnašao je službe biskupskog tajnika 1975. do 1976., župnog vikara 1976. do 1978., kancelara Biskupskog ordinarijata 1986-1987, generalnog vikara Krčke biskupije 1987. do 1989. Od 1988. do 1997. profesor je crkvenog prava i dogmatske teologije na Teologiji u Rijeci.

Imenovan je biskupom 10. svibnja 1989. godine, a zaređen je 25. lipnja iste godine. Obavlja službu krčkog biskupa koadjutora od 25. lipnja 1989. do 14. studenoga 1989., kada postaje krčki dijecezanski biskup. Obavlja dužnost apostolskog administratora Riječko-senjske nadbiskupije od 5. lipnja 1996. do 22. studenog 1996. Zagrebačkim nadbiskupom imenovan je 5. srpnja 1997. Službu zagrebačkog nadbiskupa i metropolita preuzeo je 4. listopada 1997. godine. Predsjednik je Hrvatske biskupske konferencije te je potpredsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija. Član je rimske Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata i Papinskog vijeća za laike. /IKA/

Nadbiskup Bozanić uvršten u kardinalski zbor

Među 30 kardinala sa svih pet kontinenata i jednoga čije je ime nepoznato, koji su u utorak 21. listopada tijekom liturgijskog slavlja na Trgu Svetog Petra pred Kristovim namjesnikom položili zakletvu da će biti vjerni Papi u svemu sve do prolijevanja krvi (zbog toga i nose odijelo crvene boje), je i zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, kojemu je Papa dodijelio u Rimu kao naslovnu crkvu hrvatsku nacionalnu crkvu Svetog Jeronima. Na svečanosti na trgu Svetog Petra hrvatsku Vladu predstavljao je predsjednik Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Goran Granić, zajedno s hrvatskim veleposlanicima u Vatikanu i u Rimu Franjom Zenkom i Dragom Kraljevićem. Uz kardinala Bozanića na trgu Svetog Petra okupili su se i gotovo svi biskupi iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine te oko tisuću hodočasnika, posebno iz Krčke i Zagrebačke nadbiskupije od kojih su mnogi bili odjeveni u narodne nošnje, što je ostalo vrlo zapaženo među pedesetak tisuća vjernika, koji su sudjelovali na obredu.

Papa Ivan Pavao II. je osobno pročitao latinski tekst, kojim je imenovao kardinale, s kojima je pri kraju obreda

osobno izmijenio poljubac mira. U govoru, koji je prepustio kao i proteklih dana nadbiskupu Sandriju, zamjeniku državnog tajnika, Sveti Otac je, očito umoran i iznemogao od nastupa proteklih dana, istaknuo kako novi kardinalski zbor odražava još više raznovrsnost rasa i kultura, kojima su obilježeni kršćanski narodi.

U ime svih novih kardinala Svetom Ocu zahvalio je dosadašnji tajnik za odnose s državama, nadbiskup Jean Louis Tauran, istaknuvši kako papa Ivan Pavao II. već 25 godina riječju i primjerom prenosi s pobudljivom dosljednošću i vjernom ustrajnošću crkveni nauk.

/Prema: IKA-i/

Izjava za medije kardinala Bozanića nakon konzistorija

Nakon današnjeg javnog konzistorija na trgu Sv. Petra u Rimu na kojemu je uvršten u kardinalski zbor, kardinal Josip Bozanić susreo se s novinarima, među kojima je bio i dopisnik IKA-e Aldo Sinković, kojima je zahvalio što su došli i pratili to slavlje "koje je slavlje univerzalne Crkve". /.../ Na upit smatra li se kandidatom u konklavama za Papu, kardinal Bozanić rekao je "molimo za Papu da ga Bog što duže poživi". U razgovoru s talijanskim i drugim stranim novinarima, kardinal je primijetio da je za Hrvatsku to veliki dan. "Svi smo jako zadovoljni, posebno zato što u Hrvatskoj ima 87% katolika", pojasnio je. Na pitanje što ovo imenovanje mijenja u njegovom životu, kardinal Bozanić je odgovorio "budući da je uvijek riječ o služenju Bogu, ne mijenja se ništa u tome smislu, ali ovo imenovanje je važno i za Hrvatsku i dokazuje povezanost Crkve u Hrvatskoj sa Svetom Stolicom. Imenovanje je nova obveza unutar Crkve".

SUSRET PAPE I CANTERBURYJSKOG NADBISKUPA

Papa Ivan Pavao II. primio je 4. listopada u Apostolskoj palači u Vatikanu 104. canterburyjskog nadbiskupa Rowana Williamsa. Bio je to četvrti canterburyjski nadbiskup s kojim se susreo Ivan Pavao II. Tim posjetom novi predsjednik anglikanske zajednice, kako je u svom govoru podsjetio Papa, nastavio je tradiciju svojih prethodnika koju je započeo posjet nadbiskupa Geoffreya Fishera. Ti susreti, nakon četiri stoljeća "žalostnih podjela" među dvjema Crkvama među kojima su u tom dugom razdoblju postojali slabi ili nikakvi kontakti, "nastojali su obnoviti veze između Canterburyjske nadbiskupije i Apostolske stolice", rekao je Papa. "U našim danima ti su susreti također predstavljali izraz našeg anticipiranja punog zajedništva koje Duh Sveti želi za nas i traži od nas", istaknuo je Papa.

"Velika je radost biti ovdje u ovom mjesecu srebrnog jubileja Vašeg izbora", rekao je u svom govoru canterburyjski nadbiskup. "U tijeku dvadeset i pet godina Vaš je pontifikat bio izvor snage bezbrojnim kršćanima, kako unutar tako i izvan obitelji Rimske katoličke crkve. Vaš poziv crkvenim vođama i teolozima da se zajedno s Vama založe u strpljivom i bratskom dijalogu o Petrovoj službi znak je velikodušnosti i otvorenosti, i bit će mi drago dati svoj udio u razmišljanju o mogućem zajedništvu prvenstva ljubavi i služenja", rekao je anglikanski primas. /IKA/

16. listopada

Sveta Margareta Marija Alacoque

(* 22. srpnja 1647. + 17. listopada 1690.)

- Bez oca u 8. godini ● odgojena u samostanu klarisa ● djevojčica uzvišene molitve ● četiri godine uzeta ●
 - dvije godine se borila s majkom i ujakom da stupi u samostan ● redovnica izuzetne poniznosti ●
 - redovnica iskrene poslušnosti ● apostol Srca Isusova ● vidjelica ●
 - čuvarica magaraca pred zavjete ● devet prvih petaka ●

U teškim vremenima progovorila je ljubav

Još su Bačka, Bosna, Hercegovina, veliki dijelovi Hrvatske i Europe bili pod Turcima kad se u francuskoj Burgundiji (glavni grad Dijon) u mjestu Lauthecour 22. srpnja 1647. godine rodila **Margareta**. Otac joj je bio kraljevski bilježnik u selu. I na znajući što stvarno čini, ona je već u 4. godini zavjetovala svetu čistoću. Margareti je bilo 8 godina kad joj je umro otac. Teško je bilo njezinoj majci s brojnog djetom. Margareta je tada dospjela u samostan klarisa, da je one odgajaju. U samostanu je primila prvu svetu Pričest. Netko je zapisao, kako je još kao mala djevojčica imala dar "uzvišene molitve", drugi da je kao djevojčica od 10 godina činila teška djela pokore. U dvanaestoj se godini razboljela, pa je gotovo uzeta četiri godine živjela kod svoje majke. Čudesno je i iznenada ozdravila. Godine 1667. doživjela je privatnu objavu, kad je odlučila da će stupiti u samostan. Tome se najenergičnije suprotstavila njezina mati i ujak. Dvije godine je trajala njezina borba da stupi u samostan. I konačno, 20. lipnja 1671. stupila je u samostanu Paray-le-Monial-u. Sama je, na zapovijed poglavice, napisala svoj životopis. Njezini su kasniji životopisci imali lak posao. Kolikogod njezini životopisci pretjerali, ostaje činjenica da je Margareta doživljavala viđenja, da je podnosila izuzetno velike patnje. U samostanu je stupila istom s 24 godine, 1671. godine. U samostanu je obavljala različite dužnosti, bila je redovnica iskrene i duboke poslušnosti. Sestre su je vidjele u ekstazi. Zato su joj se rugale i ponižavale ju. Da je ponize, morala je neposredno prije zavjeta čuvati samostanske magarce. Bez prigovora se prihvatila zadaće. U samostanu su je stalno progonili i radi neznanja i zbog za-

visti. Istom pred smrt je postala učiteljica novakinja.

Bog mora rasipati svoju ljubav

Na blagdan svetoga Ivana evanđelista 1673. godine, molila je Margareta u kućnoj kapelici. Tada je vidjela Gospodina Isusa koji joj je govorio: "Moje božansko srce tako je raspaljeno ljubavlju prema ljudima da više ne može u sebi zadržavati plamenove svoje žarke ljubavi već ih mora razasuti." Za svoju glasnogovornicu Gospodin je odabrao Margaretu. Margareta je već tada doživjela divote Isusove ljubavi. Drugo se značajnije viđenje odvijalo 1674. godine. Tada je vidjela Gospodina na sjajnom plamenom prijestolju. Njegovo Srce je bilo "okrunjeno trnovom krunom, koja simbolizira rane što mu ih zadajemo svojim grijesima, a nad Srcem se nalazio značajan križ; taj je križ ondje od prvih časova njegova utjelovljenja". U ta dva veća viđenja je, s jedne strane očigledna velika Božja ljubav, a s druge strane krhkost ljudi koji se tek po cijenu velike borbe mogu oduprijeti grijehu. U trećem se viđenju Isus ukazao "sav u sjaju slave, s pet rana, kloje su bliještale kao pet sunaca" pa se potužio na ljude: "Za sva moja nastojanja oko njihova dobra ljudi su hladni i nehajni".

Sveta ura i prvi petak u mjesecu

U vrijeme svete Margarete se nije pričestivalo svaki dan. Na preporuku Isusovu, Margareta se počela pričestivati svakog prvog petka u mjesecu. Za svetu pričest se pripravljala moleći prostrta na podu u čet-

vrtak od 23 do 24 sata. Ta sveta ura provedena u klanjanju i sveta Pričest imala je biti naknada za nehaj ljudi. Četvrto veliko viđenje se dogodilo 1675. godine. Tada se Gospodin potužio na nemar Bogu posvećenih osoba i nevjernika: "A ono što me najosjetljivije vrijeđa jest što to čine i meni posvećena srca." Tada je Gospodin zatražio da se u osmini poslije Tijelova uvede poseban blagdan Presvetog Srca Isusova, te da mu se toga dana svetom pričestju i javnim molitvama pred Presvetim oltarskim sakramentom dade zadovoljština.

Margareta se svim srcem dala u službu presvetom Srcu

Bila je osoba velikoga žara. Pozvala je i samog francuskog kralja **Ljudevita XIV.** da Presvetom Srcu Isusovu posveti Francusku. Godine 1685. cijeli je njezin samostan slavio Presveto Srce. A pobožnost je osvajala zemlje dok nije osvojila svu Crkvu. Mala, skromna redovnica Margareta doživjela je svu uvjerljivost Ivanove: Bog je ljubav i one iz evanđelja: "Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenoga Sina, da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, nego da ima život vječni" (Iv 3,16). A pobožnost Presvetom Srcu je govor o tome kako "Isus govori ljudima i njihovu srcu iz dubine svoga Srca i prema tome ne želi samo odgovor njihovih usta i njihova vanjskoga držanja, već iz dubine njih samih."

Piše: o. Ante Stantić, OCD

“SJEDINJENJE DUŠE S BOGOM” I UTJELOVLJENI SIN BOŽJI

(nastavak)

4. Da li je o. Gerard osobno stigao do “uraščivanja” u Isusa “zeleno žito i postao zrela vlat”, do stupnja kako bi bio “užglibljen” u Isusa kao u “mekani vosak”? Do sjedinjenja? Odgovor na ovo pitanje je vrlo važan za razumijevanje njegove duhovne fizionomije.

Ima jasnih naznaka za odlučan pozitivan odgovor. Među brojnim navodima izabrao sam sljedeće iz njegovih vlastoručnih zapisa:

“Želim Oca i Sina, snagom Duha svetoga: molitvom, radom i postom” (*Jó Gondolok*, 99).

“Kontemplacija je uzlet dokle se može; spustit se dakle dolje ne može, (uči sv. Ivan) (*Ondje*, 112).

“Svako mišljenje ljubavi vraćanje, makar je teško: oči, uši, ruke upotrijebit, a jednako tako razum, pamet i volju, a uz to po velikim mukama čišćenja. Samo nek postignem sjedinjenje!” (*Ondje*, 162).

Naveo sam ovdje samo nekoliko citata iz rukopisa iz 1941-45., dakle iz doba njegove duhovne zrelosti. Jedno je sigurno: bez sastavnice Gerardove težnje za sjedinjenjem nije moguće shvatiti cjelinu njegove duhovne fizionomije. On zaista želi “urasti” u Isusa - “zeleno žito” i biti u njemu “zrela vlat”, urasti u Isusa kao u “mekani vosak”. Pripremiti se za dar sjedinjenja s Bogom po Isusu Kristu, Utjelovljenoj Riječi!

ZAHVALA S. IMAKULATE I S. RAJKE

“Dobro je slaviti Gospodina” kaže psalmist. Tu slavu i hvalu Gospodinu upravljamo za 50 godina redovničkih zavjeta s. Rajka i ja. Prigoda je ovo da iskažemo zahvalu Presvetom Trojstvu za sva primljena dobročinstva... /.../ S Blaženom Djevicom Marijom i danas kličemo: “Velika nam djela učini Gospodin ...”. Svaki dan u samostanu bio nam je ispunjen raznovrsnim Božjim darovima. Kroz molitvu i rad mnogo toga smo naučile, doživjele i obogatile se dragocjenim iskustvima - da je dragi Bog uistinu naš nebeski Otac koji nam daje svako dobro. Zato, redovnički život doista jest radost što stanuješ u kući Božjoj, što svakodnevno prisustvuješ sv. misi i pričesti, što imaš prigodu i za druge sakramente, to je radost u molitvi i radu, radost u zajedničkom životu, radost kada nadvladaš svoje “ja”, radost kada ispuniš ono što si Bogu obećala. To je zapravo radost trajne Božje prisutnosti, pomoći i ljepote do koje se dolazi samo uz Božju pomoć i vlastiti rad i nastojanje. /.../

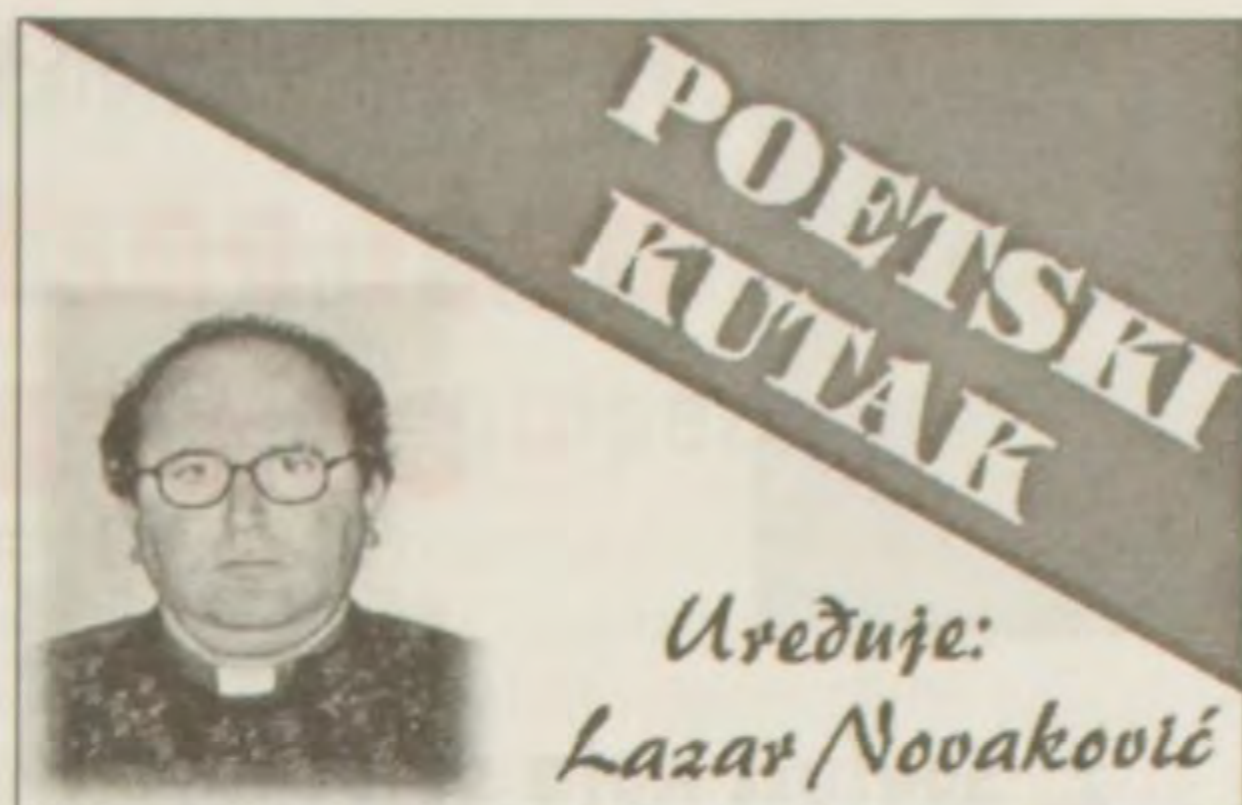
Mi kršćani dičimo se Isusom raspetim na križu. Križ je sadržaj i našega redovničkoga života, obilježen raznim poteškoćama, križevima i borbom za uzvišene nebeske ideale. Ono što želimo posvjedočiti iz našega života jest: nema toga slučaja, poteškoće, problema, da se u zajedništvu s Isusom nije riješilo ne samo dobro, nego divno, pa i čudesno. Isus ne ostavlja svojih! Uvijek je uz nas u dobru i u kušnjama. Neka je stoga vječna hvala Isusu za svaku pomoć, za svaku milost u našoj prošlosti i sadašnjosti, a i u budućnosti neka nas nastavi voditi njegov Duh pravim putovima.

I još nešto želimo reći: lijepo je služiti Isusu. S. Rajka i ja volimo svoje redovničko zvanje, volimo Isusa, svoju Družbu, Crkvu katoličku, starješine i sestre, svoje dužnosti, ali i svoj narod i rodni kraj.

Svaki petak u ovoj crkvi, grupa vjernika pred izloženim Svetootajstvom moli za mir, za jedinstvo kršćana i za duhovna zvanja. Sve ove plemenite nakane i nama redovnicama leže na srcu, a osobito duhovna zvanja. Ima ovdje kao i drugdje dobrih i čestitih djevojaka. Isus zove i čeka. A čekamo i mi da bude odaziva, kako bi Družba Kćeri Milosrđa mogla nastaviti s djelima milosrđa širom svijeta, a osobito u Subotici, preko odgoja djece u vrtiću, njege starica te u župnom apostolatu. Jer, ova djela su mila Gospodinu i ljudima. Zato molimo Isusa da usmjeri djevojačka srca prema duhovnome zvanju u kojem se itekako može naći smisao vlastitoga života te osjetiti i kušati kako je dobar Gospodin.

I na kraju, opet s psalmistom vapijemo: “... ni u starosti ne zapusti nas Gospodine”, jer naše sile malaksaju. Zato, svaka od nas moli: “Isuse, daj da moja vjera uvijek živi sja, da do smrti ostanem Ti vjerna ja!” Uz ovu molbu, rado preporučujemo svoju budućnost zagovoru blažene Marije Propetoga Isusa Petković, naše Majke utemeljiteljice. (*Odlomak iz zahvale koju je s. Imakulata pročitala u crkvi sv. Roka, 13. 09. 2003.*)

U Rimu, na 13. Generalnom kapitulu Družbe Kćeri Milosrđa za novu časnu majku je izabrana s. Elza iz Paragvaja. Čestitamo! To je prvi put od osnutka Družbe da časna majka nije iz Hrvatske. (*Opširnije u idućem broju*)

IVO CVITIĆ rođen je 1. listopada 1919. u Kaštel Novom u težačkoj obitelji. U njoj se njegovala ljubav za knjigu a posebno za narodnu književnost.

Ivo je osnovno i srednje obrazovanje stekao u Kaštelima, Splitu i Zagrebu. Autor je glasovite pjesme *Od stoljeća sedmog*, koja je i uglazbljena.

Živi u Kaštel Kambelovcu kao umirovljenik. U Splitu mu je 1995. izišla zbirka pjesama *Od stoljeća sedmog*.

Pomozi nam, Bože

Prispila je jesen, njeni prvi dani,
je li bolja ova, oli ona lani?
Govoru po selu uvik stari ljudi
jel' Bog blagoslovi ovo naši trudi?

Svu godinu radiš, nevolja te tuče,
ovi naši trudi očel doč do kuće?
Često grmi, siva, a kiša liva,
tako to u trgnji skoro uvik biva.

Bože, na nebesim, pomoz nam sada,
nemoj da nam bude kuća puna jada.
Sinovi smo tvoji, možda i grišnici,
ali nismo, Bože, nikakvi zločinci.

Radimo pošteno od jutra do mraka,
a svega nam fali osim čista zraka.
Znoja, muke, truda, nevolje i jada,
od tog ni dežazij u kući nikada.

Pomoz nam, Bože, da ovi naši trudi
u konobu dođu, poštenu smo ljudi!
Da nam zraka sunca u kući zablista,
ne varamo nikog, savjest nam je čista.

Otiraj zle vitre, utišaj nevere,
od trgnje je stađun kad se grožđe bere,
kad konoba vonja, kada vino vrije,
u godini dobroj sva se kuća smije.

Ivo Cvitić

Piše: Mato Miloš, OCD

OPĆI POZIV NA SVETOST - CRKVA JEST SVETA

2. Svetost koja se očituje

(nastavak)

Duh Sveti u Crkvi tijekom cijele povijesti odgaja posebne uzore svetosti i vjernosti. To su muševci i žene koji su kršćanskim životom živjeli herojske kreposti. Sjetimo se naših proglašanih svetaca: **Nikole Tavelića, Leopolda Bogdana Mandića i Marka Križevčanina.** Sjetimo se naših blaženika: **Augustina Kažotića, Ozane Kotorške, Gracije iz Mua, Alojzija Stepinca, Marije Propetoga Isusa Petković** koju je nedavno proglasio blaženom sv. Otac Ivan Pavao II. u Dubrovniku za svoga trećeg pohoda Hrvatskoj, te **bl. Ivana Merza**, kojega je isti sv. Otac proglasio blaženim u Banja Luci za svoga drugog pohoda BiH. Tu su i Časni Sluge Božji koji čekaju pravorijek Crkve o njihovoj svetosti, među koje ubrajamo našeg dičnog sina bačkih ravnica, Sl. B. o. **Gerarda Tomu Stantića** iz Reda karmelićana. Potrebno je još veće sustavno istraživanje i prikladno predstavljanje povijesti i osoba kršćanske svetosti u našem hrvatskom narodu, a sve u duhu drevne mudrosti koja u povijesti otkriva učiteljicu života. *"Zbog toga je na našim prostorima promicanje svetosti prvenstveno povezano sa zauzimanjem za pomirenje, solidarnost i socijalnu pravdu. Svjedoci smo, naime, dubokih nepovjerenja među našim građanima zbog nacionalnih ili političkih razloga, kao i s obzirom na temeljne društvene institucije, te zbog sve većih socijalnih podjela i neosjetljivosti za najslabije i najsiromašnije. U takvim okolnostima posvećivati našu stvarnost znači poglavito radi-*

ti na liječenju bolnih rana našega narodnoga i društvenoga tkiva, te poticati i podržavati procese koji vode prema društvu u kojemu će svi građani biti izjednačeni u osnovnim ljudskim pravima i dužnostima" (Na svetost pozvani, HBK, Pastoralne smjernice na početku trećeg tisućljeća, Zagreb 2002, str. 20-21). Očito je stoga da je u takvim okolnostima riječ "svetost" nerazdvojivo povezana s buđenjem nade u budućnost, a to je moguće samo stvaranjem uvjeta u kojima će svi imati zaposlenje i mogućnost ostvarenja temeljnih ljudskih prava i potreba kao što su stan, obitelj, rađanje i odgajanje djece. Tko želi ostvarivati evanđeoski ideal svetosti, ne može biti ravnodušan prema ovim opravdanim zahtjevima. Nema dakle nekih kalupa svetosti. Čovjek se uvijek treba trsiti u odlučnoj spremnosti, tražiti ono što Bog traži od njega pojedinca. Volja je Božja za svakog čovjeka drukčija. Sveci nisu ničije kopije. Svaki je svetac drukčije remek djelo Božje milosti s kojom je surađivao i tako je na svoj način postao "svjetlo svijeta" i "grad na gori". Koncil uči da se svetost mora očitovati na vani. Kako? Ne samo na čudesan ili izuzetan način, nego "svakodnevno". U svakom vremenu i u teškim prilikama u Crkvi žive i djeluju nebrojeni sveti ljudi koji u jednostavnosti života, u Božjoj milosti, vrše svoje svakodnevne dužnosti. U svakome zvanju i na svakome položaju, čuvajući čistoću duše i savjesti, vjeruju, nadaju se i ljube, prolaze zemljom čineći dobro jednostavnošću dobrote. Koliko ima očeva i majki, svetih mladića i djevojaka, svetih patnika koji spašavaju svijet da ne utone u tami zla!? Svetost

se konkretno očituje i u našim "kršćanskim" razgovorima. Ima osoba koje se trude oko duhovnog života i savjetuju se s duhovnicima i ispovjednicima. No to su za širu kršćansku javnost kao neke tabu-teme. Kao kršćani svakodnevno slušamo razgovore, a da uopće ne primjećujemo da su to kršćanski razgovori. Razgovara se o svemu i svačemu, slušamo kako netko doživljava ovoga ili onoga umjetnika, ali ne čujemo kako ovaj ili onaj doživljava ovu ili onu poruku Božju, kao da smo posve uklonili Boga iz ljudskoga društva. Dok se različiti sektaši nameću svojim govorom o Bogu, mi se stidimo razgovarati o njemu. Naša religioznost često izgleda kao nešto neosobno. Smatramo potrebnim da se očitujemo kao vjernici, ali izvan toga ništa više.

3. Evanđeoski savjeti

Koncil preporučuje obdržavanje evanđeoskih savjeta svima, a ne samo redovnicima i redovnicama. Ovaj poziv Koncila upućen kršćanskim laicima na obdržavanje evanđeoskih savjeta nema za cilj da kršćanski svijet, laici, budu "poredovničeni". Koncil pokazuje kako je moguće da kršćanski laici u svijetu žive i obdržavaju evanđeoske savjete poslušnosti, čistoće i siromaštva, prema svome pozivu i zvanju u svijetu. Što više, laici koji žive u svijetu obdržavajući evanđeoske savjete, mogu pomoći samim redovnicima i redovnicama da bolje uoče što je u njihovim redovničkim zavjetima ono najbitnije, evanđeosko. Zar iskustva pojedinaca koji u tome nešto pokušavaju ne bi mogla često pomoći i drugima, kad bi se javno očitovale? Koncil preporuča i druga očitovanja svetosti, a to je ljubav. Ljubav kojom Bog ljubi, ljubav koja je razlivena u naša srca od Duha Božjega. Ljubav je kreativna, sve primjećuje. Čovjek je neobično osjetljiv na ljubav. Ljubav je znak raspoznavanja Kristovih učenika (usp. Iv 13,35; 17,23).

MONOLIT
GRADNJA

GRADEVINSKO I
GRADEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767- 477
Tel./fax: 024/767- 426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559- 025

Župa i župnička služba

Nastavljamo naše razmišljanje nad dokumentom "Prezbiter, pastir i vođa župne zajednice". Župa je određena zajednica vjernika trajno ustanovljena u partikularnoj Crkvi, za koju je pastirska briga povjerena župniku kao njezinom vlastitom pastiru, pod vlašću dijecezanskog biskupa. Dobro je uočiti naglašeni **ekleziološki vid** župne zajednice: Crkva - uvijek zajednica i zajedništvo. Zajednica organizacijski, a zajedništvo otajstveno. Dakle, župa je i organizacijska jedinica, ali ona je bitno organizam jer je zajedništvo onih koji su sakramentalno povezani u otajstveno tijelo Crkve - Krista. Novost u ovom dokumentu je i definicija župničke službe. Župnik je ovdje vlastiti pastir te zajednice i glava tog zajedništva u jedinstvu i pod vlašću vidljive glave svake mjesne Crkve - biskupa. Župnik se u ovom dokumentu najviše puta spominje pod nazivom pastir. Njemu je jedini uzor Učitelj i vođa Isus, dobri Pastir. Više župa mogle bi biti ujedinjene u isto zajedništvo kojima je na čelu župnik kao vlastiti pastir. Tada on svojom službom čini da župa bude zajednica više zajednica. Ali je baš u tome vidljivo da njegova služba objedinjuje sve te zajednice u jedno zajedništvo kao što otac obitelji sve članove obitelji okuplja u jedinstvo. Dokument govori o mogućnosti da pojedine zajednice u nekim službama predvode i vjernici laici, ali izričito spominje da nikada vjernik laik, član sveopćeg svećeništva naroda Božjega, ne može biti vlastiti pastir zajednice. Zato se traži zaređeni službenik. Dobro je, dakle, uočiti onu staru kršćansku istinu da bez biskupa nema Crkve, ili kao što je sveti Ignacije Antiohijski rekao: gdje je biskup tamo je Crkva. Tako, analogno, možemo iz ovoga dokumenta pročitati da nema Crkve tamo gdje nema zaređenoga pastira. Ova tvrdnja dobra je pouka suvremenim događanjima u Crkvi kako svećeniku - župniku, tako i narodu Božjem. Oni moraju biti svjesni da zajedno čine Isusovo mistično tijelo. U odlomku gdje se govori da je župnik simbol stabilnosti povijesnoga Krista govori se o njemu, dakle, kao o osobi pastira koji je stalno prisutan u zajednici i u svim zajednicama velike zajednice - župe. Župnik je simbol i znak da stado nije napušteno i prepušteno nego da je pastir, Isus Krist, u svećeniku stalno prisutan među njima. Zato dokument ističe stabilnost župničke službe i njegovu trajnu prisutnost u zajednici, a ne tek mogućnost takozvanoga "uslužnoga pastoral". (nastavlja se)

Iskustvo molitve

U posljednje dvije godine Gospodin me je stavio na teške kušnje. Naime, sama sam imala zdravstvenih problema (sumnjalo se na karcinom). No, ustvrdilo se da se ta ozbiljna bolest može spriječiti jednim jednostavnim zahvatom. Poslije se razbolio tata. I u njegovom slučaju sumnjali su u tešku bolest. Nije bilo tako, hvala Bogu, ali je to urodilo dobrim plodovima. Naime, tata je u strahu od teške bolesti morao prestati pušiti. Ovoga proljeća i mama se razboljela. U plućima su prilikom fluorografije pronađene neke sjenke, koje su ukazivale da je u pitanju tumor. Kakav, nije se moglo ustanoviti prije pregleda u Sremskoj Kamenici. Iako su liječnici mislili da se radi o dobroćudnom tumoru, nisu mogli ništa sa sigurnošću reći. Smatrali su da tumor treba najprije ukloniti pa tek poslije analizirati. Svemu tome prethodile su brojne pretrage. Mučna atmosfera u kući... Jedino je mama, i u toj teškoj situaciji bila nekako optimistički raspoložena. Mama, i moja

djeca - djevojčica koja ima 11,5 godina i sin koji ima 5,5 godina. Oni su, dječjom "naivnom" vjerom u Gospodina bili sigurni da će njihova baka biti operirana i da će sve biti dobro. Sve "znanje" o toj teškoj bolesti, mene je, pak, samo sputavalo da jedino Njemu vjerujem.

Jednoga nam je dana mama javila da su liječnici na jednom unutarnjem organu pronašli neke sumnjive točkice, za koje pretpostavljaju da su metastaze. Taj dan sam bila veoma uznemirena. Stoga sam otišla u naše marijansko svetište, na "Vodicu". I kći je bila sa mnom. Zbog obveza u školi pošla je pješice - a svetište je udaljeno od sela oko 2 km, možda i više. Mami su zakazali jedan kompliciran pregled kako bi ustvrdili o čemu se zapravo radi. Taj sam dan organizirala tako da imam puno posla. Peglala sam, moleći u pauzama i istovremeno gledajući televiziju. Na programu su tih dana bili prijenosi Papine posjete Hrvatskoj. Navedenog dana bio je izravni prijenos sv. mise i proglašenje bl. Marije Propetog Isusa Petković. Prateći prijenos, u jednom sam trenutku, sva u suzama zavapila: "Marijo,

ti imaš ime kao i moja mama, molim te, pomozmi da bude sve u redu, da ne bude metastaza, i da taj tumor bude dobroćudan. Molim te! Tebe danas proglašavaju blaženom, izmoli od Gospodina da sve to izađe na dobro." Ne znam sada točno kojim sam se još riječima obraćala Mariji od Propetog Isusa Petković. Znam jedino da sam je iskreno i usrdno molila za ozdravljenje moje mame. Tada sam se sjetila da sam i za tatu molila, kada mu je prošle godine rađena biopsija, s tom razlikom da sam molila bl. Alojzija Štepinca, jer je upravo na taj dan on bio proglašen blaženim. Kakva životna ironija, pomislila sam. Pa moj tata je godinama bio "pravi" komunist!

Na maminom pregledu - stvarno se dogodilo čudo! Nije bilo nikakvih točkica, nije bilo metastaza, nije bilo nikakve sumnje u zloćudni tumor. Na kraju, mama je operirana. Sada je dobro, nastavlja s normalnim životom, a tata je, u tim teškim trenucima, istina stidljivo pričajući o tome, ponovno pronašao Boga.

Olena Živković, Ruski Krstur

Hrvatske katoličke Internet stranice (XX.)

Marija Petković

<http://marijapropetog.hr/>

Blažena Marija od Propetog Isusa Petković jedna je od najznačajnijih osoba u Crkvi u Hrvata u prošleme stoljeću. Njezina nedavna beatifikacija našla je odraza i u evangelizaciji putem Interneta te je ustanovljena stranica, koja se nalazi na adresi:

<http://marijapropetog.hr/>

Nakon izbora jezika na kome žele pratiti stranicu (hrvatski, engleski ili njemački), posjetitelji će na početnoj stranici naći riječi bl. Marije Petković povodom otvaranja kuće u Zagrebu 1932. Ostali sadržaji su razvrstani u više podlinkova, koji se odnose na blaženičin životopis, popis važnijih događaja u njezinu životu, o tome kako je tekao postupak beatifikacije, a posebno o spasu 22 mornara jedne peruanske podmornice 1998. godine, koji su spašeni zahvaljujući njezinu zagovoru, što je zapravo temelj njezine beatifikacije. Tu je i fotogalerija s popratnim tekstom u svezi prijenosa zemnih ostataka Marije Propetog u Svetište u Blatu. Poseban podlink su molitve - trodnevica i devetnica Mariji Propetoga Isusa. Zagovori, uslišanja i zahvale, osim redovnom poštom, mogu se poslati i putem elektronske pošte na adresu zagovori@marijapropetog.hr

Ne trebamo zaboraviti da je djelatnost blažene Marije Petković tijesno vezana i za Subotičku biskupiju: svoju prvu filijalu njezina je Družba utemeljila upravo u Subotici (1923.); u gladnim godinama nakon I. svjetskoga rata bunjevački su salašari pomagali rad Družbe davanjem milostinje u hrani, redovnice su nesebično skrebile o sirotima u subotičkoj "Kolijevci" sve do 1941. godine, veliki broj bačkih djevojaka ušlo je u Družbu Kćeri Milosrđa, a danas dječji vrtić pri Samostanu u Subotici nosi ime "Marija Petković".

s. b.

IVAN PAVAO II.

- SREBRNI JUBILEJ PAPINSKOG SLUŽENJA

1994 HR
1997 BiH
1998 HR
2003 HR
2003 BiH

Reći da je Ivan Pavao II. dvadesetpet godina na čelu Katoličke crkve jedinstven je podatak. I zato je svatko tko želi ili mora u par stranica sažeti sve ono što je ovaj Papa učinio za Crkvu i svijet, svjestan da neće uspjeti. Ipak, dolikuje da i "Zvonik" srebrnom jubileju papinskog služanja Ivana Pavla II. posveti ovaj prostor. Puno smo na našim stranicama, što je i razumljivo, pisali o Papi i o njegovom djelovanju. No, o doista svijetlom liku Pape nikada dosta. Stoga vam na ovim stranicama, doista u najsazetijem obliku, donosimo njegov životopis i statističke podatke o djelovanju.

Životopis pape Ivana Pavla II.

Ivan Pavao II. je 264. papa, odnosno 263. Petrov nasljednik. **Karol Józef Wojtyła**, izabran za papu 16. listopada 1978., rođen je u Wadowicama, gradu 50-ak kilometara udaljenom od Krakowa, 18. svibnja 1920. Bio je drugo od dvoje djece **Karola Wojtyły** i **Emilie Kaczorowske**, koja je umrla 1929. Njegov stariji brat **Edmund**, liječnik, umro je 1932., a otac, niži vojni časnik, 1941. Nakon završetka studija na višoj školi "Marcin Wadowita" u Wadowicama g. 1938. upisuje se na sveučilište Jagiellonian u Krakowu. Kada su nacisti zatvorili sveučilište g. 1939., mlađi je Karol (od 1940. do 1944.) radio u kamenolomu, a potom u kemijskoj tvornici "Solvay" kako bi mogao zaraditi za život te izbjegao deportaciju u Njemačku. Osjetivši poziv na svećeništvo, od 1942. pohađa u tajnosti predavanja na Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian kao bogoslov Krakovske nadbiskupije. Istodobno, jedan je od promicatelja "Rapsodijskog kazališta" koje je također djelovalo u tajnosti. Nakon rata nastavlja studij na krakowskoj bogosloviji, koja je po-

novno otvorena, i Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian sve do svoga svećeničkog ređenja u Krakowu 1. studenoga 1946. Poznavajući Wojtyline iznimne sposobnosti i darovitost, tadašnji krakowski nadbiskup kardinal **Adam Stefan Sapieha** Wojtylu šalje na daljnji studij u Rim, gdje postiže doktorat iz teologije (1948.) s tezom o nauku vjere u djelima sv. Ivana od Križa. Godine 1948. vraća se u Poljsku gdje obavlja službu kapelana u Niegowiću, a potom stu-

dentskog kapelana u župi Sv. Florijana u Krakowu. Kasnije postaje profesorom iz moralne i etičke teologije na krakowskoj bogosloviji i Teološkom fakultetu u Lublinu.

U 38-oj godini života, 4. srpnja 1958., Wojtyła postaje najmlađi poljski biskup. Za biskupa je zaređen 28. rujna 1958. u katedrali u Krakowu po rukama nadbiskupa **Eugeniusza Baziaka**. Šest godina kasnije, tijekom održavanja Drugog vatikanskog koncila, 13. siječnja 1964. papa **Pavao VI.** imenuje ga krakowskim nadbiskupom. Pavao VI. kreira ga i kardinalom 26. lipnja 1967. Kao nadbiskup sudjelovao je na Drugome vatikanskom koncilu (1962. - 1965.) pruživši važni prinos u izradi konstitucije "Gaudium et spes". Kardinal Wojtyła sudjelovao je također na pet skupština Biskupskih sinoda prije svoje papinske službe. Papa Pavao VI. umire u papinskom ljetnikovcu u Castel Gandolfu 6. kolovoza 1978. Nasljeđuje ga, ali samo na 33 dana, kardinal **Albino Luciani** koji uzima ime **Ivan Pavao I.** Ivan Pavao I. umire u noći s 28. na 29. rujna 1978. i već 14. listopada otvara se nova konklava. Dva dana kasnije, 16. listopada, Karol Wojtyła izabran je za papu. Nakon punih 455 godina izbor je pao na ne-Talijana, prvoga slavenskog papu u povijesti. Karol Wojtyła uzeo je ime dvojice svojih prethodnika - **Ivan Pavao II.** /www.papa.hr/

Statistički podaci o pontifikatu Ivana Pavla II.

Uz obljetnicu izbora Ivana Pavla II. za papu Tiskovni ured Svete Stolice objavio je najnovije statističke podatke o jednom od najdužih pontifikata u povijesti Crkve. U 25 godina papinske službe Ivan Pavao II. je ostvario 102 apostolska putovanja izvan Italije i tom prigodom posjetio 129 različitih naroda. Ostvario je također 143 putovanja izvan Rima i Castel Gandolfa te 740 posjeta biskupiji i gradu Rimu te gradiću Castel Gandolfu. Napisao je 14 enciklika i isto toliko apostolskih pobudnica, 11 apostolskih konstitucija, 42 apostolska pisma te 28 motu proprio. Čak je 2.409 planiranih govora na Papinim apostolskim putovanjima. Na 141 svečanosti beatifikacije Ivan Pavao II. je proglasio 1.314 blaženika, od čega 1.031 mučenika i 283 ispovjedalaca. Na 50 svečanosti kanonizacije proglasio je 476 svetaca Katoličke crkve. Od toga su 402 mučenici, a 74 ispovjedaoci. Više no sve pape zajedno u posljednjih pet stotina godina. Papa je predsjedao na 8 konzistorija na kojima je 201 crkvenog

velikodostojnika proglasio kardinalom. Tijekom njegova pontifikata održano je i 6 plenarnih sjednica Kardinalskog zbora. Zaredio je ukupno 321 biskupa, najvećim dijelom u vaticanskoj bazilici, te podijelio 1491 krštenje. Tijekom pontifikata Ivana Pavla II. održano je ukupno 15 različitih sinoda, među kojima i kontinentalne sinode sazvane uoči Velikog jubileja 2000.

Papa Wojtyła se u 25 godina svoje službe susreo s više od 1.475 političkih ličnosti. Od toga su 38 bili službeni posjeti državnih poglavara, 690 ostale audijencije i susreti s državnim vođama te 226 audijencija i susreta s predsjednicima vlada. Jedno od svakako najznačajnijih obilježja predstavljaju opće audijencije koje se održavaju gotovo svaki tjedan. Papa je tijekom svog pontifikata održao ukupno 1.080 općih audijencija. Na njima je bilo nazočno ukupno 16.774.500 vjernika iz svih dijelova svijeta.

Tijekom pontifikata Ivana Pavla II. održano je, Papi vrlo dragih, **18. Svjetskih dana mladeži**. Svjetski dani mladeži, koje je ustanovio upravo papa Wojtyła, redovito se održavaju od 1986. godine. **Svjetski dan bolesnika**, kojeg je također Papa ustanovio 13. svibnja 1992., slavi se redovito svake godine. Ove se godine tako slavio 11. Svjetski dan bolesnika. Ivan Pavao II. nastavio je tradiciju slavljenja **Svjetskog dana mira**, kojeg je ustanovio papa Pavao VI. Taj se Dan slavi svake godine, odnosno tijekom pontifikata Ivana Pavla II. do sada se ukupno slavio 24. put. Papa svake godine uz taj dan objavi vrlo značajnu poruku koja redovito nailazi na veliki odjek u svijetu. Redovito se slavi i **Svjetski dan selilaca i izbjeglica**, koji se ove godine slavi 89. put. Nastavljena je i tradicija proslava **Svjetskog dana sredstava društvenog priopćivanja**, na kojeg je potaknuo Drugi vaticanski koncil i koji je prvi put slavljen 1967. godine za pontifikata pape Pavla VI. Slavi se također svake godine, a tijekom pontifikata Ivana Pavla II. proslavljeno ih je ukupno 25. Pored toga redovito se slave i ostale crkvene proslave na svjetskoj razini: **Svjetski misijski dan, Svjetski dan zvanja, Svjetski dan turizma, Svjetski dan prehrane**. Papa obično uz te dane objavi prigodnu poruku kojima treba pridodati i poznate Papine poruke za korizmu te poruke gradu i svijetu "Urbi et orbi".

Uz to Papa je u nekoliko navrata vjernike cijeloga svijeta pozvao na post za mir u svijetu ili nekim dijelovima svijeta. Najprije, 27. listopada 1986. u prigodi Svjetske molitve za mir, zatim 9. siječnja 1993. također u Asizu u prigodi Posebnog molitvenog susreta za mir u Europi, osobito na Balkanu, 21. siječnja 1994. za mir u Bosni, 14. prosinca 2001. za trajni mir, utemeljen na pravednosti te, na kraju, 5. ožujka ove godine za mir, osobito na Bliskom istoku.

Ivan Pavao II. nastavio je i tradiciju pobožnosti križnog puta na Kolo-seju na Veliki petak, koju je u Svetoj godini 1750. započeo sv. **Leonard da Porto Maurizio**, a koju je ponovno oživio papa Pavao VI. 1964. godine. U tijeku papinske službe Ivana Pavla II. znatno se povećao i broj zemalja s kojima Sveta Stolica ima diplomatske odnose. Broj država koje su uspostavile diplomatske odnose trenutno iznosi 174. /IKA/

IZ PAPINE PORUKE ZA SVJETSKI MISIJSKI DAN, 2003.

S krunicom u ruci biti blagovjesnici Krista svim narodima

Proteklog listopada, zakoračivši u 25. obljetnicu svoje papinske službe, gotovo kao duhovni produžetak jubilejske godine, proglasio sam posebnu godinu posvećenu ponovnom otkrivanju molitve krunice, tako drage kršćanskoj tradiciji. Godina je to koja će se živjeti pod posebnim pogledom one koja je, prema Božjem tajanstvenom naumu, svojim "da" omogućila spasenje ljudskog roda, i s neba nastavlja štititi one koji joj se utječu posebno u teškim životnim trenucima.

Želja mi je da Godina krunice bude za vjernike na svim kontinentima povlaštena prigoda za produbljivanje smisla njihova kršćanskog poziva. U školi Djevice i nasljeđujući njezin primjer, svaka će zajednica moći učiniti da bolje dođe do izražaja njezin "kontemplativni" i "misionarski" vidik.

Ako Svjetski misijski dan, koji se podudara upravo sa završetkom te posebne marijanske godine, bude dobro pripremljen, dat će velikodušniji poticaj na tu zauzetost crkvene zajednice. Utjecati se s povjerenjem Mariji svakodnevnim moljenjem krunice i razmatranjem otajstava Kristova života istaknut će se kako poslanje Crkve mora prije svega biti poduprto molitvom.

Stav "slušanja", na kojeg navodi molitva krunice, približava vjernike Mariji koja "u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu" (Lk 2,19). Često razmatranje Božje Riječi postaje vježba kojom učimo živjeti "u živom zajedništvu sa Isusom po - mogli bismo reći - srcu njegove Majke" (*Rosarium Virginis Mariae*, 2).

PAPA MEĐU NAMA

❖ Papa na "hodočašću mira i zajedništva" u Hrvatskoj, Zagreb 10. - 11. rujna 1994.

❖ Prvi Papin pohod Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 12. - 13. 04. 1997. godine

❖ Drugi Papin pohod Hrvatskoj, Marija Bistrica, Split, 2. - 4. listopada 1998.

❖ Treći Papin pohod Hrvatskoj, Dubrovnik, Osijek, Đakovo, Rijeka i Zadar, 6. - 9. 06. 2003.

❖ Drugi pohod Bosni i Hercegovini, Banja Luka, 22. 06. 2003.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Nepravda prema Hagari?

Svaka obitelj ima i svoje radosti i svoje žalosti. One se često izmjenjuju i vrtoglavo brzom. Nakon rođenja Izaka kojega je Abrahamu podarila Sara teško nas pogađa protjerivanje Hagare koje je opisano u Post 21,8-21. Događaj u kojem djeluju i ljudi i Bog, i u kojem Bog usprkos ljudskih slabosti i strasti izvodi svoje djelovanje. Važno je da to dvoje (ljudsko i Božje) razlikujemo dok čitamo ove biblijske retke.

Gozba

Pripovijedanje počinje s vrlo važnim događajem u starini, a to je prestanak dojenja djeteta. Riječ je, jasno, o Izaku. Pisac kaže: *"Dijete je raslo i bilo od sise odbijeno. A u dan u koji Izak bijaše od sise odbijen Abraham priredi veliku gozbu"* (r. 8). U starini, dojenje je trajalo oko tri godine. No pitanje koje nam se postavlja jest: zašto tako svečana proslava "odbijanja od sise". Da bismo to razumjeli, moramo se uživjeti u staro doba i njegove prilike. Mi danas imamo veoma razvijenu brigu za trudnice. Tu je patronažna služba, tu su česti pregledi budućih majki, tu je ultrazvuk kojim se pomno prati stanje djeteta a i majke. Upravo pomoću ultrazvuka skinut je veo tajne koji je nekada ljude tako zanimao: da li će dijete biti dječak ili djevojčica? Danas to roditelji već unaprijed znaju i kupuju stvari u boji spola djeteta.

Nekada nije tako bilo. Novorođenoj djeci prijetila je velika opasnost za preživljavanje. Mortalitet novorođenčadi bio je velik. Ova je opasnost bitno smanjena kada dijete ima tri godine (a to je prestanak dojenja!) i kada je ono već čvrsto, otporno i samostalno. U starini se stoga smatralo da je prvo razdoblje čovjeka (i to ono najopasnije!) završeno i da to treba proslaviti. Tu je razlog što Abraham priređuje "veliku gozbu". Događaj je značajan i predstavlja radost za sve a posebno za oca.

Sara

Ali stvari se brzo mijenjaju! Ne znamo kada (pisac govori da je to bilo "jednom") Abrahamova žena Sara, majka Izakova, unosi u obiteljsku idilu i sveopće slaganje naglu promjenu. Prigoda za tu promjenu bio je njezin pogled na djecu kako se zajedno igraju. Bio je to

njezin Izak i Jišmael, sin sluškinje Hagare. Dvije majke, ali obojica su bili Abrahamovi sinovi. Pisac nam ne govori što je Sara pri tom pomislila ali sadržaj njezinog razmišljanja možemo "pročitati" iz njezinog djelovanja. Ona se obraća Abrahamu s kategoričnim zahtjevom: *"Otjeraj tu sluškinju i njezina sina, jer sin sluškinje ne smije biti baštinik s mojim sinom - s Izakom!"*

Ljubomora? Zavist? Osjećaj više vrijednosti? Što je pokrenulo ovakvu Sarinu reakciju? Danas bi vjerojatno poticaj za takvu reakciju bili gore spomenuti motivi. No, i ovoga puta se moramo misaono prebaciti u starinu, u doba patrijarha. Za ženu je dijete predstavljalo njezinu vlastitu sigurnost, njezinu budućnost! Žena ima budućnost samo sa svojim djetetom! Radi se, znači, o "biti ili ne biti", u Sari je proradila egzistencijalna tjeskoba! Upravo iz te situacije moramo pokušati razumjeti ovu grubu i nemilosrdnu Sarinu reakciju. Nama danas strašno zvuče Sarine riječi: *"Otjeraj tu sluškinju i njezina sina..."*, ali se moramo prenijeti u tu situaciju egzistencijalne borbe za goli život.

Abraham

Abraham se tome nije nadao. Sarin zahtjev, i to tako nemilosrdno postavljen, veoma ga je pogodio. Premda pisac ne spominje Abarahamovu molitvu, mi o njoj zaključujemo iz Božjeg govora Abrahamu. Zanimljiv je Božji odgovor: *"Nemoj se uznemirivati zbog dječaka i zbog svoje sluškinje; sve što ti kaže Sara poslušaj, jer će Izakovo potomstvo tebi ovjekovječiti ime. I od sina tvoje sluškinje podići ću velik narod, jer je tvoj potomak."* Bog potiče Abrahama neka poslušaju svoju ženu Saru. No ona nikako ne može spriječiti Božje naume i Božje djelovanje. Abraham dobiva veliko Božje obećanje za Jišmaela: od njega će učiniti veliki narod. Ne samo od Izaka, već i od Jišmaela! I opet se od Abrahama traži velika vjera. Svuda okolo je pustinja. Kako će Hagara preživjeti sa svojim sinom u pustinji koja vreba smrću?

Lirski dirljivo pripovijeda pisac sam rastanak Abrahama od Hagare i svoga sina Jišmaela. Toga dana kad mu je Sara postavila svoj zahtjev on nije ništa učinio. Htio je Hagari dati priliku da ima što duži dan. Bilješka pisca je kratka ali nabijena emocijama: *"Rano ujutro Abraham uze*

kruha i mješinicu vode pa dade Hagari; stavi to na njezina ramena, zajedno s dječakom, te je otpusti." Zamislimo si Abrahama kako ih rano ujutro budi, kako im priprema kruh i mješinu s vodom. No još više, pokušajmo vidjeti tugu i bol u njegovom srcu. Posebno na nas djeluje njegova gesta da je sve to on sam stavljao Hagari na ramena.

Hagara

Za Hagaru su počeli teški trenuci. Protjerana iz sigurnosti, počela je vrludati pustinjom. Ali još ju je više zabrinjavala činjenica što je vode u mješini bivalo sve manje. Bez hrane se još nekako i može, ali ostati bez vode u vreloj pustinji - to je jednako smrti. Kako bez vode?

I taj je trenutak konačno i došao! Jišmael je bio u smrtnoj opasnosti. Kako gledati smrt vlastitoga djeteta a kod toga biti bespomoćan? Pisac nam opisuje ovaj tužan prizor: *"Ostavi dijete pod jednim grmom, a sama ode i sjede nasuprot, daleko koliko luk može dobaciti. Govorila je u sebi: 'Neću da vidim kako dijete umire.' Sjedeći tako, udari u jecanje."* Jecala je ona, plakalo je dijete a izlaza nema!

Jedini izlaz je Bog! Pisac kaže da je Bog čuo plač dječaka! Bog čuje sve naše plačeve i vidi sve naše nevolje. Kako to često biva u Starom zavjetu, on šalje svojega anđela. Kako su utješne i ohrabrujuće njegove riječi u ovoj situaciji beznađa: *"Što ti je, Hagaro? Ne boj se! Jer je Bog čuo plač dječaka u njegovoj nevolji. Na noge! Digni dječaka i utješi ga, jer od njega ću podići velik narod."* Anđeo kao da se čudi Hagarinom zdvanjanju i pomankanju vjere. Bog je tu, ne boj se! Sada Hagara prima veliko obećanje: Bog će od Jišmaela podići veliki narod. Stoga on mora preživjeti, Bog je s njim! Evo i rješenja: *"Tada joj Bog otvori oči pa ona opazi studenac. Ode i napuni vodom mješinicu pa napoji dječaka."*

Jišmael

Što je dalje bilo? To pisac sažima u tri jezgrovite rečenice: *"Bog je bio s dječakom te je rastao i odrastao. Živio je u pustinji te postao vješt u strijeljanju iz luka. Dom mu bijaše u pustinji Paranu; a njegova mu majka dobavi ženu iz zemlje egipatske"* (rr. 20-21). Dok razmišljamo o ovim događajima, pitamo se: nije li Abraham, koji je zajednički otac Izaka i Jišmaela, mogućnost jednog iskrenog pomirenja naroda koji su potekli od ova dva njegova sina?

(U sljedećem nastavku:

Voda ... voda ... voda ...)

Uređuje: Tomislav Ivanović

POČETAK NOVE ŠKOLSKE GODINE

Svečanom koncelebriranom sv. misom i zazivom Duha Svetoga, u biskupskom sjemeništu, 10. rujna 2003. počela je nova školska 2003/04. godina. Misu su služili sjemenišni poglavari u prisustvu profesora, roditelja, sjemeništaraca i ostalih prijatelja i rodbine. Gospodin rektor se zahvalio na svetoj misi svim dobrotvorima našeg kolegija s čijom će se pomoću školska godina normalno odvijati.

Nakon svete mise u učionici je gospodin rektor svečano inaugurirao, odnosno proglasio početak nove školske godine. Tokom inauguracije predstavljani su novi učenici, odnosno oni koji su došli u I. razred, kojih ove godine ima dvanaest, i novi profesori. Inauguracija je završena s prvim razrednim satom, odnosno *prima lectio brevis*.

T. I.

IZLET NA PALIĆ

Početak škole za sjemeništarce počeo je zanimljivim izletom na Palić, na "Berbanske dane". A da bismo iskoristili ovo lijepo vrijeme za rekreaciju, na Palić smo išli pješice s gosp. rektorom mons. Josipom Miočem i gosp. prefektom Atilom Zsellérom. Nakon razgledanja izložbe krenuli smo u šetnju oko Palićkog jezera, a zabilježili smo izlet i fotoaparatom.

dvanaest novih đaka-p njih su odlučili svoje p na papir.

Svakoga dana je koji su kod nebeskoga Oca. Oni su na zemlji činili dobro raći ljudima poput Isusa. Zato ih nazivamo SVETIMA.

Zovem se **Željko** Svetima se molimo u svojim potrebama da nas "prelazim iz župe sv. Marka "ruče" kod Oca nebeskoga.

ka. Još u osmoljetki osj Kada se molimo svetima, posebno mislimo na naše postati svećenikom. Kraštitnike - Blaženu Djevicu Mariju i one čija imena nosimo. došao veoma brzo, a ja župniku **Željku Šipeku** da . svećenik.

Župnik mi je pomogao p sjemenište i išao sa mnom na kod biskupa. Kad mi je biskup i sam primljen u sjemenište, osjet da mi je dragi Bog osvijetlio put i

na taj put kro osvrćući se iza se že mi je bilo prv Sjećam se, dovel moja obitelj i mo Ubrzo je došao i tanka, suze su re Ispratio sam ih vratio sam se u so vidio svoje nove sve nepoznata lica su mi prišla dva d mjerna sjemeništa srdačno mi pružila r znak prijateljstva. l me je i čitava zaje

ljubazno primila a pogoto- 25. obljetnice pontifikata pape 100... vo stariji pomagavši mi u navikavanju na dnevni red. Sada se osjećam kao pravi član ove zajednice i također da svakog dana napredujem u subraći i Gospodinu.

Anamarij

Bog neka te čuva, dragi sine

Zovem se **Mato Berić**. Dolazim iz župe sv. Nikole iz Janjeva, mjesta koje se nalazi na Kosovu. Godine 1992. sam počeo ministrirati. Od te godine srcu mi se javila želja da stanem svećenik i kren u sjemenište, ali sam poziv Božji nosio u trini svoje duše. Svaki to išao na sv. misu i uspjeh ulaska u sje vrijeme kada sam mo ju župniku i roditeljima. **Palić** je pozvao moje na razgovor o tome dlučio krenuti u sje sam da je to poziv od želi da ja postanem ditelji su pristali i rekli

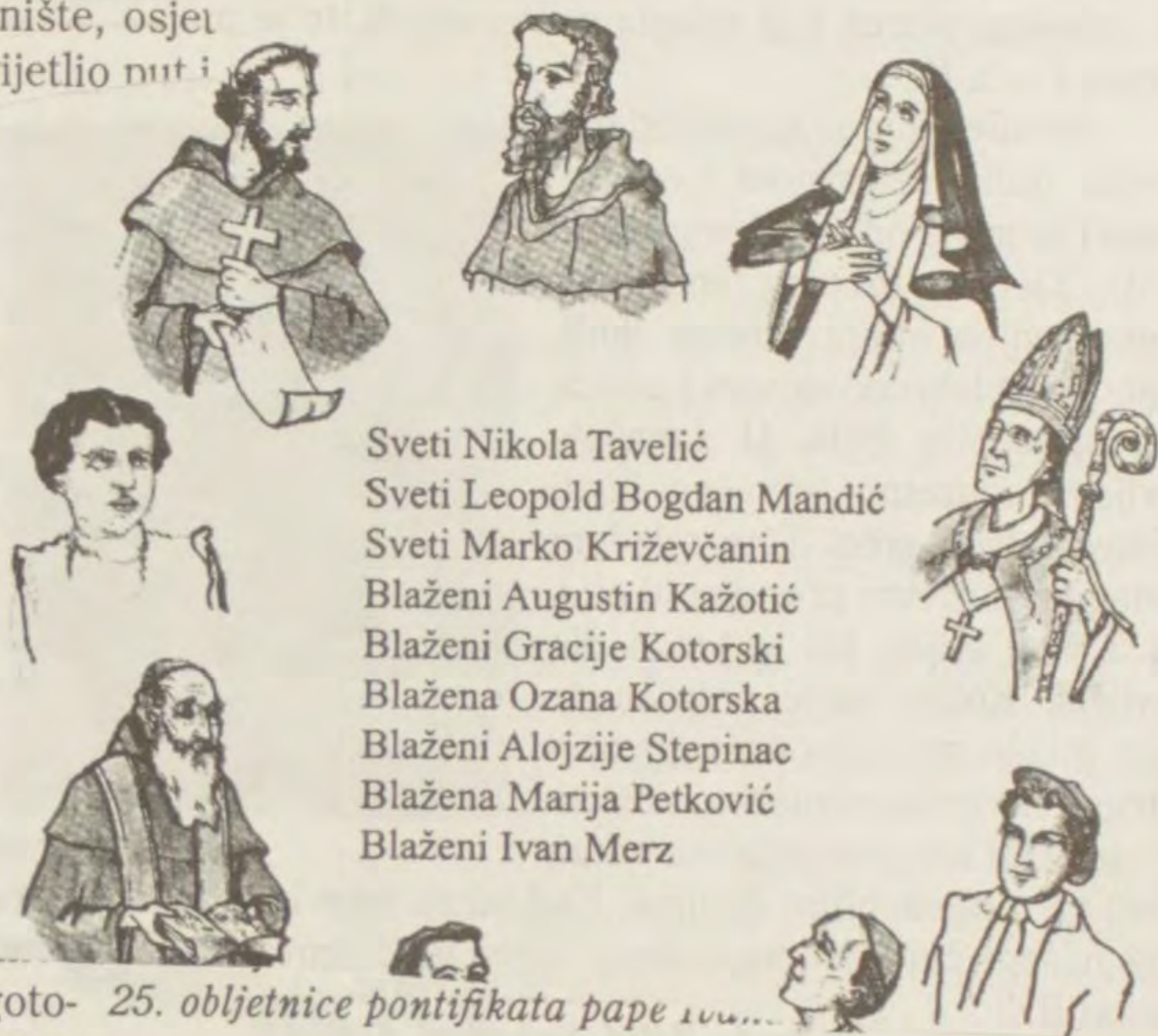
Svetima se molimo

Na blagdan SVIH SVETIH slavimo sve Isusove prijate- raći ljudima poput Isusa. Zato ih nazivamo SVETIMA.

Svetima se molimo u svojim potrebama da nas "pre- lazim iz župe sv. Marka "ruče" kod Oca nebeskoga.

Kada se molimo svetima, posebno mislimo na naše postati svećenikom. Kraštitnike - Blaženu Djevicu Mariju i one čija imena nosimo.

VECI I BLAŽENICI IZ NAŠEGA HRVATSKOG NARODA

Sveti Nikola Tavelić
Sveti Leopold Bogdan Mandić
Sveti Marko Križevčanin
Blaženi Augustin Kažotić
Blaženi Gracije Kotorski
Blažena Ozana Kotorska
Blaženi Alojzije Stepinac
Blažena Marija Petković
Blaženi Ivan Merz

u sjemeništu nije lako, ali da se Božji poziv i obećanje dano Bogu mora i treba izvršiti. Ja sam obećao svojim biskupima mons. Josipu Bozaniću i mons. Iliji Janjiću da ću ići u sjemenište i da ću obećanje dano Bogu izvršiti.

Moj prvi dan u sjemeništu je bio izuzetan i radostan. Upoznao sam puno novih sjemeništaraca, a osobito gosp. rektora, koji me je primio u sjemenište. Stariji učenici su nas radosno primili, kao svoju mlađu braću. U nekom trenutku je bilo veoma teško, jer su mi nedostajali moji kod kuće, ali su mi tugu utješili srdačni i ljubazni stariji drugovi. Prva večer pripreme za spavanje mi je bila veoma teška i nisam mogao zaspati do pola noći brinući za svoje kod kuće. Tako je prošao prvi dan i prva noć u sjemeništu. Kasnije sam se navikao na život u sjemeništu i osjetio sam se u potpunosti prihvaćenim od zajednice.

Nove učenike kao i sve ostale sjemeništarce preporučamo dragim vjernicima u molitve i zagovor kod dragog Boga kako bi ustrajali u svojim zvanjima i postigli željene ciljeve u životu da služe Gospodinu i narodu.

NAGRADE U ZNAKU KRUNICE I "SLAVE BOŽJE"

Na Misijsku nedjelju, 19. listopada, u crkvi sv. Roka u Subotici djeca su nakon sv. mise izvukla deset Zvončića koji su nagrađeni lijepim nagradama. Svakako je najvrednija nagrada molitvenik "Slava Božja" i 3 lijepe krunice.

Nagrađeni su:

1. Veronika Vojnić M., Donji Tavankut - molitvenik "Slava Božja"
2. Nikola Stantić, J. Lihta 80, Subotica - krunica
3. Marin Dulić, N. Dimić 70, Subotica - krunica
4. Sanja i Anita Bolugovac, V. Nazora 90, B. Monoštor - krunice
5. Jasna Kujundžić, Bikovo - Klisa 61/a - ukras "Grožđe"
6. Dunja Ivković Ivandekić, Matka Vukovića 9., Đurđin - novčanik (iz Argentine)
7. Martin Muharemović, L. Bračuljevića 49/48, Subotica - 3 džepna kalendara
8. Aleksandar Stipić, Beogradski put 351, Stari Žednik - BDM (ukras)
9. Demijan Poturica, L. Kostića 3, Sonta - privjesak za ključeve
10. Marina Milanković, Verušić 126/A, Subotica - knjiga "Lira naiva 2003"

SLJEDEĆA NAGRADNA IGRA ZA BOŽIĆI

Pisali ste nam

MOJA VLOGA NA SVETOJ MISI

Iz župe Marija Majka Crkve i iz subotičke katedralne župe stigli su lijepi radovi na vjeronaučnu temu iz prošlog broja. Evo kako ste odgovorili na pitanje - Kakva je tvoja uloga na svetoj misi.

Želim biti svećenik

Na svetu misu idem nedjeljom i blagdanima. Ja sam ministrant katedrale Svete Terezije u Subotici. Volim kada pomažem svećeniku sipati vodu i vino u kalež, zvonim kada je pretvorba, držim pliticu dok svećenik pričešćuje. Imam osam godina i želja mi je da budem svećenik.

Ministrant Petar

Ujo Josip je svećenik, brat Petar je ministrant, sestra Anamarija i ja dolje smo u prvom redu na svetoj misi.

Katarina, 6 godina

Redovito idem na nedjeljnu svetu misu. U ovom mjesecu idem na krunicu i listopadske pobožnosti. Tada ostajem i na svetoj misi. Moja uloga na svetoj misi je da s drugom djecom sjedim u prednjim stolicama i sabrano pratimo svetu misu. Ponosna sam jer idem na misu u katedralu Svete Terezije u Subotici.

Anamarija

NAGRADE U ZNAKU KRUNICE I "SLAVE BOŽJE"

Na Misijsku nedjelju, 19. listopada, u crkvi sv. Roka u Subotici djeca su nakon sv. mise izvukla deset Zvončića koji su nagrađeni lijepim nagradama. Svakako je najvrednija nagrada molitvenik "Slava Božja" i 3 lijepe krunice.

Nagrađeni su:

1. Veronika Vojnić M., Donji Tavankut - molitvenik "Slava Božja"
2. Nikola Stantić, J. Lihta 80, Subotica - krunica
3. Marin Dulić, N. Dimić 70, Subotica - krunica
4. Sanja i Anita Bolugovac, V. Nazora 90, B. Monoštor - krunica
5. Jasna Kujundžić, Bikovo - Klisa 61/a - ukras "Grožđe"
6. Dunja Ivković Ivandekić, Matka Vukovića 9., Đurđin - novčanik (iz Argentine)
7. Martin Muharemović, L. Bračuljevića 49/48, Subotica - 3 džepna kalendara
8. Aleksandar Stipić, Beogradski put 351, Stari Žednik - BDM (ukras)
9. Demijan Poturica, L. Kostića 3, Sonta - privjesak za ključeve
10. Marina Milanković, Verušić 126/A, Subotica - knjiga "Lira naiva 2003"

SLJEDEĆA NAGRADNA IGRA ZA BOŽIĆI

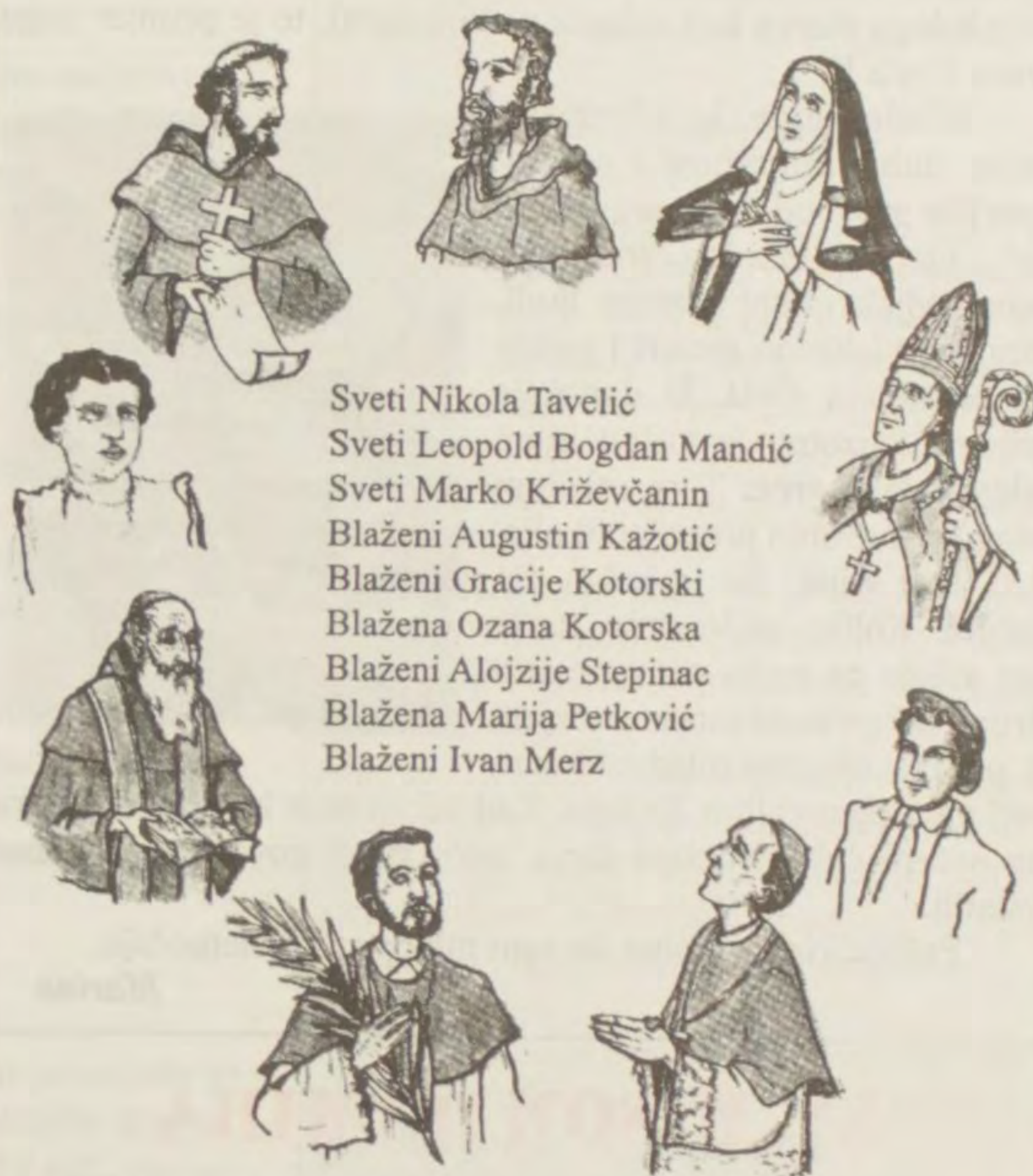
Svetima se molimo

Na blagdan SVIH SVETIH slavimo sve Isusove prijatelje koji su kod nebeskoga Oca. Oni su na zemlji činili dobro braći ljudima poput Isusa. Zato ih nazivamo SVETIMA.

Svetima se molimo u svojim potrebama da nas "preporuče" kod Oca nebeskoga.

Kada se molimo svetima, posebno mislimo na naše zaštitnike - Blaženu Djevicu Mariju i one čija imena nosimo.

SVECI I BLAŽENICI IZ NAŠEGA HRVATSKOG NARODA

- Sveti Nikola Tavelić
- Sveti Leopold Bogdan Mandić
- Sveti Marko Križevčanin
- Blaženi Augustin Kažotić
- Blaženi Gracije Kotorski
- Blažena Ozana Kotorska
- Blaženi Alojzije Stepinac
- Blažena Marija Petković
- Blaženi Ivan Merz

DUŠNI DAN

Na blagdan Svih svetih i na Dušni dan posjećujemo grobove naših dragih pokojnika, nosimo cvijeće, palimo svijeće i molimo za duše naših pokojnika da što prije budu sretni kod nebeskoga Oca.

Odgovorimo zajedno na pitanja:

- Koga zovemo svetim?
- Koje svece poznaješ?
- Na koga posebno mislimo kada se molimo svetima?
- Nabroji naše hrvatske svece i blaženike!
- Zašto idemo na groblje na Dušni dan?

Zadatak

1. Tko je tvoj zaštitnik (čije ime nosiš)? Nacrtaj ga ili ga opiši.
2. Nacrtaj grob svog najdražeg pokojnika na Dušni dan.

Uredila: Marina

Koliko srce može biti mlado?

Dovoljno se često susrećem sa sugestijama koje obvezno u sebi sadrže granicu u godinama. Interesantno je kako vas znaju podsjetiti da ste godinama premladi ili da vaše godine više nisu prikladne za aktivnost u kojoj se želite angažirati. Ovakve primjedbe obavezno entuzijazam ostavljaju po strani i oduzimaju draž daljnjeg angažiranja.

Premda je lakše sputati čovjeka nego mu dati novu snagu za dalji rad, dobro je podsjetiti se jednog primjera, tako svijetlog i zornog da zaboravite njegovu duboku starost, jer on osjeća i živi punim životom, pokazuje kako jednostavno treba biti mlad. Taj primjer mladi izuzetno cijene i poštuju, primjer je to mladoga starca koji nikada neće ostariti, to je primjer pape Ivana Pavla II.

Mlade ljude karakterizira vedar duh, razigranost i optimizam i te svoje odlike moramo čuvati. Ljepota mladog srca oko sebe uvijek okupi mnogo ljudi, zanosno i iskreno govori i potiče na plemenita djela. U današnje vrijeme izuzetno je važno imati takvo mlado srce. Tom mladom snagom možemo promijeniti okolicu, naš svijet, što je jedan dio svijeta. Koliko naše srce može biti mlado ne smiju nam govoriti drugi, mi ga sami moramo osjetiti, poticati njegovu mladost i darivati ga u plemenitim djelima. Kad takvo srce imamo, niti bora na našem čelu, jednoga dana, neće moći govoriti kako smo ostarili.

Pažnja! Ne dozvolite da vam mlada srca onemoćaju.

Marina

SV. MISOM DO MIRA

U drugoj polovici XX. stoljeća, nakon strahota II. svjetskog rata, na svijetu je bilo 150 ratnih žarišta. Na prekretnici milenija, 2000. godine, 62 su još uvijek trajala. I sami smo bili svjedoci ratnih razaranja na teritoriju ex SFRJ.

Učinimo da ratna žarišta nestanu i ratnici s puškama odlože svoje oružje.

Prvog petka u mjesecu
Misa mladih za mir

TO OKO NAS...

Međunarodni dan mladih

Valja razvijati strategije koje će svim mladima omogućiti zaposlenje - stoji u poruci koju je glavni tajnik organizacije Ujedinjenih naroda, Kofi Annan, uputio svijetu prigodom Međunarodnog dana mladih.

Kofi Annan ističe kako se mladi ne smiju nikada smatrati društvenim teretom nego njegovim blagom. Oni mogu dati veliki prinos društvenom razvoju i napretku, napose u vremenu nesigurnosti globalnoga gospodarstva.

Predsjednik Povjerenstva Talijanske biskupske konferencije, biskup Locrija i Geracea, Giancarlo Maria Bregantini, izjavio je u razgovoru za Radio Vatikan kako mladima valja vratiti povjerenje u sebe. Problem rada često je, barem u početku, kulturne naravi. Obitelj, škola, Crkva i vjerske ustanove trebaju vjerovati u mlade, potaknuti ih i ohrabriti, pomoći, pratiti, podržati i vjerovati im. No za tu sigurnost mladima je potreban dobar odgoj i školovanje.

(Radio Vatikan)

Izabrana mjesta za XX. susret mladih s Papom u Kolnu 2005.

U prigodi proslave Svjetskoga dana mladeži, 2005. godine u Kölnu, mladi će papu Ivana Pavla II. dočekati na Poller Rheinwiesenu, travnjaku uzduž Rajne, a molitveno bdjenje i završna sveta misa, održat će se u zračnoj luci Hangelar u Sankt Augustinu blizu Bonna, doznaje se iz objavljenoga priopćenja za novinstvo Svjetskoga dana mladeži 2005. u Kölnu.

Organizatori tih dana, između 16. i 18. kolovoza 2005. očekuju oko 350.000 sudionika. U zračnoj luci Hangelar u Sankt Augustinu, međutim, 20. i 21. kolovoza 2005. godine, očekuje se oko 800.000 mladih koji će zajedno sa Svetim Ocem sudjelovati u bdijenju i na završnoj svetoj misi.

(Radio Vatikan)

Križ svjetskog dana mladih u Hrvatskoj

Katolička Crkva u Hrvatskoj sudjeluje u projektu "Srednjoeuropski katolički dan" zajedno s još sedam srednjoeuropskih zemalja - Austrijom, Češkom, Poljskom, Slovačkom, Mađarskom i Bosnom i Hercegovinom.

U svim tim zemljama u tijeku je jednogodišnja bogata i raznolika priprava koja će završiti velikim Hodočašćem naroda u Mariazelli (Austrija) 22. svibnja 2004.

Mladi će također dati svoj doprinos SEK-u. Prvi takav doprinos jest projekt "S križem na putu pomirenja". Cijeli srpanj i kolovoz kroz navedene zemlje putovat će Križ koji je Sveti Otac Ivan Pavao II. povjerio mladima prije devet godina, na Uskrs 1984. g., Svete Godine Otkupljenja, govoreći: "Moji dragi mladi, na kraju ove Svete Godine, povjeravam vam znak ove Jubilarne godine: Kristov Križ! Pronesite ga kroz svijet kao simbol Kristove Ljubavi za čovječanstvo i objavite svima da samo u smrti i uskrsnuću Krista možemo naći spasenje i otkupljenje." Od tada Križ je simbol Svjetskog dana mladih. Već je bio na svih pet kontinenata i pomogao je bezbrojnim mladim ljudima produbiti njihovu vjeru i ljubav za Isusa. Ovaj križ označava blagoslov za ljude svijeta.

Taj Križ, neprocijenjive vrijednosti, po prvi puta je bio u Hrvatskoj od 12. do 19. kolovoza 2003. godine.

(Katolici.org)

HODOČAŠĆE BAČKIH HRVATA U MARIJU BISTRICU

Posljednjeg tjedna mjeseca rujna bački Hrvati hodočaste u Mariju Bisticu. I ove su godine pošli na svoje zavjetno hodočašće predvođeni svećenicima subotičke biskupije **Željkom Šipekom, Lazarom Novakovićem, Josipom Kujundžićem i Andrijom Kopilovićem.**

Na svom putovanju prema bistričkom svetištu hodočasnici su posjetili Aljmaš gdje su se pomolili u novosagrađenoj ali nedovršenoj crkvi. Pomolili su se Gospi od Utočišta i nakon toga krenuli u Zagreb gdje su u 16 sati imali prijam u zagrebačkoj prvostolnici. Mnogima od njih ovo je bio prvi posjet Zagrebu i zagrebačkoj katedrali.

Nakon dolaska u Mariju Bisticu i sv. ispovijedi hodočasnici iz Bačke bili su na sv. misi koju je predvodio vlč. **Željko Šipek**, župnik iz Žednika, a prigodnu propovijed održao je vlč. **Josip Kujundžić**, župnik iz Vajske i Bođana.

U 22 sata počeo je križni put u kojem su svi hodočasnici aktivno sudjelovali. Poslije križnoga puta određen je broj hodočasnika nastavio svoje molitve upućivati Bogu i nebeskoj Majci tijekom noći u kapelici Sv. Petra ili kapelici zavjetnih darova.

Sutradan, u nedjelju 28. rujna, misno slavlje u 7.30 predvodio je vlč. **Andrija Kopilović**, župnik župe Marije Majke Crkve u Subotici, koji je tom prigodom održao i propovijed.

Točno u podne posjetili su samostan redovnika karmelićana u Remetama gdje ih je primio **o. Vjenceslav** koji je toga dana slavio svoj imendan. Upoznati su s počecima djelovanja karmelićana i sa samim svetištem Gospe Remetske.

Za one koji su željeli malo prošetati Zagrebom ostalo je još malo vremena tijekom poslijepodnevnih sati nakon kojih su krenuli svojim kućama obogaćeni duhovno za još jedno iskustvo u svetištu Majke Božje Bistričke.

Ove je godine hodočastilo oko 200 vjernika iz subotičke biskupije u četiri autobusa što je duplo više nego prethodnih godina, a rezultat je zasigurno suspendiranja viznog režima između matične Hrvatske i SCG.

Miroslav Zelić

PROSLAVLJEN PAPIN DAN

Sveti Otac papa Ivan Pavao II. svečanom misom zahvalnicom proslavio je 16. listopada u Rimu na Trgu sv. Petra srebrni jubilej svoje papinske službe. Istovremeno u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske, u 18 sati, vjernici subotičke biskupije zahvaljivali su Bogu za dar pape Ivana Pavla II. i za dar njegovog 25-godišnjeg služenja.

Sv. misu je predvodio biskup **dr. Ivan Péntzes** u zajedništvu s tridesetak svećenika i redovnika subotičke biskupije. On je održao prigodnu propovijed u kojoj je dao kratki presjek života i rada pape Ivana Pavla II. U zaključku je rekao: "Ovaj Papa je čovjek Duha, poslušan Duhu. Papa koji moli i sve stavlja u Božje ruke, svjestan da je samo oruđe u ostvarivanju Božjega plana."

Na misi je bio nazočan i gradonačelnik **Géza Kuscera** sa suprugom i **Mirko Ostrogonac**, član Izvršnog odbora SO Subotica. /Zv/

Igrajmo se i učimo uz poruke Oca

XI. ZADATAK

U GODINI BIBLIJE I GODINI SVETE KRUNICE, otkrijmo u jedanaestom zadatku što nam Bog poručuje.

Pronađite zadane dijelove u Svetom pismu, za svaki tjedan po jedan, promeditirajte ih i ako imate neko razmišljanje koje želite podijeliti s nama - pišite.

Iv 17,26

Heb 1,3

Rim 8,31

2 Kor 5,18-19

Do sljedećeg zadatka, uživajte!

HRVATSKO DRUŠTVO ZA POMOĆ UČENICIMA
"BELA GABRIĆ" - SUBOTICA

raspisuje

NATJEČAJ U ŠKOLSKOJ 2003/2004. GODINI

ZA POMOĆ UČENICIMA (SREDNJOŠKOLCIMA)
I STUDENTIMA, PRIPADNICIMA
HRVATSKE ZAJEDNICE
KOJI SE ŠKOLJUJU U SCG

Uvjet: da su redoviti učenici ili studenti srednje, više ili visoke škole (fakulteta)

Potrebna dokumentacija:

1. POPUNJENA PRIJAVNICA (formular)*
2. SVJEDODŽBA o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
3. POTVRDA o upisu u tekući razred ili godinu studija
4. DOKAZ o pripadnosti hrvatskoj zajednici s fotokopijom dokumenta bar jednog roditelja gdje se vidi pripadnost hrvatskoj zajednici
5. POTVRDA o zaposlenosti roditelja s prosjekom primanja za zadnjih šest mjeseci ili o nezaposlenosti roditelja (od Zavoda za zapošljavanje), a za vlasnike zemlje fotokopija poreskog rješenja za tekuću godinu

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 30. studenog/novembra 2003. godine.

* Važna napomena!

PRIJAVNICA se u Subotici može dobiti u kancelariji župe sv. Roka te u župnim uredima u Tavankutu, Bajmoku, Starom Žedniku, Novom Sadu (kod franjevac) te u podružnici u Somboru u HKUD-u "Vladimir Nazor" za mjesta: Sombor, Sonta, Bač, Bački Breg, Bački Monoštor, Svetozar Miletić, Vajska, Plavna, Apatin i dr.

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Hrvatsko društvo za pomoć učenicima "Bela Gabrić", Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica ili u podružnicu u Somboru: HKUD "Vladimir Nazor", Venac Radomira Putnika 26, 25000 Sombor ili

osobno od ponedjeljka do petka
Subotica 10-12, Sombor 18-20 sati
isključivo od 15. do 30. XI. 2003.

Poštujte rokove jer nemamo svoju kancelariju i novac za grijanje prostora!

PAPA VOLI MLADE, MLADI VOLE PAPU

Uvjeren sam da dva milijuna mladih koji su bili na proslavi Velikog jubileja 2000. još uvijek žive od susreta sa Sv. Ocem na Tor Vergati. Ali, isto tako sam uvjeren da i Papa živi od toga Susreta. "S kim si, takav si!", uskliknuo je tada u jednom trenutku, jer je doista te noći, ali i inače bio "mlad" s mladima. Tjelesne sile su mu oslabile, zašao je u duboku starost, ali je sačuvao mladost duha. Papa voli mlade, mladi vole Papu. Papa je bio oduševljen oduševljenjem mladih na Tor Vergati. Razdragano im je rekao: "Ovaj vaš radosni krik čuje se noćas i u Rimu i neće prestati nikada." To je poziv i poticaj mladima. Nikada ne smije prestati oduševljenje mladih Kristom i zanos mladih za Krista. I on se mora čuti. To mora biti "krik", jer Krist i danas kao i uvijek ima što reći mladima, kao što i mladi imaju što reći njemu. Mladi moraju mladima i svim ljudima trećega milenija otkriti ljepotu i veličinu Krista Gospodina i pomoći svima da shvate da On ima "riječ života vječnoga", da ih je On kadar istinski usrećiti.

Ovdje donosimo jedan zanimljiv presjek onoga što neki mladi misle o papi Ivanu Pavlu II. koji već 25 godina jako voli mlade. /A. A./

Ovako misle o Papi oni koji...

SVAKE NEDJELJE DOLAZE U CRKVI:

* Papa je pravi uzor mladima! Miran je i smiren u svakom trenutku. Iako je bolestan, toliko privlači mlade! (*Marina, 16 god.*)

* Ima velik doprinos za mir u svijetu. Sviđa mi se duh jedinstva na čijem širenju on puno radi. (*Ivan, 20 god.*)

* Papa je za mene zemaljski put koji pratim i kojemu vjerujem. (*Danijela, 23 god.*)

* Meni je Papa dokazao da je pravi Petrov nasljednik, jer širi Radosnu vijest po cijelom svijetu putujući više nego

ijedan drugi Papa. Drago mi je što je i promicatelj ekumenizma! (*Gabor, 23 god.*)

* Papu sam, na susretima s njim, doživio kao istinskog prijatelja mladih, čovjeka koji ih razumije, hrabri, jednom riječju - VOLI! S druge strane, kad o njemu slušam putem medija, vidim ga kao pravog vođu Crkve, idealnog državnika, neumorivog borca za mir i prava čovjeka. (*B.I., 23 god.*)

* Papa Ivan Pavao II. je čovjek kakvog treba čovječanstvo. On je čovjek koji zrači pozitivnom energijom i čovjek koji daje savjete i upute koji su od značaja za čovječanstvo i mladež. Papa Ivan Pavao II. je za mene osoba koja uzdiže moj duh i koja me hrabri. (*T. M., 16 god.*)

* Papa je za mene veliki misionar vjere, ljubavi i dobrote u svijetu, čovjek koji je

puno uradio za poboljšanje odnosa u svijetu. Čovjek koji se uvijek zalaže za mir i dobro ljudi. (*J. P., 19 god.*)

* Doživjela sam susret s Papom (u Mariji Bistrici) i osjetila sam nevjerojatan val emocija - osjetila sam kako Isus prolazi ispred mene, a njegova ljubav se širi u krugovima kao kad kamenčić ubaciš u vodu. Osjetila sam taj val. A mislim da je Papa TO! Prava stvar! Mislim da je on stvarno Isus na zemlji, bez šale. (*A. F., 23 god.*)

* "Kamen temeljac" kršćanstva na zemlji. (*Zoran, 23 god.*)

PONEKAD DOLAZE U CRKVI:

* Što bih mogla misliti o njemu? Ne mogu da kažem ni da je dobar, a ni da je loš. Kad bih bila u kontaktu s njim znala bih kakav je, a preko TV-a ne mogu da odlučim. Ne znam, ovako mi se čini da je OK. (*Zlata, 19 god.*)

* Papa Ivan Pavao II. je nasljednik sv. Petra. Kad umre postat će svetac. (*Vanja*)

* Papa je osoba koja je vrijedna svake pohvale jer i kada mu je najteže, uvijek je spreman za susrete s ljudima i za molitvu kao i za njegova hodočašća i pohode raznim zemljama. Uporna i

ustrajna osoba. I pored atentata (ili pokušaja atentata) nije se pokolebao nego je hrabrim koracima, iz dana u dan, išao naprijed moleći se za nas i kroz molitvu približavajući nas sve bliže i bliže Bogu. (*Marina B., 11 d.*)

* Ivan Pavao II., poglavar je Katoličke crkve u vječnom gradu Rimu. Sada već nejak i često bolestan starac, u službi Boga. Uvijek je vodio računa o mladima i pokušavao ih nadahnuti da budu što pobožniji, da poštuju Božje zakone, pogotovo Zapovijed ljubavi. (*S. M., 17. god.*)

NIKAD NE DOLAZE U CRKVI:

* Meni lično Papa ne znači ništa jer nisam vernik. Ipak, mislim da se brine za sva važnija pitanja u svetu, u pozitivnom smislu. (*Mariana, 20 god.*)

Papa još uvijek računa s mladima

Papa je Ivan Pavao II. osvrćući se na pripreme za proslavu 25. obljetnice njegovog pontifikata u svom nedjeljnom nagovoru vjernicima na Trgu Svetog Petra priznao kako je s mladima uspostavio divnu vezu.

Dok mislim sa zahvalnošću na prošlost, moje misli lete k mladima s kojima sam uspostavio, već od početka moje Petrove službe, dijalog. Sjećam se kako sam ih pri kraju moga prvog nedjeljnog nastupa pozdravio riječima: "Vi ste budućnost svijeta. Vi ste nada Crkve, vi ste moja nada" - prisjetio se Sveti Otac i dodao kako danas mora priznati da su mladi odgovorili na taj njegov poziv, što ohrabruje čovječanstvo. Danas vam zahvaljujem što ste mi bili blizu tijekom cijelog mog pontifikata. Znajte da ja još uvijek računam s Vama, rekao je Papa, što su mladi i svi nazočni na Trgu Svetog Petra pozdravili burnim pljeskom. (*katolici.org*)

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

SPOLNI ODGOJ DJECE I MLADIH

O spolnom odgoju (ili - neodgoju) najčešće se govori kad postane problem, ili kada čujemo ili pročita- mo neke poražavajuće podatke, npr. o tomu, kako izvještavaju jedne beogradske dnevne novine u rezultatima njihove ankete, kako danas 17% mladih po vlastitom izjašnjava- nju stupa u spolne odnose na prvom "sastanku". Svi se smijuckamo trudnim "snašama" u bijelom, komentirajući kako je to danas moda i kako je dobro da je bar to dijete prihvaćeno i da će se roditi. Po navici se grozimo statistike smrti - broju pobačaja koji visoko nadmašuje broj porođaja, spuštajući glavu jer - "mi tu stvarno ne možemo ništa učiniti!" Nadamo se da će nas sve to čudesno zao- bići, jer onda ne možemo bježati od opredjeljivanja za ili protiv...

Ako se radi o onom prvom podatku, pa tih 17% - to svakako nisu naša djeca! To sigurno nisu djeca naših katoličkih obitelji! Ili, ipak? Svejedno, ovo nije mjesto za ispit savjesti, posebno ne tuđe, već mjesto gdje se možemo upitati što se može učiniti i kad se čini da se "ništa tu ne može promijeniti, takav je danas život!" To naravno nije točno - takva je danas smrt! Život je isti kao onda kada Bog stvara čovjeka i kada mu u knjizi Ponovljenog zakona kaže: *Gledaj! Danas preda te stav- ljam: život i sreću, smrt i nesreću. (...) Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stav- ljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga, slušajući njegov glas, prijanjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo.* (Pročitati: Pnz 30,15-20!) Život je isti kao u svim prethodnim stoljećima u kojima su divni očevi i divne majke u međusobnoj ljubavi radosno i ponosno rađali djecu, zahvalni pred Bogom što im je podario moć darivanja novih života... Danas je samo smrt promijenila svoje lice, nazvala sebe borcem za ljudska prava i slobode, u ime kojih tjera ljude na grozne zločine ubijanja nerođenih, ljubljene Božje djece.

"put u osjećajnost i spolnost" ima tri razdoblja: I. razdoblje od 4. do 7. godine; II. razdoblje od 8. do 11. godine i III. razdoblje od 12. do 16. godine (za pubertet i adolescenciju). Ciljevi djelova- nja odgojitelja za svako od ovih razdoblja su obavijesni, odgojni i orijentacijski. Obavijesni cilj je da se jednostavnim i jezikom prilagođenim djetetu i adolescentu ponude osnovni pojmovi i informacije za pravilno razumijevanje osjećajnosti i spolnosti, koje u pravilnom odgoju, i to ne samo vjerskom, moraju ići zajed- no, jer inače dovode do problema velikih kao i nekadašnje stro- go zabranjivanje tabu-tema. Odgojni cilj je da se spolnost shvati kao poseban način izražavanja osobe, kako u odnosu prema sebi tako i prema drugima, s posebnim osvrtom na društvene odnose. Spolnost se također ne treba odvojiti od plodnosti i roditeljstva, jer se tijelo - jedan od aspekata spolnosti - mora pro- matrati integrirano s ostalim dimenzijama osobe. U međusob-

nim razgovorima djeteta, kasnije adolescenta, i roditelja - odraslog (što se često prepušta drugima) po- trebno je da dijete postane svjesno svog spolnog identiteta nastojeći ne samo upoznati njegov sadržaj, već i ocijeniti njegovo usmjerenje i cilj. Orijentacijski cilj je omogućiti djete- tu da pravilno izraste u osobu vlasti- tog muškog ili ženskog identiteta, tj. razumjeti bit spolnosti. (Izvori: prva iz zbirke knjiga Ezia Acetija i Alberta Rotteglia *Dosta priče o rodama!* za djecu do 7 godina i Vo- dič za roditelje i odgojitelje kao pomoć).

"Danas, kad je svijet toliko zahvatila seksualizacija, ta dužnost postaje sve važnija i sve potrebna da naša djeca i mladež nađu uistinu pravi put u život i na tom području. Svaki će od roditelja na svoj način dati tu pouku svojoj djeci, neki spret- nije, drugi manje spretno. Ipak bi djeca u svakom slučaju morala osjetiti da im tu pouku dajemo samo zato jer ih ljubimo. A to će u mnogo slučajeva popraviti sve naše nespretnosti... Ako je igdje potrebna molitva za pomoć Duha Svetoga, to je sigurno ovdje. Stoga znajmo često sklopiti ruke i za sebe da znamo naći pravu riječ u pravo vrijeme u tim stvarima, i za djecu da spremno prime naše pouke za svoje vremenito i vječno dobro..." (Juraj Gusić, *DI Roditelji veliki graditelji*)

V. H.

Stručnjaci o spolnosti

Stručnjaci kažu da je spolnost, zbog aspekata rasta što ih nosi sa sobom, proces koji se odvija u razvojnim fazama, tj. naš

SRETAN BRAČNI PAR - NAPUTCI

- ❖ Tvoja je istinska dužnost ljubiti besplatno, te stoga praštati uvijek.
- ❖ Ne želiš oprostiti? Rušiš most preko kojeg ćeš i ti prije ili kasnije morati proći.
- ❖ Misli i gledaj drugoga uvijek majčinskim srcem. Vidjet ćeš ga očima majke - lijepog i novog svakoga jutra.
- ❖ Sjeti se da se karakteri, kao i lica, ne mijenjaju. Vremenom se dotjeruju, ali ostaju kao slika ljubavi utisnuta u čovjeka.
- ❖ Ljubi partnera takvog kakav jest, po onome što on jest, ne zato da bi postao drukčiji. Ako ga ti prihvatiš takvoga, ako ti želiš da bude takav kakav je, živjet ćeš veliko iskustvo slobode.
- ❖ Prihvati loše partnerovo raspoloženje. Ima toliko razloga da se namrgodi na tebe. Okruži poštovanjem njegovu patnju.
- ❖ Praštanje obrezuje stablo od prošlosti i pripravlja plodnu budućnost.
- ❖ Uzajamno milosrđe ne smije imati mjere. Ono zna raširiti svoje srce iznad svakog ograničenja partnera.
- ❖ Molite za oprostjenje jedno drugo. Živjet ćete u istini, živjet ćete u sadašnjosti, a ljubav će biti među vama.
- ❖ Na koncu života naći ćete sve praštanje koje ste izmijenili uzajamno. Po tome će vam se suditi.

Proslava Papinog jubileja u Beogradu

U organizaciji Biskupske konferencije i apostolskog nuncija Beogradska metropolija je 25. rujna svečanom akademijom u beogradskoj katedrali Blažene Djevice Marije proslavila 25. obljetnicu pontifikata Ivana Pavla II. Akademiju je pozdravnim govorom otvorio beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar**, a nazočni su bili i apostolski nuncij u SCG nadbiskup **Eugenio Sbarbaro**, subotički biskup **Ivan Péntzes**, umirovljeni beogradski nadbiskup **Franc Perko** te brojni svećenici i redovnice.

Na akademiju su bili pozvani predstavnici Crkava i vjerskih zajednica, države i društva u Beogradu. Odazvali su se visoki predstavnici Srpske pravoslavne crkve, zastupnici patrijarha Pavla protojerej **Dimitrije Kalezić** i arhimandrita **Andrej**, kao i vladika bački **Irinej**, a od državnih vlasti bio je nazočan potpredsjednik Vlade Srbije **József Kasza**, kao i brojni diplomati iz veleposlanstava u Beogradu.

Umjetnički program akademije oblikovali su zbor župe **Isusova Uskrsnuća** iz Subotice, sopranistica **mr. Francka Šenk** uz orguljsku pratnju **mo. Antona Potočnika** iz Slovenije, kao i umjetnici iz Beograda sopran **Jelena Rakić**, violončelist **Ladislav Mezei** i kompozitor **Aleksandar Simić**. Vladika Irinej na akademiji je održao govor o svojim susretima s papom Ivanom Pavlom II. Izrazio je duboko divljenje prema sadašnjem poglavaru Katoličke crkve, s kojim se četiri puta osobno susreo i istaknuo kako se sažetak bogatoga 25-godišnjeg pontifikata Ivana Pavla II. može izraziti njegovim vlastitim riječima: "Otvorite vrata Kristu! Ne bojte se!".

Na akademiji je svečano predstavljeno dvojezično izdanje zbirke Papinih pjesama *Rimski triptih*, koje je na srpski jezik iz poljskog originala prevela **Milica Markić**. Stihove Pape-pjesnika predstavila je **prof. Katarina Čeliković**, a recitirao ih je glumac Dramskog kazališta iz Beograda **Radoslav Milenković**. Kompozitor **Aleksandar Simić** je pak na temu *Meditacija na tekstove iz Rimskog triptiha* napisao kompoziciju "Crucified, Remeber, Prasakrament", koja je prvi put izvedena na akademiji.

Nakon akademije poljski veleposlanik u Beogradu **Tadeusz Diem** otvorio je izložbu slika Papinih portreta akademskog slikara **Arkadiusza Walocha**. Veleposlanstvo Poljske pomoglo je i izdanje knjige *Rimski triptih*.

Obilježavanje jubileja nastavljeno je i u petak 26. rujna svečanom euharistijom zahvale, na kojoj je pravoslavni zbor "Bel canto" s dirigenticom **Nadom Vuković** izveo novu kompoziciju Aleksandra Simića pod naslovom "Mala Božja Služba". Oba događaja pratili su brojni novinari, radio i TV postaje. /IKA/

Mladi za ujedinjeni svet

Unutar Pokreta fokolara nastao je i razvio se pokret "Mladi za ujedinjeni svijet", kojem pripadaju mnogi mladi širom čitavog svijeta. Oni vjeruju u mogućnost izgradnje boljeg, solidarnijeg svijeta koji će biti kao jedna obitelj i u kojem će se poštovati identitet svakog pojedinca. Ne žele upijati negativnosti koje im nudi svijet, već svojim idejama univerzalnog bratstva, otvorenosti, zalaganja za mir, žele graditi svoju "struju" za izgradnju ujedinjenog svijeta.

Pri tome započinju od sebe. Trude se promijeniti se i postati novi ljudi, žive kulturu davanja i prihvaćanja u sredini u kojoj se kreću... Jedna od njihovih akcija na svjetskoj razini je *Time Out*, kojom žele dati svoj doprinos miru... Svakoga dana u dvanaest sati po srednjoeuropskom vremenu zaustave se na minutu, i to vrijeme posvete molitvi za mir, ili se u tišini zamisle i odluče na koji konkretan način mogu dati svoj doprinos miru u svijetu. Ova akcija traje već 10 godina. U trenucima velikih opasnosti ili u vrijeme rata na raznim točkama svijeta, time-out je za njih bio moćno oružje mira.

Projekt Afrika

Chiara (osnivač Pokreta) je povjerila ovim mladima stvaranje novih naroda. To znači da ova univerzalna ljubav i bratstvo koje oni žele živjeti ne mijenja samo pojedince, nego može promijeniti i grupe, pa čak i narode.

To se danas ostvaruje s narodom Bangwa u Kamerunu i okolna tri naroda. Akcijama prikupljanja sredstava mladih cijelog svijeta, kako onih iz bogatih, tako i iz siromašnih zemalja, ovaj narod je tijekom 40 godina uspio pobijediti razne bolesti i preživjeti, jer je zbog velike epidemije bolesti spavanja bio na granici opstanka. Izgrađeni su bolnica, škola, kuće od čvrstog materijala, putevi, crkva, hidrocentrala, itd. Mnogi su tamo otišli i odlaze da bi upoznali narod Bangwa, da bi živjeli s njim, pomogli mu, ali i učili od njega.

Mladi iz Srbije također su se odazvali ovom svjetskom projektu. Već tri puta organizirali su proslavu Nove godine, a prihod od ulaznica bio je namijenjen projektu "Afrika". Neki su za 8. mart (ožujak) prodavali na ulici karanfile, drugi su uz pjesme čestitali Božić, kako je to već običaj, domaćini su ih darivali novčanim prilogom namijenjenim narodu u Africi.

U različitim mjestima Srbije i Crne Gore mladi sprovode i mnoge konkretne akcije, tražeći načina da se približe svakoj situaciji u kojoj postoje podijeljenosti, pružajući pomoć i ljubav. Posjećuju dom za nezbrinutu djecu u Subotici, starački dom u Ruskom Krsturu, i kamp izbjeglih sa Kosova na Avali, čiste obalu Tise u Bečeju, za velike praznike posjećuju zatvorenike, u Beogradu spremaju predstave u domu za djecu bez roditelja, pripremaju koncerte ili bdjenja za mir.

Svake godine sve mlade povezuje Sedmica ujedinjenog svijeta, kada se telefonskom vezom povezuju sa stotinu gradova iz čitavog svijeta. To je i nedjelja kada sprovodimo najrazličitije inicijative, koje na svim nivoima promoviraju jedinstvo. Sada je i Ujedinjenim narodima upućen prijedlog da se ona svake godine obilježava na svjetskoj razini.

Durdica Mesaroš

Piše: Alojzije Stantić

ŽALOST STIPANA GABRIĆA ZA TRIGLAVOM

Koji to Stipan Gabrić, od toliki Stipana Gabrića, žali za Triglavom? (*Ne Baložovim! prim. A.S.*) To ćemo doznati od Stipana Gabrića (r. 24. XII. 1934.) zemljodilnika iz Male Bosne, sad sakristijana crkve Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Talovo je od oca Franje njegovu neispunjenu želju da se popne na Triglav.

Prija II. svetskog rata otac Franjo mu je bio pritplaćen na časopis *Obitelj*, Hrvatskog književnog društva "Sveti Jeronim", u kojem je 1934. izmed ostalog, pročitao i vist da se ondašnji beogradski nadbiskup, o. **Rafael Rodić**, u 63. godini života popo na Triglav. Onda se u glavi Franje rodila želja da se i on proba popet na taj vrh. Bolest a posli i rat spričili su oca u nakani, al zato na nju nije zaboravio Stipan. Od načitanog oca Franje Stipan je tušta naučio, pa su zajedno, a posli smrti Stipan sam, često zagledali u zemljovidnu kartu; izučavo je i vrimenom napamet naučio put kudana mož dospit do Triglava. Da ostvari taku nakanu, Stipanu ko zemljodilniku nije bilo lako. Na salašu je tušta poslova koji se moraju svršit na vrime, njeg ne mož napuštit kad mu se mili, a na Triglav se opet nemož penjat kad kome padne na pamet.

Slika 1

Što je više sazrivo ko čovik, Triglav mu se sve više "moto po glavi" i onda mu je odjedared 1971. godine sinilo da će se popet na njeg, iako je o njem znao samo iz pismena i slika kako izgleda. Sanjar Stipan je okuražio šogora Jašu Radnića, pa su dva paora iz bačke ravnice zapucali da se popnu na Triglav.

Stipan je znao da je za uspon najpodesniji rujana, onda je tamo vrime najpostojanije, a i njima paorima je to vrime pasiralo jel još nisu počeli brat kuruze. Iz varoši su vozom očli putom: Bled - uz Savu

Bohinjsku do Bohinjske Bistrice, a otaleg do Koče pri Savici (kuća na Savici). Taj uspon su obavili putom: Črno jezero - Dolina sedam triglavskih jezera, di su se na visini od 1683 meteri odmorali u planinarskom domu. Iz tog doma su očli na Hribaricu, dalje u Dom Planinka na 2408 meteri, a otaleg je na oko podrug sata pen-tranje do Malog Triglava na 2725 meteri, pa na Velik Triglav od 2864 meteri. Sve ovo mi je Stipan ispriopovido napamet, ko da je juče bilo.

Drugput se popo na Triglav 1972., pa onda skoro svake godine, a poslidnji put 1988.

Dično mi pripovida kako je ostvario i uspon najtežin pravcom: Dom Savica - Dom na Komni (1520 m) - Koča pod Bogatinom (1513 m) - Koča kod Sedam triglavskih jezera (1683 m) - Tržaška (Trščanska) koča na Dolic (2152 m) i dalje do vrva, to je najteži uspon iako je kratak.

Uspom na Triglav je najkraćim putom oko sedam i po, a najtežim oko četrnajst i po sati - u jednom pravcu.

Najveća su opasnost na usponu česta i iznenadna promina vrime: kiša, gromovi, jak viter... Prolazio je nuz spomenik na mistu di je 29. srpnja 1972. godine grom usmrtio pet mladi planinara, i uvik ga podilazila jeza, jel se na toj planini nikad ne zna kad će naić kaka ampa od koje se nema di sklonit.

Najlipči mu je bio uspon 1977. godine kad je s vrva Triglava po lipom i čistom vrime vidio Jadran, vrh Gros Glöckner u Austriji i vrh Ortler u Italiji. Taj vidik cigurno neće zaboravit jel se tako štogod ritko doživiti, baš ko što i ja neću zaboravit vidik s vrva tornja crkve Minster u Ulmu, di sam s visine od 142 metera vidio bavorske planine, od Ulma oko 70-80 kilometeri.

Stipan mi s ništa manje zanosa nije pripovido i o najtežem usponu iz 1987. g. kad su ujtru u pet sati krenili iz Stare Fužine, priko doline Vojc popeli se na Triglav i vratili natrag noćom u polak jedanaest sati. Planinari drže da se triba dičit ko odjedared u jednom danu tim putom ode na Triglav i vrati se natrag.

Planinar se na vrhu Triglava od nevrime mož sklonit u kućicu, u koju stane pet-šest ljudi, a nju je podigo 1895. godine Jakob Aljaž, župnik iz Dovja, a

Stipan kao sakristan

ispod samog vrva je ukopana pećina u koju se od nevrime mož sklonit oko 25 čeljadi. Kadgod se popo na Triglav, na njemu se zadržo do po sata, upiso se svojim podacima u knjigu posilica, a u svoju knjižicu je udario pečat koji se tamo nalazi i s njim se dokazuje da je bio na tom vrhu.

Na opasnim mistima di je staza zdravo uska, da na nju jedva mož stat, ocigurali su je čeličnim užetom za kojeg se planinar privaća, a kad se mimoilaze vaćaju se jedan za drugog i za uže da se ne strovale u provaliju, pozdrave se sa "zdravo" i svaki ode svojim putom.

Stipan se na Triglav popo iz svi pravaća, zavolio ga, a želja mu je da se na njeg za života makar još jedared popne, da uživa u svem šta je usput vidio, jel kaže: "Meni je najveća vridnost ono što nosim u sebi." To je lipo kazo.

Bilo je i takog kad se vraćo doli da u domu nije bilo mista za spavanje pa su pri-noćili sidečki za klupom, glavom oslo-njenom na astal.

* * * * *

Opis fotografija

Stipan se diči s dvi uslikane uspomine: parobrodom na hodočasnom putu 1931. dr. Josip Andrić je usliko nadbiskupa o. **Rafaela Rodića**, nadbiskupa beogradskog, s Franjom Gabrićem (slika 1) tu je sliku dr. Andrić dono na salaš Franji Gabriću u Malu Bosnu 14. I. 1954. Na drugoj slici je Stipan kad je sa suprugom bio gost kod dr. Josipa Andrića u Zagrebu 9. IX 1934. (slika 2)

Slika 2

Što je vjeronauk (kateheza)?

Najopćenitije, kateheza je usmeno poučavanje u vjeri. To je osobita pouka: nije to samo poučavanje razuma, nego odgajanje cijeloga života. Ne ide samo za tim da glavu ispuni određenim spoznajama, nego želi prenijeti čvrsta uvjerenja, tako živa i jaka da mogu navoditi na dobra djela, na življenje kreposti.

Što je "posao" vjeroučitelja?

Pitali su Michelangela: "Kako vam uspijeva stvoriti sve te kipove kao da su živi?" On odgovori: "Kipovi su već u mramoru. Sve je u tome da ih čovjek iz njega izvadi."

Djeca su neobrađena kao i mramor. Iz njih se mogu izvući vitezovi, junaci, upravo sveci. I to je posao vjeroučitelja.

Vjeronauk ili... "građansko vaspitanje"?

Kaže se da su i filozofija i znanost kadre ljude učiniti i dobrima i plemenitima. Ali ne može se to ni usporediti s katekizmom, koji ukratko naučava mudrost koja je sadržana u svim bibliotekama, rješava probleme svih filozofija i zadovoljava najbolnija i najteža traženja ljudskoga duha.

Vjeronauk tumači zašto se trpi na ovome svijetu, kako treba upotrebljavati bogatstva, zašto svi moraju raditi. Postavlja za primjer Krista i kaže: U njega se ugledajte, on je vaš brat. Želi vam dobro, oprašta vam, dolazi živjeti s vama.

Vjeronauk neprestano poziva: Budi dobar, budi strpljiv, budi čist, opraštaj, ljubi Gospodina! Napokon: nema na svijetu jače moralne snage od katekizma.

Kada početi vjeronauk?

Za malu se djecu kaže: "Još su tako mali! Prerano je učiti ih o vjeri!" Međutim, jedan je odgojitelj majci koja ga je pitala kada treba početi s poučavanjem svoga djeteta koje je imalo dvije godine, odgovorio: "Odmah! Kasnite najmanje tri godine!" Htio je reći da su djeca sposobna za vjerske utiske od prvih trenutaka života. Drugi odgojitelj piše da ni kroz četiri godine sveučilišta čovjek ne nauči toliko koliko u prve četiri godine života. Toliko su prvi utisci odlučni i neizbrisivi.

Kada završava vjeronauk?

Odrasli se ispričavaju: mi smo već naučili katekizam! Da, ali to je bio katekizam za djecu, sastavljen od malog broja spoznaja, izražen slikama, riječima i osjećajima prema dječjoj mjeri. Taj je katekizam poticao maštu, srce. No sad ste odrasli i treba vam nešto više, nešto bitnije, da vam rasvijetli i glavu i život. Sad vam trebaju čvrsti i jasni razlozi, uvjerljivi odgovori, kojima biste pobjedonosno odbijali napadaje što se sa svih strana dižu protiv vjere.

Nikada se kao u naše dane nije osjećala potreba vjeronauka.

(Prema knjizi *Katehetika u mrvicama* Albina Lucianija - pape Ivana Pavla I.)

OSAM BLAŽENSTAVA NAŠIH VJEROUČITELJA I VJEROUČITELJICA

Blaženi vjeroučitelji, siromasi u duhu... oni koji ne žale dati od sebe sve što im je Bog dao: svoje vrijeme, sposobnosti, snagu, maštu, upornost...

Blaženi žalosni vjeroučitelji... oni koji strpljivo gutaju uvrede i neugodnosti, i u razredu i u zbornici, ali se nikad ne predaju.

Blaženi krotki vjeroučitelji... oni koji nisu površni, koji ne prijete i ne ucjenjuju, već idu stazama uvjeravanja, tumačenja i ponovnoga tumačenja, razgovora, uvažavanja, strpljivosti...

Blaženi vjeroučitelji koji gladuju i žedaju pravde... oni koji umjesto da udobno rade na stari način, traže nove putove vjerskog obrazovanja, nove metode, pristupe i načine naučavanja, koji odgovaraju današnjem dobu i današnjoj djeci.

Blaženi milosrdni vjeroučitelji... oni koji razumiju poteškoće današnje djece i njihovih obitelji, pa ne viču na njih, ne naređuju i osuđuju, već smireno traže rješenje svih nesporazuma.

Blaženi miroljubivi vjeroučitelji... ali ne oni ravnodušni, koje nije briga što njihovi vjeroučenici žele samo pričest i krizmu da bi nakon toga "odmaglili"! Ne oni koji žele samo svoj mir i da njima budu zadovoljni ravnatelj, župnik i roditelji... već oni koji traže Isusov mir, do kojega se dolazi borbom protiv svega što ometa smiren put djece ka vjeri.

Blaženi vjeroučitelji koji su progonjeni radi vjeronauka... oni koje progoni ovo ili ono: nedostatak vremena; obveze na poslu i u obitelji; nepogodan prostor za vjeronauk; loše raspoređena satnica; nestašica nastavnih pomagala; odnos drugih profesora; kolege vjeroučitelji koji rade bez prave volje, djeca koja stvaraju probleme... a tu su i ipak treba s njima raditi, treba ih učiti.

Blaženi ako ne podlegnu napasti da dignu ruke od svega i napuste plemenito zvanje vjeroučitelja.

Blaženi vjeroučitelji svi skupa... na nebu ih čeka krasno mjesto. I velika, posebna radost - susret s onima koji su zahvaljujući vjeronauku našli pravi put do raja! (Mak)

Vjeroučenici srednjih škola pišu...

☛ Isus za mene predstavlja osobu koja se žrtvovala za sve nas, to jest za spas naših duša. Ne razmišljajući o sebi, pokazao nam je da je Ljubav nešto najljepše i najsvetije čineći dobra djela. On za mene predstavlja duhovnog vođu čiji put pokušavam shvatiti i slijediti. (vjeroučenica 1. razreda srednje škole)

☛ Za mene je Bog moj Otac, onaj koji me vodi i pokazuje mi uvijek pravi put. U svakoj nevolji On mi pomaže preko moje savjesti. Uvijek sluša moje molitve i skoro uvijek ih usliši, jer me voli. Za razliku od Njega, ja se ne obazirem često na sve dobro koje mi On daje.

Jedno je istina: brižniji je od svakog oca, jer nas On zaista voli jednako kao i Isusa. (A.F.)

☛ Kad tuga nama vlada, kad nas sreća dušom cijelom obuzme, On je s nama... Dobri Otac, Spasitelj naš, to je Bog. Dobro biće, koje u srcima našim vlada. Plemenit, u svakom trenutku spreman pomoći, jedino takav može biti Bog. (S.B.)

Piše: s. Blaženka Rudić

KRUNICA SVJETLA

ili tvoje poslanje

Otajstva svjetla stavljaju nam pred oči Isusov javni život, njegovo poslanje, njegov životni put. Svatko od nas ima svoje poslanje i svoju životnu zadaću. Ali svako poslanje može se prepoznati i živjeti u spoznaji da smo oduvijek LJUBLJENI, IZABRANI, BLAGOSLOVLJENI, RAZLOMLJENI I DAROVANI, poput Isusa.

1. Isus, koji je kršten na Jordanu - Ljubljen

"Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s nebesa: Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!" (Mk 1,9-11)

Možeš li zamisliti kako se osjećao Isus? Otac je progovorio i rekao pred licem neba i zemlje da je Isus njegov voljeni Sin. U njemu je sva milina Očeva. Nema ništa što Oca toliko raduje kao njegov Sin, nema ništa važnije od Sina. Sin je Očev život, njegova ljubav i radost. Otac ga je poslao da ispuni poslanje. Otac ove riječi progovara na početku Isusova javnog djelovanja.

Ti si ljubljen, oduvijek si ljubljen. Znaš li što to znači? Ti se nisi pojavio tek u trenutku začeca ili rođenja, ti si oduvijek u Božjem srcu, u Njegovoj misli i Njegovoj ljubavi. On je na tebe mislio, tebi se radovao, tebe želio. I kad je mislio da je najbolje za tebe i za druge da se pojaviš na ovoj zemlji, spustio te je iz svoga dlana kroz ljubav dvoje ljudi. Nitko te nije očekivao. Tvoji roditelji očekivali su dijete, neku bebu, kćer, možda više sina. A pojavio si se, pojavila si se - TI. Samo On je znao da ćeš imati takve oči, takvu kosu, takav glas, takvo srce, takve fizičke, duhovne i duševne sposobnosti. Ti si bio dar, iznenađenje drugima i sebi.

2. Isus, koji je učinio prvo čudo u Kani Galilejskoj - Izabran

"Tako, u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovali su u njega njegovi učenici." (Iv 2,11)

Isus je izabran da izvrši Očev plan obnove i spasenja svijeta. On je obećani i iščekivani Mesija. Mnogi to nisu znali, nisu shvatili. On je izabran da navijesti i počne ostvarivati novi, Božji svijet. Njegova čudesa su znakovi tog novog svijeta i ona traže vjeru. I njegovi učenici su povjerovali.

Kao sinovi Božji mi smo oni koje je Bog izabrao.

"Prije nego što nas je i jedno ljudsko stvorenje vidjelo, vidjele su nas ljubazne Božje oči. Prije nego što nas je itko čuo kako

plaćemo ili se smijemo, čuo nas je naš Bog koji nas uvijek pažljivo sluša. Prije nego što nam je itko na ovom svijetu uputio riječ, govorio nam je već onda glas vječne Ljubavi. Našu vrijednost, jedinstvenost i posebnost nisu nam dali oni koje susrećemo u okviru svojeg kratkog života u vremenu, nego Onaj koji nas je izabrao neizmjernom ljubavlju, ljubavlju koja postoji i traje za svu vječnost."*

3. Isus, koji je propovijedao Kraljevstvo i pozvao na obraćenje - Blagoslovljen

"A pošto Ivan bijaše predan, otiđe Isus u Galileju. Propovijedao je evanđelje Božje: Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!" (Mk 1,14-15)

Isus je čuo riječi svoga Oca koje su govorele da je blagoslovljen oduvijek. I Isus je govorio riječi blagoslova koje su pozivale na povratak Ocu. On je govorio da smo ljubljena Božja djeca.

"Prvo smo izabrani da bismo bili ljubljeni. Dokazati tu istinu - to je borba koja traje cijeli život, ali je isto tako i radost koja traje cijeli život. Što je više dokazujemo, to ćemo lakše otkriti još jedan aspekt toga da smo ljubljeni: to je naše 'biti blagoslovljen'."

Kao ljubljena Božja djeca mi smo blagoslovljeni. Latinski "benedicere" znači "dobro reći", "blago slovit", "blagosloviti". Riječ blagoslov upotrebljava se u mnogim crkvama u doslovnom smislu: dobro (bene) govorenje (dictio) ili govoriti dobro o nekome. To mi nešto kazuje. Potrebno mi je da se o meni govore dobre stvari, a znam koliko je to i tebi potrebno ...

"Dati blagoslov znači potvrditi, reći DA činjenici da je neka osoba ljubljena. I više od toga: davanje blagoslova stvara onu stvarnost o kojoj blagoslov govori.

Potrebno nam je neprestani blagoslov da bismo mogli neprestano na nov način slušati da pripadamo Bogu koji ljubi, koji nas nikad neće ostaviti same, nego će nam na svakom koraku života napominjati da nas ljubav vodi."*

4. Isus, koji se preobrazio na gori Tabor - Razlomljen

"I dok se molio, izgled mu se lica izmijenio, a odjeća sjajem zablistala. I gle, dva čovjeka razgovarahu s njime. Bijahu to Mojsije i Ilija. Ukazali se u slavi i razgovarali s njime o njegovu Izlasku, što se doskora imao ispuniti u Jeruzalemu." (Lk 9,29-31)

Mojsije i Ilija razgovarali su s Isusom o

njegovoj mucu. U toj mucu on će biti razlomljen kao kruh. A onda je učenicima otkriveno i Isusovo slavno lice puno svjetla. Ali prvo je došao križ. Ovo viđenje imalo je apostole ohrabriti u trenucima muke.

..."Biti razlomljen" obično je osobno, intimno iskustvo, ono kad se srce lomi. Iako mnogi trpe od tjelesnog i duševnog invaliditeta i premda ima puno siromaštva i mnogo ljudi bez krova nad glavom, ipak patnja koje sam iz dana u dan sve više svjestan jest patnja slomljenog srca. Vidim sve više ogromnu patnju prouzročenu slomljenim odnosima između muža i žene, roditelja i djece, zaljubljenih, prijatelja i kolega. U zapadnom svijetu patnja koja je, čini se, najbolnija jest osjećaj da si odbačen, nepoznat, prezren i napušten.

Prvi odgovor na našu osjetljivost jest izravno se s njome suočiti i prihvatiti je.

Ovo može izgledati sasvim neprirodno. Naš prvi, spontani odgovor na patnju jest da je izbjegnemo, držimo daleko od sebe, ignoriramo, zaobiđemo, negiramo.

Duboka je istina da naša ljudska patnja ne smije postati zaprekom radosti i miru koje toliko želimo, već naprotiv, da treba postati sredstvo po kojem ćemo doći do radosti i mira. Velika tajna duhovnog života, života onih koji su ljubljeni sinovi i kćeri Božje, jest da svaka stvarnost koju doživljavamo, bilo to zadovoljstvo ili žalost, radost ili bol, zdravlje ili bolest, može biti dio puta prema punom ostvarenju našeg čovječtva."

5. Isus, koji nam se darovao u otajstvu euharistije - Darovan

"I uze kruh, zahvali, razlomi i dade im govoreći: 'Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen.' Tako i čašu, pošto večeraše, govoreći: 'Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi koja se za vas proljeva'." (Lk 22,19-20)

Isus je u euharistiji darovan svima nama. Dao nam je život u izobilju.

"Naše najveće ostvarenje je u darivanju sebe drugima. Iako se čini da ljudi daju samo da bi primili, vjerujem da iznad bilo koje naše želje da nas netko cijeni, nagradi ili prizna, ima u tome čiste i jednostavne želje za darivanjem. Naša čovječnost dolazi najviše do izražaja kada darujemo. Postajemo divni ljudi kad dajemo što god možemo: osmijeh, stisak ruke, poljubac, zagrljaj, ljubaznu riječ, dar, dio svog života... čitav svoj život.

Koliko bi drugačiji bio naš život kad bismo doista mogli vjerovati da se on obnavlja kad se daruje! Kako bi drukčiji bio naš život kad bismo mogli vjerovati da će se svaki i najmanji čin vjernosti, svaka gesta ljubavi, svaka riječ oproštenja, svaki komadić radosti i mira toliko puta umnožiti koliko bude ljudi koji će te darove primiti... i da će ih onda biti u izobilju!"*

(*Tekstovi H. Nouwena, preuzeti iz knjižice *Povjerovali smo ljubavi... evo nas!*, Centar za duhovna zvanja, Zagreb, 1996)

Kafana - "Dukat"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Millennium GSM Centar

Prodaja i Servis
mobilnih telefona
Panasonic fax, bežični
Pentium novi, korišćeni
Split klima uređaji
Mobilni telefon i kartica
za samo **3860** dinara
Čekovi do 7 rata, kredit do 24 meseci

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

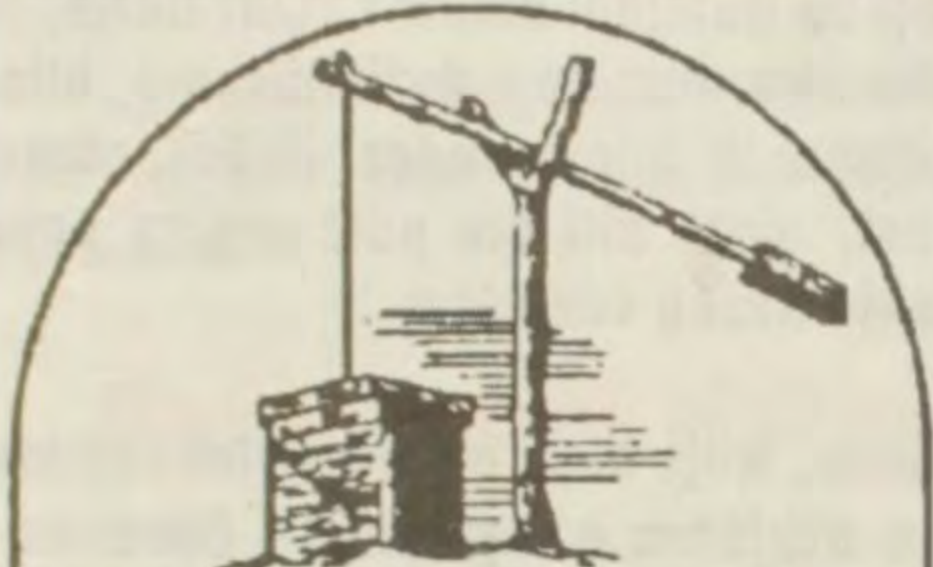

Dežurni tel.: 024/558-011

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME,
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Trg žrtava fašizma br.1

**ODLOŽENO
PLAĆANJE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Svake treće nedjelje
u mjesecu novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. Ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

www.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Raspored sahrana na internetu:
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

O. JAMES I DAR LIJEČENJA

Mnogo se govori ovih dana o karizmatiskim seminarima i "navodnim" izlječenjima koja se tamo događaju. Moje pitanje je: može li se dogoditi čudo izlječenja danas, recimo na jednom karizmatiskom seminaru u Subotici?

E. K., Subotica

Pitanje je vrlo konkretno i zasigurno vam je poznato da će naš grad posjetiti glasoviti propovjednik - evangelizator - o. James Manjackal iz Indije. Uz njegove seminare i duhovne obnove često se veže i pojam "čudesnoga iscjeljenja". Jednako tako se u široj javnosti o njemu govori kao iscjelitelju. Drugi pojam koji treba protumačiti je "karizmatiski" seminar. Počnimo kod tog pojma. Karizma u teologiji Katoličke crkve i kod svih kršćanskih Crkava označava osobiti dar Duha Svetoga u zajednici i za zajednicu, koji imaju pojedinci i skupine. U *Rječniku Biblijske teologije* pisac ovako tumači pojam karizme: "Riječ karizma je grčka posuđenica; grč. *kharisma* znači "nezaslužen dar", "milosni dar" i ima isti korijen kao i *kharis*, "milost". U NZ ova riječ nema uvijek to tehničko značenje. Može označavati sve Božje darove, koji su neopozovljivi (Rim 11,29), a osobito onaj "dar milosti" koji nam dolazi po Kristu (Rim 5,15 sl) i rascvjetava se u vječni život (Rim 6,23). (Detaljnije u RBT)

U Rječniku se nadalje puno više govori o karizmama u Novom zavjetu, napose o karizmi u Crkvi. Radi pomanjkanja prostora ove rubrike ne mogu Vam protumačiti sve ono što Crkva naučava o karizmama. Važno je zapamtiti da je to dar Duha Svetoga za službu u zajednici i za zajednicu. Apostol Pavao među karizmama koje imaju ili posjeduju kršćani govori i o karizmi iscjeljivanja, dakle o daru Duha Svetoga koji pojedinim osobama daje moć liječenja. Sada se susrećemo s novim pojmom: ČUDO. Vaše pitanje vezano za pojam čuda zahtijevalo bi jedan poseban odgovor. Ali opet prostor diktira da to skratimo na samu definiciju: čudo je izvanredni znak kojega čini Bog i koji je neprotumačiv naravnim, znanstvenim i drugim pomagalima. Taj znak redovito vodi k spoznaji veće vrednote ili poruke koju Bog upućuje dionicima tog čudesnog znaka. Čudo je dakle činjenica koja nadmašuje naše znanstvene spoznaje i

valja ga prihvatiti kao neprotumačiv fenomen. Međutim, karizmataska obnova, karizmataski pokret, karizmataski seminar nema i ne može imati za prvotni cilj "čudesna iscjeljenja". Naime, seminari i duhovne obnove koje nose predznak "karizmataski" žele intenzivnom evangelizacijom osvijestiti svakog člana Crkve da u sebi otkrije one velike Božje darove kojima nas je Bog obdario da bismo bili aktivni članovi Crkve za izgradnju cijeloga mističnoga tijela. Na žalost, mi nismo svjesni ni milosnih darova, ni svoga poslanja, dapače dužnosti, da te darove upotrebljavamo za opće dobro. Tako je karizmataska obnova ili seminar veliki događaj za naš vlastiti duhovni život, da se obnovimo i "osvijestimo". Očekivati čudo ili ići na seminar radi čuda bilo bi u biti nijekanje vjere ili bezbožni čin. Zašto? Jednostavno zato što smo ponajprije pozvani kao ljudi i kršćani vidjeti u svom životu i u životu tolikih ljudi neprestano prisutna čudesna Božja djela. Tražiti od Boga čudo samo zato da to bude "atrakcija" nije dostojno Boga, a ni kršćanina. Znam da ćete postaviti tvrdnju: Isus je činio čudesa. Da. On je činio čudesa isključivo da pomogne čovjeku i da to čudo postane znak vjere. Ali je prije samoga čuda često puta tražio vjeru i to vjeru predanja. "Vjeruješ li da ti mogu učiniti..." "Neka ti bude kako si vjerovao..."

Dakle, naš pristup Vašem pitanju je pozitivan. Čudo se može dogoditi. Ako se dogodi, onda je to za nas znak koji obvezuje. Dragi Bog je tako dobar da nas stalno obasiplje čudesima, a vanredni znak čuda daje samo onda kada želi time dati i poruku. Bojim se da karizmataske seminare puno puta više pohađaju radoznali, ljudi željni atrakcije nego što bi to činili ljudi željni duboke duhovne obnove. Oprostite što tako smijem tvrditi, ali sam na mnogim seminarima bio i ustvrdio: AKO SE NA SEMINARIMA NE DOGODI OBRAĆENJE DUHA, DUŠE I SRCA, ONDA JE SVAKO ČUDO UZALUDNO! Evo što o tome piše "Glas Koncila" u br. 40: O "čudesnim" iscjeljenjima, te o kriterijima pri odabiru "metoda za liječenje", a u sklopu zaključnoga članka o tzv. "Medicini New agea", Josip Blažević u Glasniku sv. Antuna Padovanskog u Veritasu upozorava: S gledišta suvremene znanosti, koja odbacuje sve što ne može podvrgnuti vlastitim racionalnim mjerama koje si je sama

zadala, sintagma "čudesna iscjeljenja" nema nikakvu znanstvenu vrijednost te je preživjela jedino još u religioznom ambijentu, iako i tamo doživljava potiskivanja i ignoriranja. Stoga nam u potrazi za njezinim značenjem valja zaviriti u religiozni svijet na koji upućuje i sam izraz "duhovna medicina". "Čudesna" iscjeljenja odvijeka su poznata u svim religijama, a povezivana su s raznim svetištima, svecima, relikvijama, itd. Da se izbjegnju nespo razumi, valja imati pred očima teologiju čuda svake pojedine religije. Tako, naprimjer, čudesna ozdravljanja u kršćanstvu, kao svoj temelj mogu imati jedino Isusa Krista u Crkvi. Bez Isusa Krista i bez spasenja koje on donosi, čudesna iscjeljenja nemaju nikakvog smisla. (...) Da bi čudesna iscjeljenja stekla kršćanski kredibilitet, ona moraju sadržavati vrijednost religioznog znaka, upućivati na Isusa Krista, moraju biti rezultat naviještanja evanđelja i pratiti evanđeosko naviještanje kao potvrdu njegove autentičnosti, njegova božanskog podrijetla. Ako bi se čudesna iscjeljenja događala izdvojeno iz spomenutog konteksta, ili bi on došao u drugi plan, a čudesna iscjeljenja u prvi, onda ona ne bi bila čuda u teološkom smislu riječi. Iz upravo rečenoga slijedi i zaključak da, za jednoga židova, kršćanina, ili muslimana nikada neće biti prihvatljiv Bruno Gröning, Džijwal Kool, ili bilo koji treći posrednik "duhovnog" iscjeljenja (magija, šamanizam...), što ga predlaže tzv. "duhovna medicina" New agea. (...) Moramo staviti ruku na srce i iskreno priznati da je danas premalo dušobrižnika raspoloživih najprije saslušati današnjeg čovjeka s njegovim poteškoćama, zatim s njime suosjećati, a potom, u vjeri i zajedno s njime, moliti za njegovo ozdravljenje. (...) Ne malim propustima i od strane Crkve otvorena su se vrata mnoštvu kojekakvih iscjelitelja, vračeva i šamana čiji je broj u stalnom porastu. Upravo u "krizi smisla" ili "napasti besmisla" Papa vidi najveću opasnost stoljeća u koje smo zakoračili, a kao odgovor na tu krizu, među prioritetima Crkve ističe "služenje istini".

Kao zaključak želim sve koji planiraju poći na seminar o. Jamesa potaknuti na razmišljanje i preispitivanje stavova. Što očekujemo, što želimo i što nas potiče da sudjelujemo na ovakvom seminaru! Poruka je jasna. Jedina želja koja nas onamo smije odvesti jest želja za osobnim obraćenjem, posvećenjem i ozdravljenjem duha, duše i srca. A ako Bog podari nekom čudesno ozdravljenje od tjelesne bolesti, bit će to samo znak i zadatak nama da idemo putem obraćenja i svetosti što znači ustrajno i u svemu slijediti osobu Isusa Krista!

JAMES MANJACKAL, MISIONAR - KARIZMATIK IZ INDIJE održat će duhovnu obnovu u franjevačkoj crkvi u Subotici. On ima dar liječenja duha i tijela. Molimo za uspjeh ove obnove.

Program je sljedeći:

6. 11. od 17 do 21 sat; 7. 11. od 17 do 22 sata;

8. 11. od 9 do 13 i od 16 do 21 sat; 9. 11. od 16 do 21 sat.

TOPLO PREPORUČAMO SVIMA

+ BRANISLAV VEČERIN

Ujutro 7. listopada 2003. godine, u 74. godini života, u svom domu u miru, preminuo je **BRANISLAV VEČERIN**, voljeni suprug **Irene** i otac tajnika naše biskupije, vlč. **Slavka Večerina**.

Sprovedne obrede je vodio preuzvišeni biskup **msgr. dr. Ivan Péntzes**, kao i sv. misu, u Peić kapeli na Bajskom groblju u Subotici, 9. listopada.

Od pokojnika su se, osim obitelji i najbliže rodbine oprostili i mnogobrojni poznanici, kao i prijatelji i kolege svećenici vlč. Slavka.

Pokojni Branko ostat će nam vječno u sjećanju i srcu kao strog i principijelan otac, vjerman i brižan suprug i vjernik koji je "šutio" svoje kršćanstvo, kako je to u svojoj homiliji rekao katedralni župnik **Stjepan Beretić**. Nek živi u vječnosti u miru Božjem. /I. L./

U 66. godini života, nakon duže i teške bolesti blago je u Gospodinu preminula 24. 09. ove godine

JULIJA (ĐULA) ŠEFCIĆ

Otišla je s ovoga svijeta primivši svega par sati prije smrti sakramente umirućih, te duboko vjerujemo da je u Nebu ugledala svjetlost Vječnu. Julija je odrasla u brojnoj obitelji **Jakova Ištvančića** i **Marije** rođ. **Vojnić**. U 43 godine bračnog života s **Petrom Šefčićem** Gospodin im je podario dvoje djece: **Josu** i **Slavicu**. Gospodinova je volja bila da Josu već s 19 godina tragično u prometu izgubi ovozemaljski život. Sada se nadamo da su se pokojna majka i njen sin susreli u radostima Nebeskim.

Sprovod je vodio njen župnik **mons. Bela Stantić**, uz asistenciju nećaka **Marinka Stantića** i tavankutskog župnika **preč. Franje Ivankovića**.

Sveta misa na 6. nedjelja za pokojnu Juliju bit će 15. 11. u 7,30 sati u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici.

"Blago mrtvima koji umiru u Gospodinu."

Zahvalni svima koji su izrazili svoju sućut:

Suprug **Petar**, kćerka **Slavica**, zet **Stipan**, unuke **Sanela** i **Sonja**, braća i sestre s obiteljima, kao i ostala mnogobrojna rodbina, prijatelji i poznanici.

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

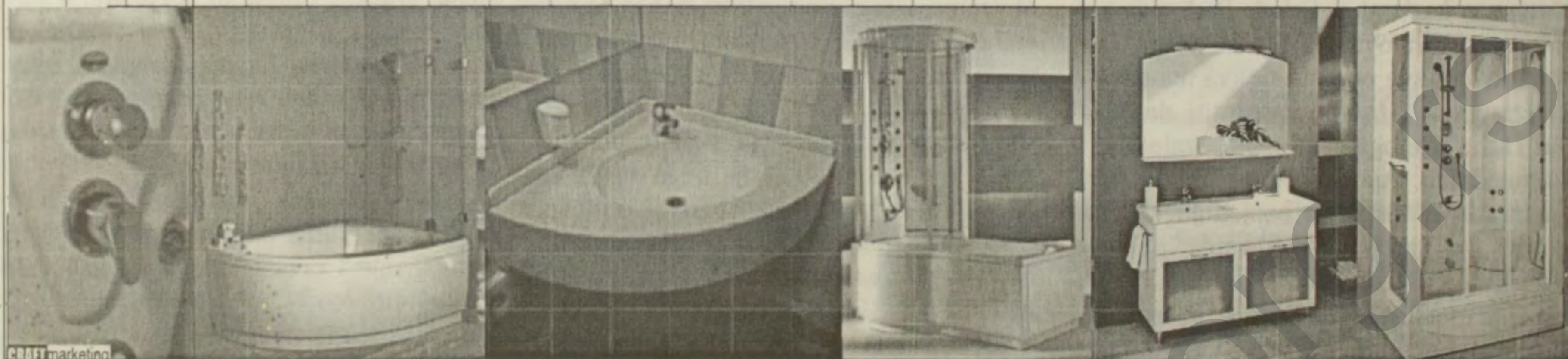
NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san[®]

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila, ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; Fax: 024/551-036; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: **Andrija Anišić** - glavni i odgovorni urednik; **Franjo Ivanković** - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; **mr. Ervin Čeliković** - tehnički urednik; **Katarina Čeliković** - lektor i korektor; **Josip Anišić**, **Željko Augustinov**, **Stjepan Beretić**, **Marko Forgić**, **Ladislav Huska**, **Vesna Huska**, **mr. Andrija Kopilović**, **Grgo Kujundžić**, o. **Mato Miloš**, **Lazar Novaković**, **Ivan Piuković**, **Blaženka Piuković**, s. **Blaženka Rudić**, **Alojzije Stantić**, **Branko Vaci**; Uredništvo stranica mladih: **Ljubica Crnković**, **Igor Čeliković**, **Biserka Jaramazović**, **Marina Kujundžić**, **Ivana Lazić**, **Dijana Šarčević**, **Željka Zelić**. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", **Stipe Grgića** 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

Ana Milodanović (prva na slici) gleda svoje slike od slame -"otajstva Krunice"- u novom ambijentu, u crkvi Marije Majke Crkve

Katedralni zbor "Albe Vidaković" proslavio 30. obljetnicu djelovanja

Obnovljena Kalvarija u Baču

Nastavnici i učiteljice sa župnikom i katehisticom na proslavi Katehetske nedjelje

Novi odbor Tribine mladih u Subotici

Djeca i mladi u župi Sv. Roka u Subotici, živom slikom dočarali su dvostruko slavlje

*U osmijehu,
rječima
i djelima
Majke Terezije,
Isus je
ponovno hodao
ulicama svijeta
kao
Dobri Samaritanac.*

Papa Ivan Pavao II.

Slavlje:

u Rimu

u Tirani

u Kalkuti

Veličanstvenom Akademijom Papin jubilej proslavljen je i u beogradskoj katedrali

Znanstveno-duhovni skup o djelu Ane Gabrijele Šabić

Znanstveni skup: Razgovor prigodni o biskupu Lajči Budanoviću